

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

HAZIRLAYAN

ŞÜKRAN AKDAĞ

200010514

DANIŞMAN

Yrd. Doç.Dr. ALİ EFDAL ÖZKUL

**LEFKOŞA
2005**

*Okunması yazın
Aralık ayında
dikkat!*
Gönlünüzle
19.08.05

ÖNSÖZ

İnsanın üniversite yıllarını geçirdiği bir şehrin,mezun olurken tarihini araştırması,o yere ait yazılı kaynaklarına ulaşması özellikle de bir Türk dili ve edebiyâtı bölümü öğrencisi için elbette ki çok faydalı olacaktır diye düşündüm.Bu yüzden de Osmanlıca gazeteleri günümüz Türkçesine çevirerek hem kendimi hem de tarihe meraklı okuyuculara zevk ile okumaları için bir çalışma hazırladım.

Çalışmayı hazırlamak için araştırma adresi,Girne Millî Arşiv oldu.Arşive gittiğimizde,arşivdeki o tarihî koku insanı çok etkiliyor.Bir an evvel böyle bir yerde araştırma yapmayı istiyorsunuz.Raflardaki yığınla gazete,dergi,mecmua,nufûs defteri,ne varsa hepsini gözden geçirdik.Herkes kendine göre bir araştırmayı seçti ve sonunda siz değerli okuyuculara bunu sunmayı başarabildik.

Bu araştırmayı yaparken arşivde bize yardımcı olan ve haftalarca kahrımızı çeken tüm çalışanlara özellikle de Belgin Hanım'a,danışmanımız Yrd.Doç.Dr.Ali Efdal ÖZKUL'a, "Araştırma Yöntemleri" dersi ile bize aydınlatan değerli dekanımız Prof.Dr.Bülent YORULMAZ'a ve yazıların bilgisayara aktarımında bana en büyük yardımı yapan "CANIM"a şükranlarımı sunarım...

Şükran AKDAĞ

GİRİŞ

Osmanlı Türkçesi ile yazılan bu gazeteler, 1894 yılında Kıbrıs'ın Lefkoşa kazâsında yalnızca pazartesi günleri neşr olunan haftalık bir gazetedir. Adı "Kıbrıs" olan gazetelerin her bir nüshası dört sayfadan oluşmaktadır.

"Kıbrıs" gazetesi o dönemki edebiyat, fen ve siyasetten bahseder. Kazâlardaki ve köylerdeki hâdiseler, Avrupa ile Osmanlı Devleti arasındaki siyasî ve ticarî, müslüman ve hıristiyan halkın birbirleriyle münasebetleri, edebiyat hakkındaki makâleler, şiirler yer almakta ve tefrika olarak da Kaytazzâde Nazım'ın "Yadığar-ı Muhabbet" romanı verilmektedir. Bunların dışında o yıllardaki Lefkoşa Pazar fiyatları, ilanlar ve pratik bilgilerde bulunmaktadır.

Tüm bu konular belli başlıklar altında toplanmıştır. Bunlar "ifâde-i Mahsûsa", "Ahval-i 'Alem", "Havâdis-i Mahalliye", "Havâdis-i Haberhiyye", "Şuûnât-ı Osmaniyye", "Kıbrıs'ın Tefrikası", "Kısm-ı Edebi" ve "Mütenevvi'a" başlıklarıdır.

Gazeteleri okudukça o dönemin şartları ile şimdiki zamanı karşılaştırdığımızda o zaman ne kadar zor şartlarda haber alınıp halka iletildiğini, haberlerin genellikle kulaktan dolma bilgilerle aktarıldığını göreceksiniz. Kıbrıs'daki atalarımızın yaşadıkları zorluklar, şimdi olduğu gibi Kıbrıs'da memuriyet v.s durumlar sıkça karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca bu gazeteleri okuyarak günümüzdeki teknolojinin ve iletişim

araçlarının hayatımızı ne kadar kolaylaştırdığını bir kez daha anlamış oldum.

Şunu da eklemek istiyorum ki, bir metnin Osmanlıcasını okumak, günümüz Türkçesinde okumaktan daha farklı bir lezzet veriyor insana. Osmanlıca kelimeler ile anlatılmak istenilen olaylara daha bir yoğunluk ve anlam güzelliği katılıyor diye düşünüyorum. Dolayısıyla elinizdeki metinleri hiç sıkılmadan Osmanlıca ile okumak belki fazla zaman alıyor ama Türk dili ve edebiyâtı öğrencisi olarak insana güven veriyor.

NOT: Birinci ve ikinci gazetelerin milâdi ayları elimdeki metinde silik olduğu için okunamamıştır.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	i
GİRİŞ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iv
1. Gazete	
(İhtâr-ı Mahsûs).....	1
(Leyle-i Mübareke Kadr).....	1
İFADE-İ MAHSÛSA.....	3
AHVÂL-İ ‘ÂLEM.....	5
Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye ve Avrupa.....	5
HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....	8
Bu Gidişle Hali Neye Varacaktır?.....	8
Yine Baf Vukû‘âtı.....	10
KIBRIS’IN TEFRİKASI.....	12
ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE.....	14
Bilâd-ı Mukaddesede Terkiyat.....	14
KISM-I EDEBÎ.....	16
Tahattür Et!.....	17
MÛTENEVVİA.....	18

2. Gazete

İFADE-İ MAHSÛSA.....	19
L’efkara Vukû‘âtı ve Hükûmetin İcrâati.....	19
Lefkoşa Belediyesi ve Ahali-yi İslâmiye.....	22

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....	23
‘Umûm-ı Cezire Bank Direktörlüğüne.....	24
ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE.....	27
Osmanlı Arab Şirketi.....	27
KIBRIS’IN TEFRİKASI.....	30
HAVÂDİS-İ HABERHİYYE.....	32
Çin’de İslâmiyet.....	32
Avrupa’da Banka ve Şirket İhtilâsâtı.....	32
KISMI-I EDEBÎ.....	33
Merhamet	33
İ‘LÂN.....	36
3. Gazete	
AHVÂL-İ ÂLEM.....	37
Cümle-i Siyasiye.....	37
HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....	39
Meclis-i Kuvvânîn.....	39
İffet-i Semâviye	44
İ‘lân-ı Resmi_ Karantina_.....	46
ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE.....	47
Ticaret-i Bahriye.....	47
KIBRIS’IN TEFRİKASI.....	48
KISM-I EDEBÎ.....	53
Gazel.....	53
MÜTENEVVİ’A.....	53
Amerika’da Zenginler.....	53

İ‘LÂN.....54

4. Gazete

İFÂDE-İ MAHSÛSA.....55

Polis İdaresi.....57

AHVÂL-İ ALEM.....59

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....60

Garip Bir Da‘vâ.....61

ŞUÛNÂT-I OSMÂNİYYE.....64

KIBRIS’IN TEFRİKASI.....66

Fransa Umûrı.....69

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....70

Denâ‘etin Bir Nev’i.....71

5. Gazete

İFADE-İ MAHSÛSA.....73

İntibah.....73

AHVÂL-İ ‘ALEM.....75

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....78

Kasd-ı İntihar.....79

ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE.....79

HAVÂDİS-İ HABERHİYYE.....79

Çar Heviç’in Londra’ya Seyahati.....79

Yeni Bir Ada Keşfi.....81

KISM-I EDEBÎ.....81

KIBRIS’IN TEFRİKASI.....84

TARİH-İ FELSEFE.....86

MÜTENEVVİA.....	88
Karıncaların Tabi'adı.....	88
Denizde Yürümek.....	89
6. Gazete	
İFADE-İ MAHSUSA.....	91
Kurban Derileri.....	91
AHVÂL-İ ÂLEM.....	93
Anarhistler Nedir?.....	95
HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....	99
Sûret-i Faciada Bir Katl.....	99
ŞUÛNÂT-I OSMÂNİYYE.....	99
Şuûnât-ı İslâmiye.....	100
ŞUÛNÂT-I İSLÂMİYE.....	102
Hindistan'da İslâmiyetin İntişârı.....	102
KIBRIS'IN TEFRİKASI.....	102
HAVÂDİS-İ <u>HABERHİYYE</u>	104
İtalya Teslilâtı.....	104
Rû-siyeh Techizâtı.....	104
Fransa'da Fizan ve Tahrîbat.....	105
KISM-I EDEBÎ.....	106
7. Gazete	
İd-i Adhâ.....	109
AHVÂL-İ 'ÂLEM.....	110
HAVÂDİS-İ MAHALLİYE.....	112
Garip Bir Vefat.....	115

İrtihâl.....	115
ŞUÛNÂT-I OSMANÎYYE.....	115
HAVÂDİS-İ HABERHÎYYE.....	117
Bora_Dolu_Seylâb.....	117
Yunanistan'da Hareket-i Arziyye.....	119
KIBRIS'IN TEFRİKASI.....	120
Protestanlarda Âsar-ı Gayret.....	122
Rusya'da Kolera.....	122
Prens Bismark.....	122
KISM-I EDEBÎ.....	123
Gazel.....	123
Vatana Kin Bağlamak Günahtır!.....	124
MÜTENEVVÎ'A.....	125
Almanya Mektepleri.....	125
8. Gazete	
İFÂDE-İ MAHSÛSA.....	126
AHVÂL-İ ÂLEM.....	130
HAVÂDİS-İ MAHALLÎYE.....	132
Lefkoşa Suyu.....	133
Şuunât-ı Osmaniyye.....	133
Mevâd-ı Askeriye ve Bahriye.....	134
HAVADİS-İ HABERHÎYYE.....	135
Terkı-i Mevt.....	135
Kafkasya'da Muhaceret.....	135
KISMI-I EDEBÎ.....	136

Gazel.....	136
Tebessüm.....	136
Temizlik.....	136
KIBRIS'IN TEFRİKASI.....	137
SONSÖZ.....	144
KAYNAKÇA.....	145
OSMANLICA GAZETELER	

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir. Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur. Gönderilen evrak gazeteyle derc olup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

2 Nisan Efrençi Sene 1894(Siyâsiyyat,Edebiyat ve Fünundan Bahs Eder.) 21 Mart Rûmi Sene 1310

(İhtâr-ı Mahsûs)

Ayd-ı sa'id fütur önümüzdeki hafta bed'a edeceği cihetle gazetemiz bal-tab' çıkarılamayacağından kârielerimizin bu babda bizi ma'zûr tutmaları temenni olunur.

(Leyle-i Mübareke Kadr)

Hakkı celil ve alâ hazretleri semavat ve zemini rıtk ve fıtk ile tahkim ve ta'kip,âvâm ve tertib-i eyyâm ile duran ve

ömrünü tanzim etmekle ne vechile bedair hükümet ibraz buyurmuş ise imkâna vâz meneden dahi ba'zısını envâir fezâil ile mümtaz ve diğerlerinden serfirâz buyurmuştur.

Mesela a'yad-ı mübareke vesile-i surûr ve behcet ve mâidekeş mezinde ni'met olmakla nasıl 'adâd-ı müminine bir tuhfe-i azliye olmuş ise Ramazan ma'fireti nişan ve husûsa bu gece teşrif ettiğimiz leyle-i kadr hayriyet-i ünvânın tenezzül Kur'an-ı mübin ve tenezzüle melâike makribine zerafetle bereket ve fazileti ve elfşehre taktim vercihânı mahsûs ve bunun ba's olduğu saadet-i ibadiye ancak hayral Kur'an ve eşref-i imam olan ümmet-i merhumeye mahsustur.

Saltanat seviye-i Osmaniye himayeti din-i mubin hilafet seyd-el-mursin esası üzerine me'yus olmakla hükmi ahkâm şariat-i nebiyyeyi takdim ve şi'arı şear el-Yahyâ'yı ta'zim ile müeyyid ve mücebbil olup kutb dair ve zaman-ı vürûn Selâtin cihan-ı şehriyar takvi gezen ve padişah diyânet-i âyin "Hâlilid Allahû melekeli yevmiddir." efendimiz hazretleri ise zât ve sıfat ercümendi ve ef'ale ve asâr-ı hidayesinde zelâllehilleri ile cüdâd-ı azam ve eslâf-ı kiramlarına fâik bir ni'met-i azimâyı Rabb-el halâyık olduklarından milyonlarca ibâd-ı müselliminin leyle-i kadre mahsus ibadet ve tâ'âti meşûbâtından makamım hilafet-i küberâyâ hasse-i vâfiye-i efraz ve kendileri dahî vücuûd-u alemsûd şehriyarlarının el ehrar eyyam-ı kemâl tendürüsti veafiyetle der-i tâc-ı hilâfet

ve saltanat olmak münâcatlarını kabul ve icabetiyle igzâz buyurulacağına şüphe yoktur.

(Kıbrıs) gazetesine Müntesib kolları dahi kemal-i hulûs ve ubudiyetle işbu du'ayı terdif ederek men gayrı hadd-i arz-ı tebrikâtle iktisâb fahr ve mesâre-i mesare'at ederler.

İFADE-İ MAHSÛSA

El-hamde te'ali işbu şehr-i Ramazan ba's-el gufrânın şe'arı islamiyete lâıyk ibâdât ve ta'ât ve bu meziyet ve faziletten menb'aş Kemal ve afiyet ile nihayetine vâsıl olmakda olduğumuzdan işbu şehr-i mübareğın ibtidasından nihayetine kadar olduğu gibi bundan böyle dahi meyhâne,bira,hane vesâire ve işret mahalleriyle bulunulmamak için birkaç söz söylemeyi lâzım rad ettik.

Efrâd-ı islamiyenin kâfesi bu günki günde pek surih bir mecburiyet altında bulunuyor:o mecburiyet ise ^^çalışmak mecburiyeti^^dir.Çalışmak din ve millete ihtiyâca muvâfık bir derecede, arz-ı hidmet etmek noksanımızı ikmal, mevcudı ıslah etmek gibi şeyler bu ihtiyac-ı mübrem cümlesindedir.

Fakat derki ihtiyaç etmek,o ihtiyacın her cehtini tesviyeden daha güç bir haldedir. Zirâ ihtiyaç anlamak için her şeyi anlamak lazımdır. Çünkü ihtiyaç her cihette bulunur. Her ciheti derk etmek içim ise ^^çalışmış bulunmak^^ lâzımdır.

Heyhât! Mahfuzâ-i ma'z birkaç ispirtonun hâr ve atâleti altında pamal olmuş,vücûd-u mefkûre-i bakiyenin mukâvemet

edemeyeceği bir raddede atal ve zebûn bulunmuş bir halde bulunursa çalışmak arzû-yı mukaddesi nereden sâhi olur ki o arzû-yı mukaddese rehber olan ihtiyaç hiss-i zahir olabilsin?

Her ferd hidemât-ı mebrûre-yi milliyeyi ifâ ile mükellef bulunduğu kâide-i umûmiyesini terk ile ^^sarhoş olmak^^ denilen cinnet-i rezilenin sûret-i husûsiyede olan tesirât-ı azime-i medhuşesi dahi nazar-ı dikkate alınırsa insanın ne kadar azim bir gafletle bu dûd-i rezâlet altına sokulduğu zâhir olabilir.

Halbuki biz o kadar gaflete tahammül edebilecek bi halk mıyız? Kuvâ'id-i islâmiye-ki râbıta-ı hayatımızdır-gaflet-i vechlin vücûdunu tasvib eder mi?

Ya efrâdını bir üçyüz bu kadar seneden beri tabiatın hiçbir millete bahş etmediği bir necâ bet-i ma'îşetle, bir sükûn-u medeniyetperverâne ile irzâz ve ikrâm eden din-i mübeyyen islâmın ve bilhassa o hudûd-u nâmahdûdun bir iftabâbı zavallı olan Kurân-ı cehîl-i Kadr'in nüsûs-u kâtie-i celilesine sâika-i cehl ile istikab edilen seki suretiyle muhalefet olunursa dünya ve ahirette bu iltica kâh hasinimizden devr olunmağa nasıl terazi hâsıl olur?

Halbuki Cenâb-ı Hâlik kâinat hazretlerine arz-ı ubûdiyet, mensub olduğumuz din-i mübeyyine ibrâz-ı hidmet etmek için bahş-ı vaat kalınan bir hayat-ı müstearek eyyem mukadde seasını sarhoşlukla imrâr edersek "niraledyân" olan din-i

mübeyyininimizin efâd-ı necibesi olduğumuzdan biz nasıl cihâna isbat edebiliriz?

Sekrin mazurât-ı mâdiyesi arz ve izahtan varistedir:bir takım aileleri mahv etmek;sıbyanı gözyaşları içinde yetim bırakmak, ömrü hapishanelerde,kanun pençelerinde imrâr etmek,dâire-i insaniyet olan vücudu hastahâne yataklarında,bimarhânelerde topraklarda atmak hep o belânın meâsire rekbet nemunendendir.

Bu varlık bu vücûddan,bu idrakden ibaret iken ne kadar azim bir cehl ve hamk esîridir ki o vücûd ve idrak birkaç kadeh murdar ve müstekreh suyun pâmâl-i fenası edilir!

Meskûrat isti'mâlini ali-il-emmiya ihtiyâdı edenler şu tafsilat ve daha nice nice mahzûratı nazar-ı mutâla'a ve ehemmiyete alarak hem milletimizin şân-ı insaniyetperverhânesine layık ve hemda adab ve kâidenizi de islamiyeye muvaffak hareket etmeğe kast edeceklerine ümidvâriz.

AHVÂL-İ ÂLEM

Devlet-i Aliyye-i Osmaniye ve Avrupa

Avrupa matbuâtı yekdiğerine rekabet edercesine bendeler neşr edip devlet-i ebed-müddet Osmaniye'nin son an beş sene zarfında kat'ettiği terkiyattan tarik kemalât-ı medeniyyede nâil olduğu muvaffakiyetten bahsederek devlet-i aliyye-i islamiyenin ahvâl-i haziyesine vukûfane ve muhakkâne tasvir ve tarif etmiş ve bugün hükümet-i Osmaniye'nin Avrupa

muvâzenesiyle müsallimat-ı umûmiyenin en mu'teber ve muhterem rekn, olduğunu delâil-i kuvviye ile ispat etmiştir. Ve velâdet pür-meymanet hazret-i Abdülhamid Han sani-yi tebrik vesîşe-i hüsnasıyla yevm-i ,cmallerini hükümet mişârel-yahânın salahcuyâne, insaniyetperverâne, devribinâne olan hârici politikasına tahsîs ederek bu meselin mâkul ve mensufden dolayı medn-i 'alemin devlet ebed-müddet Osmaniye'ye ve bilhassa envâr-ı siyasiyyeye vukûf-u hârikul'âdesi müsellemin cihan olan zât-ı mükârim semât-ı cenap padişahına müteşekkil ve müntedâr bulunduğunu ilân eylemişlerdir.

İşbu nümayişler tar,h sahifelerinde emsâli hemen görülmemiş vukûat-ı fevk-al-âde me'dûd olduğu gibi devlet-i aliyye-i Osmaniye'nin mevki ve mesleki ve kesb edilen münasebet mediniyyesi iktizâsı cehlesinde olarak eyler vede daha görülecek muhkâne cemilelerinde mukaddimesi olmak hasebiyle dahi had zanlılarındaki ehemmiyetin bir kat daha görülmesi lâzım gelir.

Daha yakınlarda envâ isnâdât garezkârâne ve cahilâne irtikab edenleriyle bugün hükümet-i Osmaniye'nin alem-i harp ve cidal belâyâsından kurtaracak kuvâyı sıhhiyenin medar ve istinad-gâhı olduğundau tasdike mecbur olmuşlardır.

Ezcümle devlet-i ebed-müddet Osmaniye'nin on beş sene mukad'dam kendisi hakkında vaki olan isnâdattan binde birine lâıyk olmadığı bugün herkesce musaddaktır. Lâkin Avrupa'nın

enzâr-ı dikkatinden hal-i sabıkı gözden nihân edecek derecede ahval-i hazire-i şarkıyenin tarik-ı Türkiye'de kat' mesafe ederek diğer bir şekle girdiği münkir değildir.

Demekdir ki: evvelâ-zât-ı şevketsemât-ı hazet-i padişahının idare-i pedârane ve hikmet-i şinasâne ve kâr agâhâneleri sayesinde muamelât ve münasebet-i düveliyece hükümet-i seniyye büyük muvaffakiyetlere nâil olarak Avrupa ricalinin ve hükümetlerinin enzâr ve hürmetlerini celb eylemiştir.

Sâniyen- Avrupa lâıyıkı vechile mamalik-i şarkıyeyi gerek demir yollarının iltisâki ile münasebet ve muamelât-ı mediniyyenin tezâyüd etmesi ve gerek memâlik-i mahsûrede muarifin terkisiyle envâr-ı mâlûmatın bu vasıta ile renk-i asliyesini gâib etmeksizin Avrupa muhalifine eksilmesi sayesinde ber-dereceye kadar öğrendiğinden keyfiyyat Avrupalılarca mevceb-i intibah olup netâyif fa'liyesi görülmüş olan hatiyyat sabıkaları hatır mahcubiyetlerinde hatûr ederek teessüflerine bağış olum-nmuştur.

Zaten Avrupa devlet-i aliyye-i pek az bilirdi. Meahizleri sefirle ve konsolosların ca' ettikleri malumattan ibaret idi. Sefirler ve resmiye ahvalîni ve memurların öfkelerini yalan yanlış tahkik edip ona göre cem'iiyet-i islâmiye için kıymet-i biçareler idi.

İşte böyle bir takım sahifelerden ahz-ı malûmat edenlerin koca bir kavmin ahval ve mahiyet-i medeniyyesine, ahlâk

maliyesine,hayat ve mâişetine güç vâkıf olacakları bedhidir.Hatta bu sebebdan olarak esasen devlet-i ebed-müddet muhabbet ve taraftar bulunan rical-i ecnebiye bile hizmet ediyoruz zannıyla efkâr-ı maliye-yi carih birçok isnadatta bulunurlardı.

Memalik-i Osmaniye'ye gelip gidenler artıkça beka-yı devlet-i aliyye-i Osmaniye'nin mahbeleri asâr ve harekât hissine ve fezâil ve mekârim-i islamiyenin nâşirleri dahi çoğalmış ve hilafet makduse-i islamiye hayat alemleri içinde kendisine lâıyk ve muvâfık bir mevki-i'ali ihraz etmişler.

Hemen Allah zev-el-celâlû hazretleri dahi şu mevki'-ı aliyyenin ibka ve irtikasına yegâne medar bulunan şu kutlu (Sultan-ül-gazi Abdülhamit Han) efendimiz hazretlerini bilcümle amâl ve teşbişât-ı malikânelerinde mevki-ı bal-hayr buyursun, Âmin.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Bu gidişle hali neye varacaktır?

Baf kasabası bu aralık medeniyete bedel vahşet, insaniyet mukabil bedeviyet mücadeleleri meydana çıkarıyor ki insanı hayrete bırakmadan ziyade mağzub ve meyûs ediyor.

Acaba hükm-fermâ olan bu hâlin neticesi ne olacaktır? Bu hallerden mütevellî fenalığın sirayetini kim men edecektir.

İdarehânemize Baf'dan vürûd etmekde olan mahrurat o kadar müessir ve medhuş sadalar çıkarmaktadır ki hükümet-i

mahalleye şu sũrede kâffe-i dikkat ve basiretini bu hususa hasr' etse gerektir.

Geçenleri Baf kasabasında İslâmlara karşı birçok hristiyan (Rum) ahalisi tarafından icra edilen mugayir-i edeb nümayişat ve harekât tecavůzkâranelerini sathiyyece neřr ve i'lan etmiştik.Yani kan kıpırdatacak bir sözle böyle sırf ve isti'mal eylemişdik.Teessůf olunur ki aynı hal yine devam etmekde olduğu muhabirimiz tarafından kemal-i sũziřle beyan olunur.

Yedi sekiz gũn evvel ma'rif ve muhterem iffet ve hissiyat sahidesi mũte'hile bir Mũslũman kadına ba'del-iftar komşuluğa gitmekte iken ũç nefer-i hristiyana tesadůf eylemiş ve o anda bunlardan biri deynekle ve diğeri tapuz ile bilâ sebep,biçare kadıncağazın başına vurmuşlar ve merkumenin başı yaralanıp kan fışkırmaya başlamasıyla feryad eylemiş ve kahvehaneden nişitip imdâda gidenler kadıncağazı al kan içinde bulmuşlar.Merkumun Hristiyanlar ise feryada başlamasıyla firar etmişler.Kanı durdurmak için hekime mũraca'at eylemişler ise de hekim gelmediğinden birçok mehn-i meşakkale kanı durdurabilmişlerdir.

Merkũmenin harsehsesi şiddetli olup tedavi edilmekte imiş.

Velhâsıl oralarca en ufak tefriâta varıncaya kadar hissiyat maliye-i Osmaniyyeye dokunacak sözler sarfından

tecavüzlük irtikabından çekinmeyenler pek çok olduğu mahallinden işrâr olunmaktadır.

Yine Baf Vukûâtı

Matbuat mahalliye polis zabitanıyla ifrâdı hakkında mütemadiyen türlü türlü sözler sarf ettikleri halda gazetemiz daima haksız uzviyâtı cerh ve hakikat olan cihetleri tastik etmekten geri kalmamıştır. Bu kerede iki yetişmiş Baf polisi müfettişinin cahilane icrâ ettiği bir hareket-i bardeyi derece ve neşi ederek merci'nin nazar-ı dikkat ve ehemmiyetini celbe ibtidar ediyor.

Ma'lum olduğu üzere dersaâdet-i harbiye ve bahriye mektuplarında bulunan birkaç Kıbrıs'lı efendiler her sene tatil vaktinde aile ve ihbâsını ve musakkat reisi ziyaret için Kıbrıs'a gelirler ve bunlara mensub oldukları mekteb elbisesi labis ve kılıçlarını hâmil olarak gezerler ki bunları gören vatandaşları şüki ve iftihar ve haklarında evlad ve birâder muamelelerini icrâ ile muhabbet ve hürmet izhar eylerler.

Bu tatil münasebetiyle Baf kasabasına mensub mektebli bir efendi geçenleri Baf'a giderek mektep elbisesi ve kılıcı ile edibâne ve halimâne gezip dolaşırken ansızın müfettiş merkum efendiye hitaben kılıcı taşımak yasak olduğu ve kılıcı çıkarmasını tenbih eylemiş.

Mektebli efendi bu tenbihe ita'at ederek derhal keyfiyeti komiser Msr. Core İsmis'e beyan ve ifham etmiş ve komiser

mûmi aleyhe kılıcı serbestçe taşımaya me'Zun bulunduğunu cevâben bildirmiştir.

Şu keyfiyet iyice tefekkür olunur ise başka başka ma'nalar çıkaracağına şüphe olmadığından müfettiş merhum böyle muvaffak ve sevab olan şeylere nazar-ı dikkatini hasr edip sonra da münasebetsiz hareket edeceği yerde esas olan muhafaza-i asayiş himmet buyursalar ve zifelerini icrâ etmiş olacağı şüphesizdir!!

Geçenler İngiliz askerlerinden iki nefer gece vakti sarhoşluk saiyesiyle mahkeme-i nizamiye reisinin hanesi pencerelerine taş atarak cam kırdıkları polis tarafından görülmekle birini derdest ederek polise isal ve oradan hapse idhal eylemişlerdir.

Kıbrıs ceziresi mekteb-i islamiyesine cânib hükümetten 'an ibtidâyı kânun-i sâni sene 93 eli gaye-i kânun-i evvel sene 93 bir sene zarfında atıye namıyla i'ta olunan meblağın bu kere resmi ceride ile neşr olunan cetvelin icmâlidir:

	Kar	Şın	Lira
Reşadiye mektebi dahil olduğu			
halde Lefkoşa kazasında			
bulunan mektepler;	6	12	338
Tuzla kazası dahilinde			
bulunan mektepler;		5	57
Limason kazası;		15	76
Magosa kazası;	6	9	43

Baf kazası;	10	131
Girne kazası;	10	37
Yekün:	3	2
Mektepler inşaatı için;	6	17
Verilen i'ânat.		800

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yadigar-ı Muhabbet

Müellifi

Mab 'ad

Nazım

Mediha Hanım_ Kaç defa söylemeye niyet ettimse de yeni bir dugdugayı Mucib olur harfiyle ağzımı açmadım. Arzu buyurulursa bir şitaretli zamanında kendilerini istimzâc edebilirim. Hem böyle meşrû bir iltimasımı red etmezler zan ederim.

Mucib Bey_Canım Medihacığım! Mümkünse ellerini öpeyim, beni şu hâl-i meyûssiyette bırakma! Ne yaparsan yap!İşi suhuletle ikmal et.Cidden hemteki niyaz eylerim “Sen de dâa etmez isen ben kime feryad ederim” Aksi halinde bayılmış ol ki Mucib elden gider!...

Mediha Hanım, biraderinin hatime-i kelâmında, ziyadesiyle mütcessire olup şiddetle haykırarak: Âh... Öyle meşûm sözler söylemekde ma'nâ var mıdır? Neden böyle oldunuz? Her gitmede ihanet mi buldunuz? Bendeniz, şimdiye kadar elden gelen hizmet ve mu'âvenette kusur etmedim. Hamd olsun henüz kat'ı ümid ederek surette meyûs değiliz.

Binaenaleyh bir müddetcik daha sabr edelim, bakalım Mevlâ neyler!

Mucib Bey_Vâkıa sabr etmek illâ! Fakat vücûdumda tahammüle tâkat yok. Hüdâ bilir,içinde ateşler yanıyor!

Mediha Hanım_Mukaddimce de ifade etmiştim ya! İstikmâl-i mes'udiyetiniz hususunda imkan müsâid olduğu kadar çalışacağım! O cihetle bir takım hayâlat-ı hâileye kapılıp da beyhude yere kalp şeryengiz ma'dum etmek beca değildir.

Bunu üzerine biraz vakt-i sükût ile geçti.Ba'de mûmil-ye- ha kalkdı, validesinin yanına gitti.

Filhakika o gün bir iki saat sonra Gazi köyüne izmet etmek üzere Mediha Hanım annesiyle birlikte bir arabaya girip köprüye indiler.

27

Mucib Bey, evde yalnız kaldığı zaman garibâne yine bir hayli ağladı! Galeyân-ı efkâr ile bulunduğu mahalde âram edemez oldu.Güzelce giyindi, fakat nereye gireceğini zihnine kestiremediğinden hemen saikâ-i ızdırapla sokağa fırladı!

Dışarı çıktığı sırada Pazar olmak münasebetiyle Beyoğlu'na gitmek ve oralarda biraz vakit geçirmek temayülâtına mukâvemet edemedi.Öteden beri yar sadıki olan Nemci Bey'i bulup onula o cihete teveccüh ettiler.

Gariptir ki bu keş ve kezar esnasında saf arkadaşlarından Sa'di ve Neşat Beylere rast gelmişti.

Mab'adı var.

ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE

(Bilâd-ı Mukaddesede Terkiyat)

Nuhbe-i amal hayret-i iştimal malikâneleri memâlik mehruse-i şâhânelerinin her tarafında isâr-ı imrân Türkiye'nin hayz-i fa'le îsal olan velinimet beymentemiz padişah şevketpetah efendimiz hazretlerinin saye-i me'muritevâyâ melek dârillerinde şu son günlerde bilâd-ı mukaddece vukû bulan teşbihat bilhassa sezair-i şükrandır.

Saniha pira-yı sühûh ve sudûr buyurulan irade-i mekarim murtade-i hazret padişahı mantık müneyyefince cânib-i hacz-i mağfired tarzda inşâsı makrur olan mebâni-i hayriyeden hastahânenin için gayet münasip ve ciyadet mâlik bir mevkı' intihab olunarak keyfiyet 'utbe-i felekmertebe-i hazret-i padişâhiye gazez olunması üzerine esasî ameliyatının icrasıyla inşaâtın biran evvel ikmaline çalışılması hususuna ferman muhâsin-i ebrah hazret hilafetpenâhı şerefsanîh buyurulduğu ve kuds-i şerife su isalesi emrindeki teşbiş-i Hayri hakkında dahi muamelât-ı resuiye, kemal-i keremi ile terk ettiğine nazaran şerife-i mezkûre yakında ihtiyacat-ı zaruriyenin en mübremlerinden olan su için mezayıkâ çekilmeyeceği ve Kerbelâ-yı mu'alâya (Necef Eşref) kasabasına mâileziz isalesi için masarılı hazine-i şahaneden tesviye buyurularak hafr edilmekte olan kanın imâlat inşâiyesi rehin-i hitam olduğu

vel-yevme kasaba-i mazkûre ahalisi mebzuliyet mâye nâil olarak velinimet beyentemiz padişahımız malikâneleri davet-i hayriyesini rûzve şeb kabulüne hazret-i kibriyaya takdim etmekte oldukları sa'âdet gazetesinde menzur dide-i iftihârımız olmuştur.

Kılmeru Osmaniye'nin her tarafında bu gibi muvaffakiyetin hergün her dakika ziynet-i saz-ı oyunolduğu doğrudur.

Fakat 'alemi İslamiyet için bir kudsiyet-i mahsusayı hâiz bulunan bilâd-ı şerife-i mezkûrede halife-i diyanet pinah,sulta,salâbet iktinah efendimiz hazretlerinin ham mahsûsa-i imranperverâneleri ile bu gibi âsar-ı terakkı hasvelpezir olması kılıp me'menini bir kat daha hissiyat memnuniyetkârane ile imal edecek muvaffakiyetten olup bundan dolayı bilhassa arz-ı teşekkürat ve minnettari edilse tabiîdir.

Ma'mâfih bilâdselse-i mebhuse her sene yüzbinlerce nûfûsa ziyaretgâh oldukları cihetle onlara mâileziz isalesiyle ve siyahıyyenin istirahatini ta'min edecek her güne esbab-ı 'imrânın sahhe-i husûle getirilmesi sıhhat-i 'umumiye nokta-i nazarından dahi hâiz ehemmiyet bulunarak, eltâf mahsuse-i padişahı bu cihetle dahi pek büyük teşekkürata şayandır.

Âlem-i İslamiyet ve medeniyetin pek büyük minnettarlıkla tekli edeceği bu teşbişat-ı hayriyenin beyan-ı tafsilâtı "Sa'âdet" gazetesini için en büyük iftihâr-ı medardır.

KISM-I EDEBÎ

Merhamet dünyada en aziz ve makul hasletlerden biri olup mahbenin kalbini daima semavat ve 'adâlet hazineleriyle imlâ eder. O hazinenin en büyük kıymet ve ehemmiyetini teşkil eden şey tasrif ettiği servet samanı değil, 'itâyâ ve ihsânıdır.

'İtâyâ ve ihsan, yalnız maddiyata ait bir servet ve saman değildir: Bunlar başka bir maksat için olmayıp ancak tavsiye ve terkilerini hâsıl eden zekâ ve kalbin hazineleri alemin ziyası, muhabbetin keremiyetidir.

Bir meş'ale ziyasını diğer bir meş'aleye nakl ve i'tâ ile şei'lesini asla zâyir etmediği gibi, mertametın sarfıyla derecesine îrâs etmeyeceği gibi derkârdır.

İnsanların yekdiğerine muhabbet etmeleri cümle-i şerâit-i insaniyeden olup "içlerinde şâyân-ı muhabbet bir hâli olmayanları, yahud evlaki sevmeyenleri ben nasıl sevebilirim" demek hatâdır çünkü Cenab-ı Hakk'ın her mahlûkunda daima iyi ve şâyân-ı muhabbet bir şey bulunması lâbeddir.

Kulûb-ı nâsın en derin yerlerini gören, o halk-ı kâinat bize en ziyâde şâyân-ı tahkir görünen mahlûkatını nazar-ı merhametle görüyor.

Evliya-i kibârımızdan işite geldiğimiz ali-i hükmiyâne nasihetlere ri'âyet etmeliyiz ki 'âkıbette ecr ve nihayete nâil olabilelim.

Bu hususta şu âtideki cümlelerin bir ders-i ibret makâmında zikr olunması elbette faydadandır hali değildir.

Bir insan ne fenâlığa bedel fenâlık, ne zulme mukabil zâlim yapmayıp bil'akis ancak iyilik ederek ahz-ı sar etmelidir. Fenâlığa iyilikle galebe etmekle ve sâitni aramalıdır, eğer başkalarına muhabbet etmeyi bilirse onlara iyiliği sevdirebilir ve o da onların sevgilisi olur birçok adamlar vardır ki diğerleri aleyhine isnâd-ı kabahat etmezden evvel bizzat nefislerini ithâm ederler.

Merhamet bizi hakikâten, zekânın, ilm ve ma'firetin, terbiye ve faziletin neşr ve ta'mimine mecbur eder. Merhamet, tasarruf ettiğiniz şeyin bir kısmını en'âm, bâhusus hal-i sefâlet-i düçâr olanlara, ihsan olunmasını icab eder. 'Adalet faziletin mebd-i ise onu itmâm ile derece-i kemâle îsal eden merhamet vâhuttur.

Dersa'âdet: Zirâat bankası evrak kalemi halfasından ve vedinâli hassan Ramizi Bey tarafından

TAHATTÜR ET!

Ne hoş o dem ki olur sabahzî safa, şâkir, şâkir terennüme tayyur eyler ibtida!...

Yavaş, yavaş olur iken şafk perisi celnezâ gönül!

O hande ver, melek edayı sen tahattür et!

O leyl pür safâ ki padişah leyl olan kemer,

Ziyaya gark eder zemin ve âsmânı ser tesir!

Olursa zeyb-i düş nazınız yine o zülfi zer?

O meclis-i şabaneyi, âkıl beden! Tahattür et!

Unutmadım! O ibtisâmı, tatlı tatlı sohbeti o bî bedel zamânı
ah!...

O mev'ud-u sa'âdeti!

Fetadeniz tefekkür eyleyip o cây ve saltı:

Olur hemîşe gizli,gizli nâlezen tahattür et!

MÛTENEVVİA

Almanya fen münafil-a'zâ müntesebinneden mösyö
(Martin) Birleyn muhafil fenniyesinin birinde ahîren mühim
bir şey haber vermiştir ki o da kahvenin bâr-gir üzerinde
te'sirât-ı kilyesine müta'lıktır.

Mûm-ı el-yenin ifâdatına göre kendisi atmış frank
mukabilinde kadîd olmuş denilecek kadar zayıf bir bâr-gir
mübâyae eder ki hergün bu hayvan bazen yalnız kahve ve
bazen de kahve ile karışık bal içirerek bir haftanzarfında
âsâr-ı kuvvet görülmeye başlamış ve şu tedbiren neticesi
olmak üzere esb öyle bir hâl-i kuvvet kesb etmiştir ki 1250
franga fûrûht eylemiştir mûmi ileyhın ifadesi üzerine
bîlcûmle ahırlarda bu yolda tecârib icrâ olunarak cümlesi nâil
muvaffakiyet olmuştur.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfîzâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta cretiyle beraber sekiz şilindir. Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası.Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur.Gönderilen evrak gazeteyle derc olunup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir kopyasından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

16 Nisan Efrençi Sene 1894(Siyasiyât,Edebiyat ve Tarihinden Bahs Eder.) 4 Nisan Rûmi Sene 1310

İFADE-İ MAHSÛSA

L'efkara Vukû'atı ve Hükûmetin İcrâatı

Sözlerine i'timal edilir. Bazı zevatın işaret vurûyetince Lefkarada geçenleri bir vak'a-i garibe vukûa gelmiş ki ehemmiyetine melani tafsilen derece ederek hem hükûmet mahalliyesinin ve hem saramadan beldenin nazır dikkatine arz etmeni münasip gördük.

Şöyle ki: Tuzla kazasına tâbi lefkara karyesinde yirmi yaşında bir Müslüman genci su almak üzere köyün dahilinde bulunan kuyuya gittiğinde orada bir Rum kısına tesadüf ederek merkumenin ifadesine nazaran yanağını sıkmış, Kız merkumun maksat ve efkarını sarmış. Merkumda kendisine olan muhabbetinden bahs etmiş bunun üzerine kız hiddet ederek keyfiyeti pederine söylemiş pederi dahi hiddet ederek ahz intikam etmek fikriyle dışarıya çıkmış ve merkum genç Müslüman pederine tesadüf etmiş ve ezhâr-ı hiddet ve şiddetle merkumenin ifade ve şikayetini hikaye eylemiş. İhtiyar Müslüman hiddet ve şiddeti görmesiyle kemal sükûnet ve tevazu'le oğlunun böyle bir cürette bulunduğu sahîh ise terbiyesini kendisine havale edeceğini cevaben beyan ederek kesret ve verûdete meydan vermemek istediye de merkum hıristiyan o hiddet ve şiddet ile genç müslümanı bulup bilâ sual ve cevap kötenk son derecesinde merkumu ezreb ve ondan sonra tesadüf olduğu hıristiyanları Müslümanları aleyhine tahriben sevk eylemiş binaen aleyh derhal ahali-yi hıristiyana sokaklara fevc yayılmış.

Tesadüf eden Müslümanları erkek ve kadınlarını darb etmeğe ve kanlarını dökmeye başlamışlar bunların feryad ve ahvaniyenlerini diğer Müslümanlar işitmesi üzerine muavenete gitmişler onlarında üzerine hücum olunarak kimisinin bazını ve kimisinin kolunu yaralamışlar bu hali müşahade eden polis meferleri müdahale etmeğe kıyam etmişler ise de arbedenin

şiddet-i dehşetinden bulundukları noktaya terk ve sürat mümkün ile iskeleye azimet ve vukuat garibeye zabıtalara raport eylemişler ve buna mutaakıb karye-i mezbureden mecruh olarak birkaç kadın erkek dahi iskeleye yetişebilerek mahkeme kapısında polis dairesinde hallerini anlatmağa çalışmışlar ise de heyhat! İki günden sonra nihayet polis tarafından tahkikat icra oluncaya değin karyelerine avdet etmeleri cevabını almışlar.

Merkumun şu cevabından bir semre hâsıl olduğunu anlattıklarından hallerini iktiza ettiği halde asaletli veli hazretlerine kadar ifade ve yâre ve birilerini irâe etmek için Lefkoşa'ya azimet etmeye karar vermişler.

İşte polisin muhafaza-i asayiş hususundaki vazifesi ve işte ahali-i islâmiyenin peyder_ pey düçar olmakta olduğu muhatıralı hal yeisi!

Üç yüz kûsûr seneden beri nizam ve intizamı tanıyarak kemal asayiş ve emanet üzere idare olunmakta iken ansızın tebdil ederek ifrat harita nail olan ve hürriyeti sekavet ve ser kişilik ile telakki eden ahali olan ve hükümeti görmeyerek kendi hallerine bırakılır ise bu gibi hallerin kesretle kabule ca'ne hükmetmemek kabil olamıyor.

Binaen aleyh hükûmet-i mahalliye'nin bir an evvel bu bab da zaman ve mekâna göre tedabir lazime ve makamla icrasıyla refah ve asayişinin te'minine ümmet buyurmaları kemâl-i keremi ciddiyetle iltizam olunur.

Lefkoşa Belediyesi ve Ahali-yi İslâmiye

Lefkoşa belediyesi idarenin tercüme-i haline vakıf olanlar ahali muhtelefesinin ne fikir ve harekette bulunduğu pek kolaylıklar keşf edeceklerine şüphe olunamaz. Bir zaman oldu ki belediye menafı zaitiye ve amal hârisâneye illet kesildi ve bi vakt olduğu iki sınıf ahali beyanında neşriyat ve belki berudet sebebiyet vardı. Bir hale geldi ki vücûd-u ile adam vücûd-u mesavi hükmünde tutuldu "Belediye" dinlediği vakit herkesler izhar haşunat ve imai nezaret ederlerdi. Nihayet idare yalnız Vali hazretlerinin 'intihabiyle ta'in olunan biri İslam ve diğeri rum ve reîsi bir İngiliz memurundan mürekkeb bir heyete intikal etti. Ahali bundan dolayı memuruna sukût-i ihtiyarla neticeye muntazır oldu.

Aradan iki veya üç sene geçmeksizin ortaya yine bir belediye beldesi rûmümâ olmağa başladı. Herkesler sevâbık-ı tahattürle telaşa düştü.

Telaştan ziyade infial ve hayrete düçar oldu. Bunlar hep ahali islâmiyye hukuku bu hususta nazırdan durdu tuttuğu görülmektedir.

Esbab isaliye ve harûriyyesi heniz öğrenemediğimiz bazı maddeden dolayı belediyenin idare-i hazıresini tetkik ile muhtaç olduğu teşkilat ve tensikatın tanzim ve teklif hususunda hükûmet-i mahalliye câyından iki İngiliz me'murlarından ve biri Rum ahalisinden mürekkeb bir

komisyon ta'yin olunmuş ve bu komisyon mutâlâ-ı beyân etmek isteyenleri dinlemeye me'zun imiş!!!

Acaba belediye idaresini teşkil ya'ni vâridâtını hâsıl ederek ihtiyâcını tevhîn ve teshil eden yalnız bu sınıf ahali midir?

Ve ahali-yi islâmiyenin de idareye müdahale etmeye hiç hakk ve salâhiyeti yok mudur? Böyle ise ahali-yi islâmiyenin bu ciheti çoktan bilerek ona göre hareket eylemesi lâzım idi. Evet ahali-yi islâmiyenin dahi hakk ve salâhiyeti olduğu halde ne için bu komisyonda onlardan dahi bir a'za bulunmasın? İşte herkes bu babda efkar ve mutâl'atını beyâna me'zun olduğu için bizde ahali-yi islâmiye nâmına olarak komisyon mezkûrede bir İslâm a'zası bulunmasını arzu ederiz. Binâen'aleyh 'umûmen belediye idaresi hakkındaki mutâl'atımızı_ ahalinin efkârını tab'iyetle nüsha-ı etiyemizin birinde bir tafîl-i beyân edeceğimizi v'ad eyleriz.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

'Ayd-ı se'id fûtûr-u eyyâm rezân-ı gufrân resâne-i redif olarak şeref-i helûl edip kaffe-i müselmani bir sürür nâmûteâhı ile mübeccel eylemiş ve pîr ve nâzik kemâl-i beşâsetle yekdiğerini tebrik te'ide müsâri'at göstermiştir.

Birinci ikinci günler polis efrâd-ı müsellimesi tarafından ber-vech hasar altında cerîd ayunu icrâ olunup üçüncü günü dahi yine polis tarafından atlamış, koşuş, halat çekiş gibi eğlenceler tertîp olunarak bayrama nihayet verilmiştir.

Binâen'aleyh kemâl-i sıhhat ve afiyetle bu gibi daha birçok i'yâd-ı mübareke ve eyyâm-ı mahsûsenin ümmet-i naciye-i islâmiye haklarında tevâli' idrâki ve bu suretle dahi müminiye'nin nâil re'fet ve himayet olarak emsâl-i kesiresiyle müşerref olmaları duâlarını bizde 'an samîmel-kalp tekrârın ref'i kabulgâh hâlik gün ve mekân eyler.

'Umûm-ı Cezire Bank Direktörlüğüne

Van_Meylince nâm-ı zat ta'yin olunarak Lefkoşa'ya muvâsalaf ve ifâ-yı ve zâife mübâşeret eylemiştir.

Mûmı ileyh birçok vakit berûsede bulunup her yere yetiştirmek husûsunda ma'lûmat tâme ve mehâret mükemmelesi olduğunu mebni tertib vâmuli vechile burada dahi ipek kozası yetiştirmek ve bu suretle cezire her yer mahsulâtını terk ettirmek zamanında hükümet-i mahalliyyeden imtiyaz tabında bulunduğu me'al- memnuniye işitilmiştir.

Müstear dâiresi ve meclis-i kuvânın kâtibi Mister Edmand Tomas giriftâr olduğu beyn hastalığına soğuktan mütehasıl sâire hastalık dahi manzum olmasıyla mart efrencinin birinci salı günü terk-i hayat eylediğini 81. nûshamızda derc ve 'ilan eylemişdik.

Aradan on sekiz veya yirmi gün marûrundan sonra mûm-ı ileyhin vefâtı, tedavisine me'mur olan Lefkoşa kazâsı hekimi doktor istivin'in raporu vechile, yalnız selfel-beyân hastalıktan neşâ't etmeyip tüfenk yarasından telef olduğu tevâtire işitilmesi üzerine hakikat hâlin meydana ihrâcı

zamanında velâyetten verilen emir mûcibince on beş kişiden mûrekkep bir heyet-i hakimiye teşkil olunmuş ve geçen haftadan tahkîkate ibtidâr olunmuş idi!

Evvel emirde yirmi gün evvel medfûn olan mütevefâ-yı merkûmun cesedi hükûmet boş hekimiyile askerî tabibi tarafından kabirden çıkarılarak teşrih ve mu'âyene olunmuş ve mütevefâ-yı merkûmun sol tarafında memesi atında koluna doğru tüfenk saçmasından büyük bir yara bulunduğu görülmüş ve tahkîkat buradan başlamıştır.

En evvel istintâk olunan mûmı ileyh doktor istivin huzur-ı hayatta mütevefah mu'mı ileyhın intihar etmek maksadıyla saçma fişekle dolu bir çifte ile sol memesi üzerinden vurulduğunu görmüş ve aradan bir iki saat geçtikten sonra mütevefâ-i merkûm hayat etmiş olduğunu beyan eylemiştir.

Binaen'aleyh intihar etmediği ketm ile yalnız sâlif-el-zikr hastalıktan vefât etmiş olduğu bildirilmiş ölmesindeki sebep doktor mûmi ileyhten sual olunduktan kısmen familyasının hatırı ve kısmen fakat esâsen intihârın şuyû'yı tıbben 'ad olunduğu çünkü gerek hekimâmın kavli ve gerek tecriyenin hükmü ihtihârın şuyûr-yı sirâyeti mucib olduğunu cevaben beyan ve ispât eylemiştir.

Diğer entel_beyan hekimler dahi bu kazâzâyı beyinnede çıkan hâsıl olup da giriftâr olan bir hasta intihar etmeğe ve meyal bulunduğu tasdik eylemiş velhâsıl sâir şâhidlerin ifade

ve şehadetleri dahi intihar eylediğini te'yid eylemiş olmakla heyet-i mûmi ileyhim tarafından etyel-beyân kadar verilerek doktor mûmi ileyh teberrie zimmet eylemiş ve yalnız hakikat vâkayı resmen bildirmeyip ketm eyledikten dolayı hatâ eylediğine hükm olunmuştur.

Karârın Meâli

Mister Edman Tomas giriftâr olduğu beyn cıbanı hastalığıyla enfelû-inzânın te'sirinden intihar etmek maksadıyla aldığı tüfenk yarısından müte'siren vefat ettiğine ve doktor istiv'in tedavi husûsunda vazifesini lâyıkıyla ifâ eylediğine kanâat hâsıl olmuş ve ancak hakîkati resmen raport etmediğinden nâşı hatâ etmiştir.

Kıbrıs ceziresinin 5_1894 senesi vâridat ve misafir mahnumesi mübeyyen bütçesi bu kere meclis kavânınca dahi tasdik olunmuştur.

Bütçede gösterildiği vehicle vâridat 18 ve musârifâu 111394 ingiliz lirası tahmin olunmuştur.

Polis idâresine ba'zı tensîkat ve tanzimat icrâsı zammında meclis-i kuvânın tarafından mağriz bir komisyon teşkil ve ol-babda mezâkireye ibtidâr kılınmış olduğu mevsıkan istihbâr olunmuştur.

Evvel vâhir arz ve etyâr eylediğimiz vehicle polisin cümle-i tenyıkâtından biri veyâhut doğrusu birincisi polis me'murlarına kuvvet ve bir maznûni icâbat zaman ve mekâna göre istintak eylemlerine me'zuniyet a'tâsıyla o ler_cehle

edilecek istinkâkın mahkeme-i nizâmiyede şehadet makâmında kabul olunması husûsu olduğunu bu vesile ile dahi tekrâr tezkârına ibtidâr eyleriz.

Girne komiserliğine ta'yin olunan cezire veznedârının yerine Tuzla iskelesi gümrük müdürü Mister Martin ve mûmi illeyhin yerine Limason polis kumandârı Mecver Çemirberleyn ta'yin olunduğu mevsûkan istihbâr olunmuştur.

Girne'ye komiser ta'yin olunan Mister Kalusob'un Lefkoşa'dan infikâkından nâşi münhal kalan İngiliz evkaf murahaslığına Lefkoşa komiseri Mister Martin King nasb ve ta'yin olunduğu işitilmiştir.

Leh-el-hamd şu mûsemde emsâli nâ-mesbûk olarak ihtiyâca muvâfık ve kâfi bir derecede yağmurlar yağdırmak mevrûâtı Kemâle îsâl ve zirâ' mesrûr ve ihyâ eylemiştir. Hemen cenâb-ı feyyaz mutlak ceziremizi her türlü âfatten hıfz ve siyânet ile nâil-i feyz ve bereket buyursun. Âmin

ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE

“Osmanlı Arab Şirketi”

Basra Gazetesinden Muktebisdir:

Şu 'invânı gören her Osmanlının müstağrık fart-ı sürûr olmaması mümkün değildir. Şu ser levha üç kelimeyi câmi'dir ki birincisi ma'nâyı vücûd-ı 'âlem islâmiyan ziver-i dev evin ehl-i imânı olan velini'met azim padişah pür kerem ve şehnişah Rafet Tev'em efendimiz hazretlerinin akvâm-ı

celîle-i Osmaniye'nin zıll zıllîl lüft vr ihsânında olan saâdet ve refâhiyet ve rahatlarının delil mücbeli olan şu kelime-i câmi'anın mağzamât-ı ömürlerinde invân-ı bereket ve fâtihâ-i tahdîs nimet-i ittihaz etmekte olduklarını gösterir. İkincisi asr-ı celîl-i islâmın esâs vukûunu hâsıl ve millet-i ma'zume-i Osmaniye'nin rekn-i azimini şâmil kavm-i necîb Arab'ın ulu himmet ve gayretini i'lân eder.

Üçüncü kemale dahi bir memleketin umrân-ı madde ve ma'nuyesini ve terkıbathriyesine-ı ticâriye ve sana'iyesinin makdumesini teşkil eder.

Zât-ı akdes hazret hilâfetpenâhının niyet ve makased-i şâhânelerinin 'uluvviyeti ve memâlik-i mahrûsenin her bir noktasındaki terkiyat-ı umrân perverlerine müşâhedeyle karir-el-emin olan asdikâ-yı bende-gânın temâyûlat-ı umrân-ı cûyaneleri mucib teşekkür ve iftihardır.

Müstağni-i izah olduğu üzere Basar-ı Irak'ın anbar-ı mesâbesinde olup bahr-i imânın en mühim körfezi olduğu halde şimdiye kadar menâfilet bahriyesi hemen ecnebilerin sefâine münhasır idi. Ticarî ve belki bilûmum erbâb-ı emlâk mahalliye tarafından onların merâkib-i bahriyesine ve her türlü muamelelerine arz-ı ihtiyaç ile bunca haccâc müselmîni gördükleri izâ ve meşakkate atf-ı ehâza-i esef ve kederle iktifa olunmakta idi ki şu hâlin devamı erbâb-ı hamiyetin firk terki cuyânesiyle rehin-i itilâf olamayarak bu kere şu unvan tahattünde bir şirket teşkiline teşebbüs olunmuştur.

Bizim er'bab emlâk ve ticârimiz akd-i şirket edip hendesetâne ve hatta hicâziye ve 'imâniyeye ve bilumum sivâ hele ümit ve şad edecek mükemmel vapurlar ihdâsına hâiz iktidar etseler de sa'âdet mutlaka ve emniyet-i kâmileyi şâmil böyle bir zaman me'mûriyetnişân padişâhı da refâhiyet-i ahâliye me'mûriyet memlekete servet-i 'umûmiyeye şiddetle heveskâr olan erbâb-ı himmettir.

İşbu şirket merâkib-i bahriye te'sisine müstehassıs olup şimdilik yirmi bin lira sermaye ile teşkil edecek ve bunun Basar-ı meclis-i idare i'zânından izzetli Hacı Ahmet El-nü'mâ Efendi ile rahmetli Hacı Mensur Çelebi ve ticâri mu'tebreden Osman Ferih Çelebi tarafından dergâhta olunacaktır.

İşbu şirket sırf Osmanlı olacak ve bilumum hîssedârın tebe'âyı Osmaniye'den olacak gibi kaffe-i mu'amelât kuvvânî devlet-i 'aliyye dairesinde devrâm edecektir.

Mevsim-i hacda mübarek Hicaz'a azimet edecek haccâcın her cihetle te'min-i sükûn ve rahatları ve muhafaza-i akîbet vaatleri maksad-ı mûrâhim mersadıyla Mekke-ş mükerremede birçok mebâni-i Hayriye te'sis ve inşâsı zamanında cabib meal-i menâkıb hazret hilâfetpenâhîden ibzâl burulmuş olan âsâr-ı inâyet-i celîlenin Hindistan kat' v siyye'sinden mümkün bulunan bil-cümle ehl-i islâmın kalıp dindârânesinde tevliid etmiş olduğu ihtisâsât minnet ve şükranın son dereceyi bulduğu ve bilumum cevâmı' ve mesâcidde muhâselet kalınmakta olduğu Hindistan'da Yevmiyây ve İskender Âbad

şehirlerinden mevrûd mekâtib-i husûsuyada bir zebân-ı hakikat beyan kılınmaktadır.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yâdigâr-ı Muhabbet

Müelliti

Mab'ad

Nâzım

Nagehan'ı vâkı' olan şu melâketten çiçeğin çehresini bir hicâb-ı istilâ eyledi.

Ma'mâfih mümkün mertebe kendini toplayıp bunları ta'zimkârâne suretle selâmladı. Mûmı ileyhim ise böyle hilâf-ı me'mûl bir tesadüften ve hususıyla mahzar oldukları iltifattan dolayı ezhâr-ı mahzûziyet ederek beraberce gezdiler.

O gün iki üç saat kadar haylice eğlendiler. Ma'hezâ Mucib Bey'in hâl-i tavrında nazar-ı dikkate çarpacak mertebede bir eser-i hüzn ve rikkat-i rû-nümâ idi.

Nihayet mîr-i mûmı ileyih hânesine avdet etmek üzere refrikâsına mea'l-itizâr veda' edip yine kendi arkadaşıyla köprüye doğruldu.

Onlar gittikten sonra Sa'di Bey Tefîkine tevciye-i hitâb ederek dedi ki: " İnanır mısınız? Hayretmeden hâlâ kendime gelemiyorum!

Neşat Bey_ Neden?

Sa'di Bey_ Neden olacak! Ma'lûm ya? Bugün birden bire bizim mucip cenaplarına tesâdüf edişimizden! Onun bu taraflarda görüldüğü var mıydı?

Neşat Bey_ İhtimal ki ya kendi arzusu yâhut refikinin sevk ve yahrikiyle gelmiştir. Onda şâyân-ı ta'accüb bir şey yok. Asıl cây-ı nazar şurasıdır ki bendeniz, Mucib'de biraz zamandan beri hazin bir te'sir, derin bir tefekkür hiss ediyorum. Sakın bir tarafa alâka falan etmesin? Ama nemize lâzım, bizden bir karşı ırak olsun da isterse cehenneme direk olsun!

Sa'di Bey_ Kim bilir! Ah keşke dediğiniz gibi olsa... O vakit hiç olmazsa Mucib meselesinde hakkımızda hâsıl ettiği sū' nazarın ma'nen cezâsını görürdü! Evet! Bendeniz de ekseriya hâline dikkat ediyorum da pek dalgın görüyorum. Mutlaka bir derdi olmalıdır, acaba nasıl anşasak?

Neşan Bey_Bilemem. Bu da hali güç bir muammâ! Beyimizin esrârına vâkıf mümkün değil ki... Her ne ise ileride belki kokusu çıkar." Yollu hasm-âne, mütehevvir-âne birçok lâkırdıda bulundular.

28

Mucib Bey hânesine v âsıl olduğu zaman vâlîde ve hemşîresi Gazi köyünden henüz avdet etmemişler idi. Akşama yakın geldiler. Ba'del-taâm, Mediha Hanım birâderinin edasına dâhil olarak şu yolda bir muhaverecik eyledi.

Mab'adı Var

HAVADİS-İ HABERHİYYE

Çin'de İslâmiyet

Mısır'da neşr olunan " El-mu'yed" gazetesinde Çin'de bulunan İslâmlar hakkında bazı ma'lûmat-ı mufassıladan bir kısmının tercihesi olup "Fırat" mutâl'a olunmuştur.

Çin'de yetmiş milyonu mütecâviz ehl-i İslâm mevcut olup bunlar Hanefi el-mezhebidirler. Yalnız Çin'in makarr hûkûmeti olan "Pekin" şehrinde yüz yirmi binden ziyade nûfûs-u müsellime vardır.Şehr-i mezkûrede on sekiz aded câm'-i şerife mevcut olup bunların birisi imparatorun sarayı dâhilinde kâinder vechilesine fariza-i cum'a edâ edilmektedir. Çin'deki 'umûm-ı İslâmlar cum'a ve bayram hutbelerini hâlife-i Resûl Rabbül-'alemin padişah mu'yed men 'andellâhu efendimiz hazretlerinin nâm-ı aliyeleriyle kırâât etmektedirler. Bunlar başka Çin'de birçok müderris-i islâmiye mevcut olup bunlarda tefsir,hadis,fıkıh, 'akâid vesâire 'ulûm-ı 'aliye ve âliye tedris olunmaktadır.

Mezkûr İslâmların ekserisi lûgat-ı 'Arabiye'yi kırâât ederlerse de birçoğu bunla tekellüm edemezler.

Avrupa'da Banka ve Şirket İhtilâsâtı

Birkaç haftadan beri Londra gazeteleri sarraflık aleminde vakû' bulan hadisât-ı mevsefenin neşr-i tafsilâtıyla işgal ediyorlar.

İngiltere malî bankasının sandûk-kârlarından biri emriyeti saistimal ederek mebâlig-i kilye ihtilâs ettiği gibi, İrlanda

İ'tibar ve ticaret bankası emrinde de iğtişâş hâsıl olduğundan, mezkûr bankanın tasfîye-i hesâbâtına teşebbüs edilmiş ve iflas mahkemesinin kararıyla heyet-i idâre a'zasından Mösyö (Mendelâl),(Seyircimiz Fergisor) gibi ricâlin ihzârıyla kendileinden izahât talebi mukarrer bulunmuştur.

Müsâit cesime-i sarafîya ömründe bu gibi sûistimâlât vakû'unun dört beş seneden beri Avrupa piyasalarında nasıl büyük müştikal hâsıl ettiği ta'rif ve izâhattan müztağnidir.

KISMI-I EDEBÎ

(MERHAMET)

Muharriri

Bodamiyalı

Mehmet Şevket

Seksen üç numaralı nüsha-ı ahirenizin edebiyat kısmında,merhametin güzel bir saffer olduğu beyân edilmişse de, suisti'mâline 'âid bir şey etyân olunmadığından husûs-u mezkûre dâir biz hadi bir iki söz söylemeyi münâsib görüyoruz:

Fezâil-i insâniyenin en kıymetlileri meyânında bulunan merhamet, ahlâka, hamiyete ashâbını tezyin eyleyen bir kaslet-i güzîdedir.

Merhametir ne kadar 'ali bir fazilet olduğu şundan istidlâl etmeliyiz ki, hevâce-i kâinat efendimiz hazretleri bil-cümle umur hissine ibtidâlarında,cenâb-ı vâcib-el-vücûdun esmâ-i hünsâlarından rahmet ve rahîm isimlerini yâd ederdi.El'ân dahi peygamber zişanımıza imtisâlen 250

milyonu mütecâviz müselmanlar, Cenâb-ı Hakk'ın ismini merhametle yâd eylemeyi vürûd-u zeban etmişlerdir, Bismillâhirrahmânirrahim, her müselmanın iyiliği sözüdür.

Merhamet ne derece medh ce senâ edilse,yine azdır. Saffet-i 'aliye-i mezkûre ile temyiz edenler,dünya ve ahiretce en makbul insanlardır, Seyid-el-Mürselîn Efendimiz Hazretleri, ashâbı merhametin dünyaca olan lüzûm ceddî ve kıymet-i hakikalarını takdîr ederek, rikkat ve uluvviyet-i kalbiyeleri sebebiyle bir felâkete düşar olmamaları için o emr-i lâzımeyle i'tâ eylemişlerdir. Eâzım -ı hikemâ ve edebânın dahi cihet-i mezbûreye ziyadesiyle ehemmiyet verdikleri âsâr-ı nefiselerinden müstebân olmaktadır.

Kâffe-i mevâd-ı muhtelifenin icrâsı fevâid-i esâsiyeye mübteni olduğu gibi, iktisâb-ı hasâil cemile-i arzûsu dahi emr-ü kusurumuzu güzel ve tatlı bir hâl içinde imrâr ederek, zahûru melhûz olan fenalıklara karşı bir perde-i ihtiyat çekmek madde-i mu'tenâbihâsına müsteniddir.

Fezâil-i ahlâk ile müşerref olanlar dünyanın en bahtiyar kimselerinden ma'dud oldukları halde, mâlik oldukları cevher-i cihan-behâyı lüzûmsuz yere sarf edenlerin müstefid olmaları şöyle dursun bil'akis zarar dide oldukları ticârib-i adîde ile müşahede olunmuştur.

Her şey mahal-i münâsibende isti'mâl edilmelidir ki aksî hâlin vukûuna sebebiyet verilmesin.

İyilik gören adamlara tesâdüf olunur ki, hâmiyesinin imhâ-yı vücûd için gece gündüz uğraşmayı iktizâsı_ bir vazife ad ederler. Kendileri edilen ve merhamet icrâ-yı ihânet için en müsâit bir vâsıta ve fırsat ittihaz ederek, akla gelmeyecek enva'î irtikat ederler. Bunlara merhamet ve insaniyetin ne te'siri olabilir?

Vâkıâ gördüğü lüft sayesinde olduğu ahvâl-i umum-ı hayvanâtı müyânında, hemcinslerini ezrâr etmeden başka bir vazife ile mükellef olmayan yılan, akrep, vesâir zehr-nâk hayvanat bulunduğu gibi insanlar içinde dahi _Hilkatleri iktizâsı_ icrâ-yı zulm ve te'diye me'mur, daha dehşetli hâinler mevcuttur. Şu vicdansızlara merhamet edenlerin hayâtı dâire suretle tehlikededir.

İşte, bu gibilere edilen merhamet ve şefkatin, netâhih ve... Tevlidinden başka bir kâide hâsıl edemediği defaâtla müşâhade olunarak, ihtiyatlı davranılması husûsunda, ehâdis-i gerife, kelâm-ı kibar, akvâl-i hükmiye müteadd'e serd ve beân edilmiştir.

Avrupa hikemâ-yı metâhiresi dahi şu mühim nokta üzerine sarf-ı himmet ederek pek güzel eserler vükûda getirmişlerdir.

Velhâsıl tekrar bi tekrar gördüğü iyiliklerden mütenebbih olmayarak mukâbilinde kötülüğü mu'tad edinmişlere merhametin mahz-ı hezâ olup hakkında tertip eden ceza-yı

suzânın icrâsı lüzümü, nasûs celîle-i ve akvâl-i aliye-i hûkmiye ile sâbittir.

Misal olarak şöylece söyleyebiliriz ki : Şimdiye kadar yetişen gasblar, sarklar, hâinler, zâlimler, cânîler, ne kuvvânin-i el-hiyeden ve nede kuvvânin-i beşeriyede, kurtulabilmişlerdir. Çümlesi de pençe-i adâlette zebûn olmuşlardır.

Gaspların gasp ettikleri, sarkların sark ettikleri asıl kendilere kuvvet olmamıştır.Ölümleri eziyetler ve rahatsızlıklar ve vicdân azabları ile geçmiştir.

Zâlimler zâlimini, deneyler denâitini, hâinler ihânetini; câniler cinayeti icrâya devam edemedikleri gibi müddet-i ömürlerinde rahat yüzü göremezler.Hayatları eziyetler ve işkencelerle münkazî ve hânümâ olurlar.

İşte, adalet-ül-hiyye, müdde'âmızı isbâta kâfi bir fazilet- i celîledir.

İ'LÂN

Her sene Kıbrıs'a gelerek dişleri tedavi ve yeniden diş ve vaz'eden hekim Mister Derhey bu kere dahi Lefkoşa'ya.... Ederek geçen sene bulunduğu baş mahallede kâin İngiliz kârâathânedan mûmı ileyhi görmek isteyenler hâne-i mezkûre mûrâcaat eylemeleri i'lân olunur.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfizâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir. Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası.Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur.Gönderilen evrak gazeteyle derc olup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

23 Nisan Efrençi Sene 1894 (Siyasiyât,Edebiyat ve Fünundan Bahs Eder.) 11 Nisan Rûmi Sene 1310

AHVÂL-İ ÂLEM**Cümle-i Siyasiye**

Almanya ve Avusrturya imparatorlarının geçen martın yirmi dokuzunda Abasya'da vuûku bulan mülâkatları mülâkatları muhafil-i siyasiyece nazar-ı celb ederek bir çok tasvvurat ve tahyyülâta sebebiyet vermiştir.

İki imparatorun mülâkâtı bazı muhalefede münasebet-i milliyeden yeniden bir intikâk ve iftirâkı davet

edeceği zann olunmakta ve diğer cihetle “umûmen tedârikat-ı harbiyenin terki” Mesele-i mahsumesine dair mübâhese ve müzakâre etmek maksadına mübteni olduğu söylenilmekle bulunmuştır.

Binâen‘aleyh bu tevâtürlerin sahtına dâir bir güne ma‘lumât-ı mevsûkaya dest-res olunamamıştır.

Bu suretle ittifak meselesi bakı ve pâdiyar olduğuna şüphe olunamaz. Bu halde tedârikat cerbiye-i umûmiyenin hakkında şimdilik birisi bir teklifte bulunamayacağı tabi‘dir.

Avrupa gazetelerinde mutâl‘a olduğuna göre mevsim-i sayfın nihayetine doğru Çar hazretleri ile Almanya imparatoru Beynen‘de bir mülâkat vukû-u müsammen bulunduğu anlaşılmaktadır.

Berlin matbuâtının neşriyatına bakılırsa bu mülâkatta imparator Fransız Çuzef hazretleri dahi hazır bulunması ihtimalden ba‘id değildir.

Bazı gazetelerin serd ettiği mutâl‘âta göre politika meselelerine dâir bahs ve müzâkere etmek maksadına mebni Çar hazretleriyle Almanya imparatoru Beynen‘de tasavvur olunan mülâkatın sonbaharda vukû‘ bulacağı mukarrer bulunduğu hüküm olunmaktadır.

Evrak havâdise sermaye-i makal olan “Avrupada tedârikat-ı harbiyenin terki” hakkında Taymıs gazetesine verilen ma‘lûmat Avusturya, Rusya, Almanya ve İtalya devletleri masârıfât-ı askeriyenin tenzîl ve tahfif hususuna

pek meyal oldukları gibi Fransa dahi-asayiş devam ettikçe-harbin sıkletini tahfife hâil olacak bir harekette bulunmayacağını bildirmektedir.

Rusya ile Almanya Beynen'de akd olunan ticaret mu'âhedesini tarafınca haşnûdiyet ve kana'at kâmile-yi hâsıl etmekle devletin meşâr-ı ileyhimânın hissiyat dostânelerini temhid ve sulh ve asayiş husûndaki fikirlerini tahrik ve tezdidi eylemiştir.

Avusturya ile Rusya devletleri Beynen'de cereyân etmekte olan ticaret mu'âhedesini dahi hüsn suretle netice-pezîr olacağına i'timad hâsıl olmaktadır.

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE

Meclis-i kuvvânîn mâh-ı efrenciye'nin geçen on sekizinci gününden beda' ile mayısın yedisine değin ta'til edilmiştir.

Maarif hakkında dedest tanzim olan kânunun tekrar bil-mûzâkere tasdîki dahi o lev te'hîr olunmuştur.

Polis idaresince îcâb eden tensikat ve teşkilâtın mûzakere ve icrâsı sene-i âtiyeye ta'lik olunmuştur.

Meclis-i Kuvvânîn

"Bazı ahvalde veya beyannâme ile i'lân olunan mahaller dâhilinde esliha-i nâriye tasarrufunun men'i"

"Dehân-ı zirâ'at vakit ve takdir ve bey ithal ve i'mâl ve tîrâcî hakkındaki ahkâm-ı kânûniyenin ta'dili"ü

Ve "Kıbrıs dâhilinde hayat-ı rûhâniyenin bazı ahval hakkında olan istihkâkatının muhafazası için bir tedbir-i

muvakkit ittihâzı zamanında mevzu'olan kânunun devâm-ı mer'iiyet ahkâmı”

Ve “1889 senesi defn-i envât kânunun ta'dili”

Ve “Arazi-i husûsuya derûnunda ıztırârî olarak eşcâr-ı gars ve temarı hakkında lâyiha-i kânûniye”

Ve “Ukârın icâr ve işgâl müddeti lâyıkıyla münkaziye olduktan sonra istirdâd-ı tasarrufu husûsunun ta'dili.

Ve “İ'tiraf deyni hâvi tahrîren ikrârların inkâr saht-ı salâhiyetine mütedâir ahkâm-ı kânûniyenin ta'dili”

Ve “1885 senesi mecâlis belediye ta'dil-i kânunu”

Ve “Da'vâ vekillerinin Kıbrıs mahkemeleri nezninde icrâyı vekâlet için kayd edilmeleri husûsunun tensîki”

Maddeleri meclis-i kuvvânîn arz ve teklif olunarak ol-babda bir ay tasdik lâzım gelen müzâkere ta'tilden sonraya te'hir olunduğu cümle-i müstehberât mevsukâmızdandır.

İstibşar ediyoruz ki iltimaz ve iltizam eylediğimiz vehicle müfsid-i ahlâk ve sıhhat-i umûmiye bir hâle gelmesinden dolayı maddeten ve ma'nen mazurat lâtihası ma'lum ve meşhûd olan fuhuşhâneler meselesine kat'iiyen bir netice vermek ve hakikaten bu yolda zillet ve sefâlete düşen olanları kurtaracak maksat talisiye meclis-i kuvvânın tarafından bazı tedâbir mevsire ittihâzı ve bu babda bir nizâmenâme tanzimi der-dest bulunuyor. Ve cümle-i mesm'umâtın mevsukâmıza nazaran-fuhuşhânelerin bulundukları mahalletten def' ve bu suretle fuhulyâtın mahv

ve izâlesi hususu mahalle imam ve papaz ile muhtar ve komisyonu tarafından polis idaresine vukû' bulunacak mürâca'atan mütevakkıf bulunması tasvip kılınır. Fuhuşyâtın hiç bir mahalde icrâsı tecviz olunmayacağına böyle bir nizamın tasdikiyle her mahalle ahâlisi fuhuşhânelerin derhal sed ve mahvına himmet eyleyeceklerine şüphe yoktur.

Gazetemiz buna dair bil-def'at ifadat sadakânde bulunduğ gibi ekseri refakatimiz tarafından dahi te'yid olduğundan ma'ruzat-ı cedideye hâcet yoktur.

Bu babda tedâbir-i sâiye ittihâzıyla tatbikat ve icrâatında ne kadar sür'at-i iltizam olunursa o kadar azim ve azime fenâned ve mahsunâtı müstelzemdır.

Her ne suretle olur ise olsun bir şahsın vefâtı vukû'unda cesedi hükûmet tıbbiye tarafında muâyene ve ledi-l-icâb teşrih olunmayarak sebep-i vefâtı mahal komiserliğine veyâhut ait olduğu dâireye bildirilmeksizin defn edilmesine müsaîd olunması husûsunun kânuna rabtı zıhında meclis kuvvânınca bazı tezkirat icrâsı der-dest teklif bulunduğu istihbâr olunmuştur.

(Heza men fazlı rabbi) zaten islâmiyenin rekn-i aziminden biri mevtânın kablel-defn olup bu suretle cesedin her ciheti o sırada müşahede ve bilâhara muâyene olunmakta olduğuna nazaran böyle bir kânun gösterilecek lüzûm hakkını müslîmlara râci' olmasa gerektir.

Mâh-ı hal efrenciyenin geçen 19 ve 20'nci perşembe ve cum'a günleri Lefkoşa'da icrâ olunan at koşusunda birinci ve ikinci gelenlere, birinciye i'tâ olunan mükâfat-ı mübeyyen idarehânemize verilen ma'lûmattır.

Birinci Gün Koşusu

1'inci koşu, bir çok meyl mesafe 10 lira mükâfat bu koşuya üç at dâhil olmuş iken yalnız doktor "İnter" ismindeki atı koşarak mükâfatı ahz eylemiştir.

2'nci koşu, bir mil üç rab' mesâfe 15 lira mükâfat,

1'inci Halil Bey Hayatın "Hadid" ismindeki atı,

2'nci Hüsn Süleyman Efendi'nin "Ramalulâ" ismindeki

atı,

3'üncü koşu, 2 mil mesafe 20 lira mükâfat,

1'inci Mister Martin'in "İskender" nâm atı,

2'nci Mehmed Tâhir Efendi'nin "Meşhûr" nâm atı,

3'üncü koşu, bir mil bir rab' mesâfe 25 lira kıymetinde

asâletli vâli hazretleri tarafından ihsâr olunan gümüş "tas"

1'inci Mister Zarfin'in "Hürmet" isminde olan atı,

2'nci Mister Espenser'in "Fivelik" nâm atı,

5'inci koşu, iki mil mesâfe, 20 lira mükâfat,

1'inci Halil Bey Hayatın "Hadid" ismindeki atı,

2'nci Mehmed Kâzım Bey'in "Verd" nâm atı,

6'nci Zabtiye koşusu bir mil mesâfe 3 lira mükâfat

1'inci Zabtiye Ârif'in "Melek" ismindeki atı,

2'nci Ali Elfi Barmağın "Sa'âdet" nâm atı,

7'nci koşu, bir mil bir rab'mesâfe 10 lira mükâfat

1'inci kuru nal Riyorda'nın likâsı nam atı,

2'nci Mister Âmiriyân'ın "Şillür" nâm atı

İkinci Gün Koşusu

1'inci koşu, bir mil mesafe 10 lira mükâfat

1'inci Mister Darwin'in "Bücür Prens" nâm atı

2'nci Mister Hicenso'nun " Fil Baysaid" ismindeki atı

2'nci koşu, üç rab'mil mesâfe 8 lira mükâfat

1'inci Mister Mihailidis'in "Şimarus" nâm atı

2'nci kezâ "Linos" nâm atı

3'üncü koşu, iki bacak mil mesafe 30 lira mükâfat

1'inci Halil Bey Hayatın "Madrid" ismindeki atı

2'nci Mister Darwin'in "Bücür" nâm atı

4'üncü koşu, bir bacak mil mesâfe on iki lira mükâfat

1'inci Mister Mihâilidis'in "Lines" nâm atı

2'nci Mister Petrakidis'in "Kuas" ismindeki atı

5'inci koşu, bir bacak mil mesâfe 15 lira mükâfat

1'inci Mister Martin'in "İskender" ismindeki atı

2'nci Mister Mihâlidis'in "Meş'ârif" nâm atı

6'ncı koşu, bir mil mesâfe 8 lira mükâfat

1'inci Mister Makmin'in "Doklas" nâm atı

2'nci Mister Pilâvakinîn "Sev defa" nâm atı

7'nci koşu, bir çok mil mesâfe on beş lira mükâfat

1'inci Mehmed Kazım Bey'in "Verd" nâm atı

2'nci Mister Martin'in "İskender" nâm atı

8'nci teslis koşusu bir mil mesâfe on lira mükâfat

1'nci Mister Darvin'in "Bücür" nâm atı

2'nci Mister Diran'ın "Çerkes Hüsn" nâm atı

Otuz seneyi mütecâvizdir müderrisliğin meşgul eshâb-ı
hamiyet-i vaktidârdan Hacı Fevzi Efendi hazretleri bu kere
Limason'da azmidar bekâ olmuştur.

Mûmü-ileyh fezâil-i kâmile ahlâk ile muttasıf bir zât
aleykdar olup ziyâ-ı te'sir azmi mucib olmuştur.

Cenâb-ı vâcib-el-vücûd kendisine rahmet-i kesir ve
ta'likâtına sabır-ı cemil ihsân eylesin.

Müderrislik, hitâbet, mualemelik, meşîhat ve zâif mukadde-
sesini hayâtının son dakikasına kadar kemâl-i istikâmat ve
sadâkatle ifâ etmiş.

Ve neşr-i feyûzay islâmiye husûsunda eden mesâi-i
meşkûrelerinden dolayı 'âlemi kendisine minnettâr
bırakmıştır.

Büyük cami'şerifede tertîp olunarak kendisini kabristana
kadar îsal eden cem'iyet-i azmiye büyüklüğünü isbâta kâfi
bir cem gafir idi.

Mevlâ gani rahmet eyleye.

İffet-i Semâviye

Şehr-i hâl efrenciyyeni, n om altıncı Pazar ertesi günü
sabahleyin alafranga on birden ikiye kadar Tuzla kazâsı
sivârında şiddetli dolu nüzûl ederek mezru'âta pek büyük

hasar îras ettiği muhabirimiz tarafından mu'alteessüf bildirilmiştir.

Tahkikat vâkı'aya nazaran hâlet-i sultân tekye-i şerifesi-
nin 190 dönüm şi'yer, 130 dönüm bagdami ve 9 dönüm bakla ve
39 dönüm ilf mezruâtı doludan kâmilten telef ve perişan olmuş
ve mazruât-ı mezkûreyi boşuna biçip hıraman etmeye dahi
civar arazi dahilinde bulunan mezru'at dahi hemen kâffeten
bu iffet-i ma'lumeye düşâr olmuşlardır.

Üç saat alel-devam nüzûl eden dolunun, iş'ar olunduğuna
göre, en küçük keklik yumurtası v en büyük kahve fincanı
cesâmetinde imiş ki cezirece bu hâl şimdiye kadar müşâhede
olunmamış gibidir.

Hemen cenâb-ı hâfız hakiki ceziremizi ve bilâd sâireyi
her türlü ifattan masun eyleye.

16 Nisan sene 94 tarihinde teşkil eden meclis-i kazâda
raiyet edilen mevâd üzerine mücerremelerin isimleriyle tertip
olunan mecâzat:

Bu damiyalı Süleyman İsmail'in cah maddesinden dolayı
altı mâh müddetle hapsine

Ekseroğni karyeli İbrâhim İsmail'in değnekle elini kıran
karye-i mezbûreli Emin Yusuf'un altı mâh müddetle hapsine

Lefkoşalı Hilmi Ali ve Mustafa Mehmed ve Ali Ramazan
bir hânedan tavuk sirkat ettikleri akrarlarıyla tahkik
ettiğinden bahrinin üçer ay müddetle hapislerine

Omorfo karyeli Yanni Petru'nun bir çocuğa sarkıntılık ettiği tahkik ettiğinden üç mâh müddetle hapsine

Şelluralı İsmail ve Hüseyin akçe gasb eyledikleri akrabalarıyla sâbit olduğundan bahrinin üçer mâh müddetle hapislerine

Vâlidesini darb ettiği tahkik eden İncirli karyeli Hacı Tegofoni Hacı Vurkaliye'nin üç mâh müddetle hapsine

Tavuk serkatiyle mütehhim olduğu tahkik eden Lefkoşalı kasp Hüseyin Hasan'ın altı mâh müddetle hapsine

Darp ve cerh maddesinden dolayı mütehhim olduğu tahkik eden Zûtiyeli sıva Hacı Hıral-embunun bir ene müddetle hapsine

Darp maddesinden mütehhim olan Preli Tuvanni Papa Nikola'nın altı ay müddetle hapsine karar verilmiştir.

(İ'lân-ı Resmi)

Karantina

İstanbul'dan doğrudan doğruya vâsıl olan mevâdâtın Tuzla'da icra kılınmak üzere yirmi dört saat ihtiyât karantinasına vazı' olunmaları Cânib Ali velâyetten "1879 senesi karantina nizamnâmesi" hükmünü hâizi bulundukları selâhiyet ve me'zuniyete binâen emr buyurulur.

İstanbul'dan vâsıl olan mevâridat mütevasat bir iskelede yirmi dört saat karantina beklemiş oldukarı takdirde muradları olan İskele'de serbest pür-atika verilecektir.Elverir

ki mezkûr iskelede icrâ kılınan muâyene-i tıbbiyeleri neticesi kanaatimucib bulunsun.

Bil-emr 'Ali imzâ olunmuştur

Müsteşar velâyet

Lefkoşa

Hery Tomsun

Fî 16 Nisan Sene 1894

ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE

Ticaret-i Bahriye

Birkaç haftadan beri ticaret bahriye-i Osmaniye'nin terkîsi emrinde gayet müsâid, memnuniyeti müstelzem haberler vârid oluyor.

Hatta maksude-i hicâziye ile Hindistan ve bilâd siyâsiyye sâire arasında muntazam seyâhatler icrâ ettirmek üzere bir Osmanlı vapur kumpanyası teşkil edileceğini ahiren gazeteler gazdılar.

Marmara denizinde ecnebi kumpanyalarının inen rekâbetine medâr olmak üzere şirket-i hayriyenin Marmara limanlarına vapur işletmesi kararkîr olduğu dahi derc-i sahife-i memnunet edildi.

Bu ma'lumat-ı meşkûreye 'ilabeten bahriye nezâret-i celilesince cesaret cariyemizin terkisine hâdim-i tedâbir ve vesâyâyı hâvi bulunmak üzere kayd-ı mühim bir lâyihe me'azzezim edilmiş olduğu beyan edebiliriz ki anında tatbiki pek büyük muhasenâtı mucib olacağı muhakkaktır.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yâdigâr-ı Muhabbet

Müellifi

Mab'ada

Nâzım

Mediha Hanım_Nevber, sûret-i mahsûsada arz-ı ta'zimat eder.Mektubunuzu tebliğ ttim,bir kaç defa okudu,hem memnun , hem müte'sir oldu. Cevabını sonra yazacakmış, fakat ne yalan söyleyim!Size acıdığım kadar o bîçareye de acıyorum Çünkü seyyâle-i aşkınız bütün havasını istilâ eylemiş gibi görünüyor!

Mucib Bey_Nasıl olsa benim kadar sevemez ya!Ben kendilerini zevânî mahal olan bir aşk-ı sıhhiye,bir muhabbet-i amîka ile seviyorum!Ondan başka hiç birşey zihnimi işgal edemiyor.

Afiyet olduklarını da biliyorum,hâl böyle iken bir kere buraya uğramak yok mu? Niçin diriğ inâyet ediyorlar yoksa bu da müktezâ-yı kânun muhabbet midir?

Mediha Hanım_Ah efendim!Hâlini bilmez misiniz! Hûda biliro sizden ziyâde mülâkat arzu ediyor,ne çare ki husul-u mutâlebine pederinin keyifsizliği mâni' olmakta imiş! Ahval-i kalbiyesini bendenize bie lisân-ı hazin ile tasvir eyledi ki kemâl-i te'sirimden kendimi zabt edemeyip ağledım!Mamafih görüşmek için yakında bu tarafa geleceğini de söyledi.

Mucib Bey_ Ne vakit teşrif edeceklerini bilsen de bâri o gün evde bulunsak!Şâyet yine bir terslik zuhûr etmesin?

Mediha Hanım_ Önümüzdeki olan perşenbeyi intizâr edelim! Gelmezden evvel de mektup yazar sanırım. Zavallı kızcağız, bizi görür görmez okadar sevindi ki ta'rif kabul etmez. Hâsılı buraya gelinceye kadar hep sizi konuştuk! Yalnızlıtan fenâ halde sıkılıyor, bir an evvel İstanbul'a geçmesini istiyor!

Mucib Bey_ Pekâla! Arzu ediyorlar da niçin gelmiyorlar ya?

Mediha Hanım_ Yok! Gelmiyorlar değil, gelemiyorlar! Pederi ne zaman kesb-i sıhhat ederse o da o zaman İstanbul'a gelecek.

Mucib Bey_ Ah! Neş müşkil derde uğradık! Ne yapacağız? Kıyametin son gününe kadar böyle âlâm bînihâye içinde tebah olup gidecek miyiz? Şu hâle bir netice verilmeyecek mi? İşte yine tekrar ediyorum! Bana verdiğin va'di unutma ister pedere ister vâlideye mürâca'at et, ne yaparsan yap, şu işi bitir!

Mediha Hanım_ Keder etmeyiniz! Ben bu hâle te'ali bir çare bulur; sizi düştüğünüz girdâb-ı ıztırapdan halas eylerim.

Vukû' hâli evvelen vâlideye, saniyen pedere arz edeceğim. Tatlılık ile olur.

Mab'adı Var

Bu teşebbüsât terakkiperverâneyi ta'dad ettiğimiz sırada mahallî câleb-i dikkatimiz olan husûs-ı ticâret bahriyemiz terakkisine hadim tedâbirin ta'yini emrinde âmal ve efkârda

son zamanlarda hâsıl olan bir tebdildir ki pek büyük ehemmiyeti hâizdir.

Bundan evvel ticaret-i bahriyeden bahs olununca büyük kumpanyalar teşkil etmek, Avrupa ve Amerika limanlarına seferler icrâ ettirmek tasvirinde bilinir idi.

Halbuki büyük kumpanyalar teşkilinde bir çok müşkilât mevcûd olduğundan teşebbüsât vâkı'a alel-ekser tasvir dâiresini geçemez idi.

El-yem meselenin bu suretle telkisinden sırf nazar alınarak evvel bavul ihtiyaç dâhilimizin Osmanlı limanları arasında icrâsı lâzım gelen seferlerin te'mini cihetine gidilir.

Bu teşebbüsde muvaffakiyet-i fâtiha olmak üzere en kolay tarîk ittihab ve tedâriken tavsiye edilmek üzere en evvel yakın limanlara vapur işletmeye bedâ olunur.

Meselenin sûret-i telkiyesince hâsıl olan bir tebdil-i nazarıımızda pek büyük ehemmiyeti hâizdir.

Her ciddi işin küçükten büyümesi lâzım geldiği darb-ı mesel hükmündedir. Mamâfin her ticârette olduğu gibi ticaret-i bahriyede dahi istifâde-i naddiyeyi âmal sâireye tercih etmek tabii' olup mahza şan ve şeref için vapur işletilemeyeceği terkârdır.

Meselâ Marmarea denizinde yâhut bahr-ı seffiddeki Osmanlı limanlarından ecnebi rekâbetinin men'inden evvel (Mençestır) yâhut (Niyork) vapur işletilmesi alış i'tibârıyla muvaffak hâl görölse bile ciddi bir teşebbüs nazarıyla bakılmayacak idi.

Zirâ pek büyük fedâkârlıklara lüzûm gösterdiğinden kat' nazar-ı terakkîde tıbbî' bir sıra aramak lâzım geldiği halde evvela ihtiyac-ı dâhileyi ikmâl etmek, ondan sonra ecnebi limanlarıyla münasebete başlamak muvaffak hükümet olacağı buydadır.

Te'min-i terakki için dâima tedâbir-i ciddiye tevessül eylemekte bulunan bahriye nâzırı devletli Hasan Hüsnü Paşa hazretleri bu husûsu nazar-ı dikkat kâr şenâsâneye aldıklarından el-yevm Osmanlı limanları arasında seyâhat ve seferlerin te'minine sırf mesâi buyuruyorlar ki şirket-i hayriyenin ahiren mazhar olduğu mesaide bu gayretin cümle-i asâr fa'liyesindendir.

Teşebbüsât vâkı'anın yakında daha mühim asâriyle dahi tenevvir-i 'uyun memnuniyet edileceği mâmul kavîdir.

“Sa'âdet”

İzmir'de kâin hamidiye mektep sanâyi' me'mûlat ve mensucâtının fûruhtuna mahsus olmak üzere bu kere Kemeraltı câmi'i şerifi ittisâlinde bir dekan keşad edilerek mektepde alış ve i'mâl olunan döşemelik, elbiselik envâ' güne akmaşa ile i'la el ve yüz ve hamam havluları ve yün ve iplik çorapları ve güne gün dökmesi takımlar ve ceviz ve maudan gayet san'atlı dolaplar ve sandalye ve kanepeler ve kahve takımları bulunmakta imiş.

Akmişe ve eşyâyı mezkûrenin fiyatı da gayet ehvendir.

Meselâ mektebin me'mulâtından olan varşuni mecidiye yirmi kuruş hasabiyle on iki kuruşa satılan bir lev' kumaşın aynını Avrupa metâ'ı olmak üzere hariçten ancak yirmi kuruşa alabilmek kâbil olduğu bil-tecrûbe anlaşılmıştır.

Saye-i terakkiyatvâye hazret padişahı da mekteb-i mezkûrun bu suretle peyder-pey asâr terakki göstermekte olması şâyân teşekkür ve iftihadır.

Almanya hükûmeti kale-yi sultânaya kurbunda kâin-i hasadlıkta asâr-ı 'atika tahriyatı icrâsı için hükûmet-i senniyyeden me'zuniyet-i istihsâl etmiştir.

Bu tahriyâta Atina'da kâinliğin mektebinin müdbîri nezâret edecektir. Zuhûr edecek asâr-ı 'atika mevze-i mââyuna gönderilecek ve yalnız resim ve şekilleri memâlik-i senebiyeye ihrâc olunacaktır.

Bu kere İzmir civârında asâr-ı 'atikadan bir mezar taşı keşf edilmiştir.

Bu taşın Mısırlılar'ın zamânı metrukâtında olduğunu tarih-i şenâsan beyân etmekte imiş.

Sırbistan'ı dersa'âdet sefâreti sâbık ataşe militarı Kâmemkâm (Neseyç) memâlik-i Osmaniye'nin terakkiyat-ı askeriyesi hakkında bu kere memleketinde bir eser neşr etmiştir.

(Mönitör Oryantal) gazetesi eser-i mezkûr tedkikat mûbâkâfâneye ibtinâ edilmiş olduğundan ehemmiyet-i Nevkal'âdeyi hâiz bulunduğu beyan ediyor.

KISM-I EDEBÎ

Dersa'âdet: Zirâ'at Bankası evrak kalemi halefâsından ve
Vadina'lı Hasan Remzi Bey tarafından

Gazel

Lâubâli meşrebim! Meyhânedir mesken bana!
Şimdi lâzım ey gönül bir sâki getir bana

Ruhlarında, güzellerinde nûr-ı sevdâ bırak
Aşkı ilhâm eyleyen ey mâh! Sensin, sen bana

Neyleyim? Ol nev nihâl işvesiz gül-zârı ben,
Hüzn ve gamdır yarsız gülşen bana!

Oldular bin kere günde ateş-i hicran beni,
Sahne-i dil oldu bir nâlişki şiven bana

Na're-i mestânemi ayyuka ref' eyler idim,
Ölse Remzi! Şimdi pür, raksa bir deffzen bana!

MÜTENEVVÎ'A

Amerika'da Zenginler

Bu kere tanzim edilen bir istantik malına nazaran
(Niyork) ile (Biruklin) dâhilinde ikâmet eden milyonlar sahibi
zenginlerin adeti bin yüz etmiş.

Bunlardan yalnız yüz yirmisinin vâridat-ı seneviyesi men
hays-el-cem'u yirmi beş milyon liradır.

İ'LÂN

Her sene Kıbrıs'a gelerek dişleri tedavi ve yeniden diş ve vaz'eden hekim Mister Derhey bu kere dahi Lefkoşa'ya mevaslet ederek geçen sene bulunduğu baş mahallede kâin İngiliz kırâathânedan mûmı ileyhi görmek isteyenler hâne-i mezkûre mürâcaat eylemeleri i'lân olunur.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfizâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir.Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası.Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur.Gönderilen evrak gazeteyle derc olunup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

16 Mayıs Efrençi Sene 1894(Siyasiyât,Edebiyat ve Edebiyat Bahs Eder.) 9 Mayıs Rûmi Sene 1310

İFÂDE-İ MAHSÛSA

Türkiyyat-ı medeniye asârından hemen her biri için birtakım ef-kâr- bâtıla devirleri atlatılmış olduğu iken bu zamanda ittihadve te'min-i istiklal nükte-i nazardan ceziyemiz müselmanlarının hisamından olmamaları pek korkunç tesirler arzedeceğinden buna karşı vicdan ve hamiyet ve milliye mehtapları asla boykot kalmıyacakları ve kalmamaları tabiidir.

Bir iki seneden beri husûlune çalışan ittihad ve ictihad hakkında olmadık mahzurat ve mümâneat isnad etmeye görülmüş gibidir.

Bununla beraber ahâlimizin olduğu kesel ve adalet bizi bugün vasıl olmamız lazım gelen nokta-i Türkiye'den pek uzak tuttuğunu me'al teessüf müşâhade ediyoruz.

Artık mahvedilmiş iktiza eden efkâr-ı bâtile henüz halde isbât-ı vücud ediyorsa da her bir şeyi tabî görülemez. Fakat bu babda mübtedilmemiz ve zayîfa ve zamanın nezaretini takdir edememeklede bizi mâzur saydıramaz.

Şimdiye kadar hükm-i fema olan kesil ve adalet ahali-i islâmiyenin ifna-i saadet ve izdiyâd-ı perişâniyyet ve felaketine sebebiyat verdiğinde her fert fıtraten mükellef olduğu gayret ve hamiyet-i milliyesini tahrik ve ikaz ederek varik felan ve saadeti takibe şıtab etmelidir ki her hususda mazafferiyetle hukuk ve şân-ı milliye ve vatanımızı muhafaza edebilelim.

Gayri müslüm vatandaşlarımızın her hususâtta her gün görülmekle olan Türkiyyat ve itikâdından her vakit bahs olunmakta iken tarafımızdan bunlara karşı vukûfsuzluk gösterecek ve yahut ümmiyet verilmeyerek servetimizden gayrat ve hamiyetimizden istifâde olunması pek acılınır bir haldir.

Osmanlılar'ın ittihad dairesinde mükemmel efkâr-ı Türkiye mâlik olarak millet-i müttehide teşkil ileri maksadı

ecnebilerin asârine itiba' değil eski Osmanlılığı ihyâ eylemek fikri hamiyetperverisidir. Binaen'aleyh pek muktedir matbûat-ı Osmaniye-i mahalliye-miz buna çalışmalıdır.

Maddiyata gelince ihtiyaç ve zâruretin defi refahiyet ve mâişetin te'min için ahz ve i'tâyâ girişmeliyiz ve işimizi iyiler ve götürmeye çalışmalıyız.

POLİS İDARESİ

Bu hafta zarfında idarehânemize vürûd eden mahrûrat ve vukû bulan ihbârat, cinâyet ve şekâvetin haman her yerde te'kessür ve teşedd,d etmekte olduğu beyan ediyor ki elhak gıyân-ı teessüftür.

Tabiat ev âdet beldeye göz ıslahat ve tensikat icrası için gerek matbuât-ı mahalliye ve gerek ahâli tarafından hükûmete mebligat ve teminat vukû bulmuş ise de, rezaletten ma'ada bir istifadeye mucib olmayan ve olması gayfı mümkün bulunan hâriyeti ihlâl edeceğinden o yolda bir teşebbüs değil sarf alunan sözlere böyle sem'i ve itikar olunmamıştır.

Hemen bir gün geçmiyor ki bir niza' ve bundan mütevellî darb; cerih vukû bulmasın. Ya bu gibi fenalık serkeşlikle o günû almak isteyen o biçare polis efrâdının ahdesinde bir günû kuvvet ve imtiyaz bulunmasından darb ve cerih olunarak hastahânelerde doktorlarca ve bazı aylarca yandıklarını görüp kâşitenler nasıl kendi selamet ve rahatından amil olsun.

Bunlar hep o seyreriz, tesirsiz nizamet ve talimâtın süjesi değil_midir?

Bir polis asayişin ve tabiri sahילה namus ve emvâli ahaliyenin muhafaza ve kefilidir.Ve bunun içindir ki herkes efrad-ı zabıtanın vücuduyla iftihar eder,malından canından emin olarak yaşar.

Ceziremizde cari olan polis nizamâtı o kadar zayıftır ki idarenin vücudu hiss olunmaz derecededir denilebilir.

Arada sırada polis idaresince tensikat ve ısalahat şayieleri.Keşfiyât-ı idare hususunda ararken kıyafetle bulur.Başlarındaki sarıklar çıkmış dâl fes kalmış.Aradan çok gecikmeksizin sarıklar tekrar sarılır.Diğer bir cihetten buna da itiraz olunur.Nihayet isteyen şarkı kullansın istemeyen sarmasın emriyle iktifa olunur.Bu da geçer.Hâl yine sâbık vecihle devam eder!

Köylerde cinayet ve ku'anda mütecâsirlər derhal derdest olunmak için merkezler tesis olmuştur.Kabul edelim ki bunlar faydadan hali değil lakin polis polisliğini tanıtmaları şartıyla olmalıdır.Köyde bir cinayet vukû bulur polise haber polis derhal câninin derdestine şitâb edeceği sırada bir de bulundukları odanın temizliğine dikkat eder. Şâyet o sırada süpürülmüş veyahut tozlanmış ise en evvel o ciheti nazır metâkaya almasını ikdam ve zaafından add eder şüphe yok ki bunda bir mecburiyet tahtındadır. Her vakit işitilmektedir ki ne zaman polis merkezi temizlenmiş ve dağın tepesinde ve canı arkasında memuren yaşayan polis neferinin üstü başı ıçalanmamış olduğu görülür ise zavallı neferin veyahut

meferlerin yevmiyeleri, ceza alarak, kesilmiştir, zaten aldıkları maaş kuvvet-i yevmiyelerine ancak kafi iken bir kısmını ceza olarak gaib etmesi bilâhare perişâniyetini mûdi' olacağından her halde her şeyden mukkaddim tahâret nezâfete, ta'bir-i ahirle süs ve ziynete ehemmiyet vereceği tabi'dir.

Elhâsıl bu gibi bir idâre ile ceziremizde asâyis ve niyet bir vakte cari olamayacağından hükûmet ihtiyaç ve adet-i heldeye göre teşkilet ve tensikat icrâ etmelidir. O ihtiyaç ise idâre-i sabıkada olduğu gibi polis efradına imtiyaz verilmelidir. Hiç değilse polis kumandûrlarıyla zâbıta bir müddet kalile için edepsizleri haps, tehtid etmeğe me'zun olmalıdır.

Binaen'aleyh bu mesele-yi muhmenin haliyle kuvveden kale ihracına meclis-i kavânin heyetinin cümle-i icraat ve icraatinden dahi intizâr ederiz

AHVÂL-İ ALEM

Rusya imparatoru hazretlerinin büyük müdavimlerinin Almanya'da hes guran dükasının kerimesiyle nişanlanmış olmasını Almanya ve İngiltere gazeteleri Rusya ile Almanya arasındaki münasebe-i siyasiyenin bir kat daha iyileşeceğine delil olmak üzere tekli ediyorsalar da Potrusburg'dan Fransız gazetelerine keşîde kalınan dair? Hes dükalığından Rusya bundan imparatorisi azasında kız alınması şimdiye kadar ilk defa vukû bulan bir keyfiyat olmadığından bundan neticeyi mahim siyasiye melhuz bulunmadığı dermiyan geliniyor.

Bu kere alınan?? Birisinde Almanya imparatoru hazretlerinin biraderleri prens Henri'nin bir iki aya kadar Postrusburg'a azimet edip sekiz on gün kadar imparator Aleksander hazretlerine misafir olacağından bahs edilip bu ziyaret ve seyahate dahi ehemmiyet-i mahsusât-i siyasiye atıf ve isnad edilmek istenilmiştir.

Şimdilik Almanya ile Rusya arasında tahkik eden keyfiyet bir ticaret muâhededesi akd edilmiş bulunmasından ve bu münasebetle tarafından bazı âsar-ı mücâdelesini izhâr edilmiş olmasından başka bir şey değildir.

İki devletin siyaseten dahi bir mukârenet hâsıl edip etmeyecekleri henüz gayri mechul olup bir iki aya kadar iki imparatorlar hazreti mülâkat edecek olursalar o zaman mukârenet siyasiyenin zaman vukû'ı yaklaşmış olduğu anlaşılabacaktır.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Ceziremizin başlıca ticaret iskelsinden bulunan Tuzla iskelesi sâbık resûmat müdürü Mister Martin Lefkoşa'ya musallat ederek memuriyet cedidesi olan cezire veznedarlığı vazifesini evvelki gün dergâhta eylemiştir.

Mumâ-ileyh gümrük idaresinde bulunduğu müddet ithâlat ve ihracat hususunda bilumum tüccar ve ahaliye her türlü tesbîlat ve muâvenet i'tâsıyla? Memnuniyet ve ihrâz-ı muvaffakiyet tâme eylemiş olduğundan Tuzla iskelesinden istifkâl ve gaybubiyyeti tesir-i azm! Mucib olmuş olduğu ve

umum-u tüccar tarafından muma-ileyha bu babda kat'e teşekkürnâme-yi umumâ takdim gelindiği mahalli işaretinden müsteban olmuştur.

Münhal bulunan Lefkoşa kazâsı varidat kitabâtına kim tayin olunacağı hakkında henüz bir malumâta dest-res olunamamış, ise de kitabet-i mezkûreye meclis-i idare kitabeti, kayıt-ı 'atikanın hafızası, beytel-meal me'muriyeti gibi sırf Türkçe'ye aid muamelet dahi manzum bulunduğuna vesmiye Lefkoşa'da vâridat me'murlarının bir çoğu müselman olduğuna nazaran me'muriyet-i mezkûreye müselman me'murlarından biri ta'yin olunacağı hususundaki ümit ve müvakkıfımız berkemaldir.

Antalyalı Cârban nam kaptanın Tuzla iskelesinde lenger-i endâz olan sefiyyenesinde bulunan tayfalardan biri mah-ı hâl şifrenciyenin geçen on üçüncü Pazar gecesi güverte üzerinde meyt olarak bulunduğu kaptan tarafından görülmekle keyfiyet-i alil-esbah polisi ihbar olunmuş ve icra olunan muayyne-i tabbiye ve tâhkikat-ı lâzımadan müteveffâyı merkum kazaen zarara düşerek o suretle terk-i hayat ettiği anlaşılmış olduğu mahabirimiz tarafından bildirilmiştir.

Garip Bir Da'vâ

İki senelik dest bân ücreti olarak dört buçuk kuruşun adam ta'diyesinden dolayı Kalabanayad karyeli Loizu Hacı Hani Mudulla karyeli Hristoğlu Hacı Yani tarafından kara takemine da'vâ olunmuş ve meblağ mezburun sekiz şilin

masrafla med'iyeye i'tâsı hükm olunmuştur. Med'i Aliye merhum Loizu Hacı Yani aleyhine verilen hükme razı olmayarak Lefkoşa kazâ mahkemesine istinâf eylemiş ve müdafa için ikişer lira ücretle iç avukat tayin etmiş ise de sekiz lira on iki şilin masrafla da'vayı kayb etmiş. Meclis kazanın hükmüne dahi kani olmayarak meclis-i Ali'ye istinâf eylemiş ve bu defa üç avukata ulveten mudii umumiyeyi dahi tevekkil eylemiş olduğu masuken istihbar olunmuştur.

Dört buçuk kuruştan mütevellid bir da'vâya şimdilik on beş lira kadar bir masrafı ihtiyar ve feda etmek doğrusu gâyan-ı taacübedir!!!

Bir köylü diğer bir karyeden bir kız ile izdivac etdiğinde izdivacın yevm-i muayenede güveyi tarafından bir cem gufyer gelinin bulunduğu köye giderek gelini bilâsetsahab alayı ile güveyin mahalline nakil etmek köylülerce de öteden beri mer'i bir adet olup bu yüzden gerek isnâ-yı rahata ve gerek mahallî maksûda azimetlerine ufuk'a bazen büyük niza' ve arbede zuhur ede geldiği mâlumdur.

Bu kere de mâh-ı hal efrenciye'nin karyesinden geçen om üçüncü pazar günü Ankastiyan karyesinden bir çok köylüler Baraçlı karyesinden bir gelini alarak Ankastina'ya nakil etmek üzere isnâ-yı rahata musilli dali papaz oğlu refikasıyla beraber düğün halkının evine çıkarak ve gelin ile güveyin nakil oldukları hayvanları durdurarak gelini oynatmak istemiş ve buna muhalefet olması üzerine beyanlarından menâz'a

zuhûra gelmiş ve merkum papaz oğlu köylülerin bir çoğunu cerh eylemiş. Merkum zaten sabıkalı gürûhundan olup henüz bıçakla birisini cerh ettiğinden dolayı mühim olarak kefalet tahtında cezaya meclisinin in'ikâdına değin köyünde bulunmakta olduğu yagı halde selfel-beyan cinayetin irtikabından katiyyen çekilmemiş olduğu işaret-i mahalliyedendir.

Geçenleri Magosa kazâsına tâbi Seynede karyesi civârında altı parmak Ali Arap nâm deveci ile dert şahs-ı beyninde zuhûr eden münaz'a üzerine merkum Ali Arap dört-küşiyi birden helak ettiği şâyiesi el-sene-i âmâde devrân etmekle ise de vukûanın sıhhat ve tafsilâtına dâir bir güne mal'ûmat mevzu'kâya dest-res olunamadığından şâyie-i mâbalâğa ve hilâf ve ef'â olsa gerektir.

1893 senesi kânun-ı evvel nihayetiyle hitam bulan bir sene zarfında Kıbrıs ceziyesinin ihrâcat ve ithâlâtı mübeyyen netveli bu kere ceride-i resmiye ile neşr ve i'lân olunmuş olmakla icmâli bir ve cezir terkîm olunur.

İthâlat

İhrâcat

Hayvânat, Muadanliye

Kezâ Kezâ

ve Şurûbiye Hubûbat Vesâire

Lira

Lira

298336

276375

İthâlatın ihrâcattan fazla bulması ceziremizin ticaret ve sanîyi'nin daima tedniyede olduğu irâe ederek mucib-i

teessüftür. Demek oluyor ki cezirenin hâli bir müddet daha bu yolda devam edecek olur ise bütün bütün perişâniyeti intâc edeceği va'risete kayd-ı irtiyabdır. Binâen'aleyh sâir umurun tezkiri sırresinde meclis-i kuvânin heyeti bu nokta-i muhmayi dahi nazar-ı dikkate alarak cezirenin şu illet-i mehlûkede hilâsına bir çare düşünseler ceziremiz için pek muvaffak ve setâyiş 'âmeye lâyük bir hizmet mürevvit kârânede bulunmuş olacakları bî ihtibahtır.

ŞUÛNÂT-I OSMÂNİYYE

Asâkir-i şâhâne levâzım için ba'demâ haricden tereyağı iştirâsına mahal kalmamak üzere makam vel-ây ser asâkirce ve lâyat-ı şahânedan tereyağı nümûneleri celbine ibtidâr kalınmış olduğu evvelce dersa'adet evrak havâdisinde menzur hîde-i ibhacize olmuştu.

Bu kere alınan ma'lûmata nazara Trabzon velâyet-i aliyyesince talep vâkı' derhâl nazar-ı dikkat olunarak iktizâ eden nümûneler hemen, irsâl kılınmış ve dersa'detce dahi mezkûr nümûnelerin tedkikât-ı kimyevisi bilâcürâ her türlü mevâd-ı ecnebiyeden 'ârı olduğu sâbit olup yalnız muhafazalatı için bazı tedâbir-i mahsûsa ittihaz kılınacak olursa ecnebi yağlarına ezhar-ı cihet tevfik edeceği tahkik etmiştir.

Memâlik-i şahânede vücûda getirilen tereyağlarının mâfiyetce ecnebi yağlarına kat kat fâik olacağı bizce zâten muhakkak bilinir iken Trabzon yağlarının icrâ kılınan

tedkikat-ı kimyevisi üzerine bu hakikatin bir kat daha tezâhür etmiş olması şâyân-ı memnûriyettir.

Cenâb-ı hak tekrar zuhûrundan muhafaza buyursun. Dersa 'âdet ve civârından hafif bir surette icrâ-yı ahkâm eden kulları leh-el-hamd kilyen zâil ve mündef'î olmuş olmasın ve illet-i medhûmşenin hükm-ü fermâ olduğu mahallerde hastalıktan bir güne eser görülmeyip de ahval sıhhiye-yi mahalliye'nin mucib hoşnudu bir surette olduğu tebyih ettiği takdirde mahal mezkûreye karşı müttehiz olan tedâbir-i tahfeziyenin ilgasıyla mevâradatının serbest bir ağlaması dahi nizâm-ı mahsus iktizâsından bulunmasına binâen dersa'âdetten bahr-ı sefid ve seyyah boğazları hâricine çıkan sefâin hakkında muza' olan muâyene-i tıbbiye'nin ilgası ve şehr-i hâl-i revmiyenin on dördüncü perşembe gününden itibaren maliç dersa'âdetten çıkan bil-cümle sefâyene dahi temyiz panteh i'tâsı meclis-i umur-ı sıhhiyece taht-ı karar olunarak sevel vechle ifâ-yı muameleye beda' ve mübâşiret olunmuş ve mü'nâyetle te'alli hastalığın pây-ı taht saltanat-ı seriyyeden bu suretle kilyân intifâ'î un barı ve hergün birer suretle mesevvir Basra ibtihac eyleyen âsâr-ı muvaffakiyet celile-i cenab melekdârı cümle-i cemilesinden bulunmuş olduğu haber- meserret eseri vâsıl sen mehmedimiz olmuştur.

1900 sene-i milâdiyesinin Paris'te te'sisi makrûr olan hergide Suriye veya İzmir pazarı nâmıyla bir çarşı teşkil mestûr bulunduğu haber alınmıştır.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yadigâr Muhabbet

Müellifi

Mab'ad

Nâzım

Mûmâ - ileyhâ elindeki sigaralardan bir tanesini hitiramla râne suretle Nevber'e i'tâ ve el-efrânefe ta'biriyle takdim edip dedi ki: " Kardeşim ! Sizi yalnız bıraktığım,yukarıda geciktiğim için i'tizâr ederim.Avdet etmek üzere iken içerden çağrıldık, hanımefendi hazretleriyle hakırdıya tutuldum! Az kaldı gelemeyecektim de....." Bu sözlerden Nevber Hanım'ın ziyâdesiyle zihni gıcıklandı.Biraz düşümdükten sonra hayret ve te'sirden mürekkep bir tavır ile: "Derde bakınız! Ya şimdi onlar da buraya gelecek olursa ne yaparsınız? O zaman- Allah göstermesin- felek başımıza bir büyük belâ daha sarar! (Aşkına tevciye hitâb ederek) Aman Beyim!Ayaklarınız öpeyim! Artık müsa'de buyurunuzda gidelim; zirâ arada bi fenalık tahdis edebilmesinden korkuyorum!

Mucib Bey (mekânetle) kubanınız olayım!

Öyle şeyler düşünmeyiniz! Beyan ettiğiniz mahzûr-u vahiyedir! Müsterih olunuz efendim! Onlar kemâlimizden evvel tıbbiye' ma'lûmat alırlar.

Mediha Hanım_Şüphesiz! Bizim dil-pesend vazifesinde kusur etmez. Elbette bir haber yetiştirir.

Nevber Hanım_Evet ama.....Korkulu rüya görmekten ayandık oturmak evlâdır,demişler!(Mucib Bey'e dönerek) Her

halde kâide-i ihtiyâta riâyet lâzım gelmez mi? Bu suret efendimizce de münasip görülmez mi?

Mucib Bey_Bendeniz,sıkılık edip de rahatsız olmanızı aslâ tecviz etmem.Fakat,siz de ihtiyâtı korkaklık derecesine çıkarmasanız hayırlı olmaz mı?

Nevber Hanım_(Tekrar işveli bir tebessümle) “Ricâ ederim,lütfen müsâ‘ade buyurunuz!İnşâallah ileride yine uzun azâdı görüşmek nasip olur” diyerek iki genç kız Mucib Bey’in nazar-ı aşkına ve mütehessirânesir murâfakatiyle yavaş yavaş ağaçların arasında kayb oldular.

Böyle tecrübesiz,nev-heves bir delikanlıyı değil,en lâubali ‘add olunan insanların gönlünü heyecânla düşürebilecek derecelerde mâlike-i hüsn ve ân olan Nevber’in isnâ-yı ‘avdetle gelişi güzel omuzları üzerine dökülmüş ve tahrik-i rüzgâr ile mevc İngiliz letafeti olmakta bulunmuş olan o sevda-fezâ saçlarıyla,reftâr-ı hurd gedâzını haricden biri görerek olsaydı zavallı Mucib’in bu melâhat-ı mahbûseye karşı şimdiye kadar sabır ona mukabele ile canın getirmiş olmasına izhâr-ı taaccübden kendini alamazda zann olunur.

Mab‘adı Var

Mütemadiyen Kat‘ olunan mesafenin dünyaya ihbar ve ilanı emrinde Avrupa gazeteleri tarafından vukû bulan neşriyat hakk-ı kûyâneye mutâl‘aa edip işiten Osmanlılarca ne derecelerde ba‘ş-ı fahr ve muhammedet olduğu muhta‘c-ı izah değildir.

Memalik mahrûse-i şâhâneyi ve tahsîs pâ-y-ı taht saltanat-ı seniyyeyi ziyaret eden ecnebi erbâba fenni meyâmın ma'nus hazret hilâfetpenâhîden biri teyessür-nümâ husûs olan Türkiyât-ı azime hakkında neşr ettikleri makâla't ve âsarda memâlik mahruse-i şa'hânenin hâli hazırı ve tevali terkisi emrine hakâniyete tevfik o derecelerde mutâlâat serd ve inâyet ediyorlar ki Osmanlılar'ın bunları okuyup da asr-ı mahâsin-i hasrın idrâkine nâil olduklarından dolayı Cenab-ı Hak arz-ı teşekkürâtta bir kat daha mevazebt etmemek kâbil değildir.

Bu cümleden olarak Avrupa gazetelerinin bazılarına "memâlik mahrûse-i şâhâne dahilinde Türkiyat sanâiye ve nezayüd-i servet" hakkında neşr olunan makale-i hakikat-i mâle bihhassa memnuniyet ve mefhuriyetimizi mucib olmuştur.

Makâle-i mezkûrede zât-ı şevketsemât hazret-i hilâfetpenâhinin hümâyun, mekârim-i mekrûn melûkâneleri ile biraz dâhil memâlik mahrûselerinde bir devre-i ciddiyete tîyûzât başladığı beyân olunduktan sonra şimendifler, gase, liman, rıhtım gibi inşâat ve küşad olunan fabrika ve sanayi' ve ticaretin terkıyyesine hadim tedâbir yegâne yegâne ta'dâd ve bunlardan her birinin hâsıl ettiği nitâyeh irâc ve inâh olunmuştur.

Muharrir makâle ba'de dersa'adette küşâdı mukattezâyı German Türkiyât-ı nişan hazret hilafetpenahîden evvelin

umumi serginin ehemmiyeti hârikasını dermeyân ederek, Avrupa ve Amerika'dan bu sergiyi ziyaret için pek çok zevat geleceğini ityân etmiştir.

Makalenin hatimesinde Avrupa sermayelerinin memâlik-i mahruse-i şahâne dahilinde isti'mâli emrinde vukû bulan teşbişâtın hâsıl ettiği nitayih-i hüsneyi dahi beyan ederek sermayedârânın inzâr-ı dikkatini bu husûsa da'vet eylemiştir.

Avrupa gazetelerinden saikâ-i rulistekûyî ile bu gibi meşriyât-ı müsa'idede bulunanlar gazetecilik sıfatının istilzam ettiği şîâr-ı hakperveri ve bitarafıyî hâiz bulundukları ve saltanat-ı seniyye-i Osmaniye'nin mesâi terakkiperverânesi takdir ettiklerini ispat etmişlerdir.

Fransa Umûrî

Fransa memâlikî maarif ve sanâyi olduğu mesellü hazine-i serveti umûmiye dahi add olunabilir ise de hifâ ki arada bir çok fark-ı münzâde mevcut bulunup onların ihtilâfat ve harekâtı Fransa'yı dâimen bîhusûl etmekte ve dün bir fark ve bugün başka bir farksa bir takım mutâlib-i garibe ile meydana atılıp çok defalar ihlâl-i emniyetle kanlı mücâdelât vuku' bulmaktadır.

İşte bu defa da Fransa'nın (royalist) yani_kraliyet taraftarı_bir mütebenig akdiyle cumhuriyet aleyhinde icrâyî tîmâyişâta başlamış ve İspanya'da bulunan Prens "Depâris" bir telgraf keşîde ederek kendisini kral ünvânı ile tesmiye eylemiş oldukları evrâk-ı havâdis de mümkündür.

Bu hâl yeniden Fransa hükûmetini bir bela cihetine getirip inzâr-ı ehemmiyeti celb eylemiştir.

Velhâsıl Fransa'nın umran ve servet-i melekiye ve ahâliyesinin medeniyet zâtiyesiyle beraber her dâim birer gâile içinde bulunmaktadır.

Şu halde (Lârahat Fil-dünya)

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Haşmetli İngiltere Kraliçesi ve Hindistan İmparatoriyesi

Hazretlerinin Velâdeti

Geçen perşembe günü haşmetli kraliçe hazretlerinin yevm-i velâdetine tesadüf olmakla bilumum devâir-i resmiye yevm-i mezkûrde tatil edilmiştir.

Gecesi yevm-i velâdetin şerefine olarak daire velâyetinde bir ziyafet-i keşîde olunarak revsa-i iklâm ile meclis-i kuvânîn azaları hazır bulunmuşlardı. Leyle-i mezbûrede belediye dâiresiyle kırâathâneler ne me'murin hâneleri îkad kanadil ile donatılmıştır.

Bu akşam yine kraliçe hazretlerinin şerefine olarak daire-i velâyette bir balo verilecektir. Bu baloya revsâ-i ehemmiyye ve ruhâniye ve müttehizân belde ile büyük ve küçük bilumum me'mûrin da'vet olunmuşlardır.

Üç ay devamdan sonra meclis-i kuvânîn nihayet geçen perşembe günü sene-i âtiyeye değin ta'til edilmiştir.

İstihbârâtımıza nazaran teklif olunmuş ve teklif olunmak üzere bulunan bir çok kânun lâhiyeleri sene-i atiyeye atf ve tehyir olunmuştur.

Kıbrıs ceziresi baş adliye müdür muâvini hâkim (Pe:Meydelton) dersa'âdet İngiliz konsolatusi hâkiminin me'zûnen müddeti gaybubeti zarfında konsolatu Hâkim Lenki Bilukâle ifâ etmek üzere geçen nümse vapırüyle dersa'âdet mütevichen buradan hareket eylemiştir.

Baf kasabası komiseri Mister Corc İysinis bu kere me'zûnen İngiltere'ye azimet ettiği cihetle avdetine değin yerine vekâleten müsteşar dâiresi baş kâtibi Mister Banet ta'yin olunduğu ceride-i resmiyede mutâl'aa kezârımız olmuştur.

Devâ'etin Bir Nev'i

Lefkoşa'da Ayasofya cami'i şerif önünde Hacı Kâmil Efendi'nin himmetiyle vücuda getirilen ufâk bahçe cami'i şerif mezbûra takdir bir ziynet ve letâfet vermekte olduğunu tekrâra hâcet yoktur.

Mûma-İleyh refiki Mehmet Efendiyle bu bahçeciğin dâim terakkisine çalışıp eşcâr şâire meyânında ezhâr-ı latife kursuna himmet ederek bundan bir müddet evvel bahçe-i mezkûrede bir fül ağacı devretmişler idi ki bu izah hakikaten cemâ'atın nazar-i takdirini celb etmekte idi. Bu kere idarehânemize meal teessüf verilen ma'lûmat-ı mevsukaya nazaran mezkûr fül ağacı geçen gün kasden kökünden kesilmiş

olduğu görülmüştür. Ayak basamaklarından anlaşıldığına göre bir gece evvel geç bir vakitte birisi parmaklıktan içeri atlayarak denâeti irtikâb etmiştir. Her mütecâsiri meydana çıkarılmamış ise bu yolda irtikâb ettiği denâitin mecâzâtına bir gün düçar olacağına şüphe yoktur.

Limason'sa neşr olunan " Salpenkis" refikimiz "Fevtideys Kiriv" gazetesini taklit ederek ceziremiz ahâli-yi islâmiyesi hakkında, zükûrundan ictinâb ve ta'dib ettiğimiz, birçok aracıkdan ibaret gazeviyat irtikâbıyla sahanetine çalıştığı tarafın kabahat ve bedeviyetini islâmlara haml etmek istiyor.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfizâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir. Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası.Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur.Gönderilen evrak gazeteyle derc olunup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

3 Haziran Efrensi Sene 1894(Siyasiyât,Edebiyat ve Fünundan Bahs Eder.) 23 Mayıs Rûmi Sene 1310

İFADE-İ MAHSÛSA**_İntibah_**

Tevârih-i muhtelifede bir mevki-i mahsûs ihrâz eylemiş olan vatanımız (Kıbrıs ceziyesi) devlet-i alliyeye-i Osmaniye memâlikinden bulunarak havî olduğu ahâli-i islâmiyesi dahi o sâim-ı celîli hâmil olarak yaşadığı tavsiye şüphesiz hâcettir.

Devlet ve vatanın sadıkı bulunan (Kıbrıs) "Osmanlı" mübil olan heyet-i mefhumenin menâfi' umûmiyesine ve 'al-el-

husus ceziremiz ehâlisinin hüsn-i imtizâcına hizmet edenlere
iştirak gayretinde bulunmak vazife-i nazîfesiyle mükellefdir.

Fakat devlet ve vatanımız yalnız devlet-i aliyye-i
Osmaniye'den 'ibaret bulunmayıp hilafet mukaddese-i
islâmiye dahi tefrik kabul etmez mertebede gerek devlet-i
aliyyeye ve gerek hanedân-ı Osmaniye'ye merbûl bulunduğu
cihetle (Kıbrıs)ımız dahî hasetse, hilâfet-i islâmiyenin hadim
hakikatleri zümresine iltihâka meyaldir.

İşbu meylini resmen i'lân eden "Kıbrıs" cehâlet ve
me'yûsiyet saikâsıyla Osmanlılar'ı tekabüle cür'et eyleyen
serserileri redd ve cerh için aslâ tereddüd gösteremez. Çünkü
"Kıbrıs"ımız din-i mübeyyine ri'âyet ve ahkâmına tatbik-i
hareket yolundaki temayülâttan Osmanlılar'ın idare ve
hikûm icra'at ve harekâtında, vücûd-u devletin kuvâ-yı
asliyesini tahkîm eyleyecek muhasenât ve Türkiyyat'tan başka
bir şey görülmeyeceği 'âleme karşı id'â ve isbâta hazırdır.

(Kıbrıs)ımız selâbet ve sadâkatin yani Allah'a itâat ve
metbu' mefhumumuz halife-i resûl Rabbül'âlemin efendimize
muhabbetin mizâc-ı Osmân ile en ziyâde imtizâc eden
missiyât-ı ruhâniyeden bulunması ile dahi i'tikâdını tahkîm
ederek (medeniyet-i hazirenin hifeyâsına vâkîf oldum) hükm-i
hâsılına düşüp mazi-i ma'neviyetimizi ayaklar altına almaktan
çekinmeyen "başı bozuk"lara karşı şer' şerife ile âdab-ı
aliyye-i Osmaniye'nin menba' Tanzimat ve ıslâhat ve
istinatgâh devlet ve millet olduğunu murâne-i iddiâdan geri

kalmaz. Zîra her nev' Türkiyat ve muvaffakiyetin istinâdagâhı
bir milletin metânet-i ruhâniyesidir, metanet-i ruhâniye dahi
Türkiyât-ı medeniyyeden istifade etmekle beraber milleti
elden kaçırmamakla muhafaza olunur kûvâ-yı
ma'neviyedendir.

Kavm-ı necîb-i Osmaniye'nin mehâbet-i medeniyesi
gıptâ-i bahş aktâr-ı 'âmâldir. Osmanlılar'ın sadâkat ve
hamiyeti, ahlâkının temizliği, kanâat ve metâneti darb-ı
mesellere girmiştir.

Böyle bir kavm-ı necîbeye mensûb olmakla müftehir
olmayacak bir ferd-i tasavvur edemeyen "Kıbrıs" akvâm-ı
Osmaniye'nin hasâil-i hamîde cihetiyle emsâlinin mümtazı
olan bir sahib-i iktidara mâlik olmak şerefinde bulunduğu
tekrâr etmekden kendini alamaz.

AHVÂL-İ 'ALEM

Bu sırada politika ahvâli öyle bir sükûnettedir ki insan
nev'-i beşerin en mesud ve bahtiyarlı bir zamânede yaşadığını
sann ve beklide hükm edebilir.

Bütün Avrupa hükümdârânı ile ricâl-i siyâsiyesinin her
münasebet düşürdükçe nutuklar îrâd ile müsâlemet-i
'umumiyenin bekâsı teminattan dem üremekde ve gazeteler
dahi bunların nakliyle artık âfâk-ı siyasiyyede bir zulumet-i
mâdhîşenin vücûdu olmadığından efkâr-ı 'umûmiyeyi itminân
mihetine sevk etmektedirler.

İttifak meselesi teşkil eden devletlerin müddeti halîselerine ve Rusya ile İngiltere'nin mukârenet mütemayilelerine bakılınca hakikaten politikaca bir korku kalmıyor.

Madem ki 'umûm-ı düvel-i muazzama huzur ve âsâyişin ikkâ^sı emrine müttefik-el-efkâr velmâldırlar ya bu kadar tedârikat ve techizât ve onu tevlîd eden mesârifat fevk-el-âde 'askeriyeye ne hacettir? Sual olunacak olur ise "Eğer istersen sulh ve salâh ol cenge!" zarb meseli cevâp 'umûm-ı mukamenede verilir. Bu tedârikât-ı ihtiyatiye pek güzel! Lâkin şu muhafaza-i sulh ve salâh maddesi gayet bî-haldir. Çünki hafızâ-i âsâyiş uğrunda lâyenkat' musârif-ı mübreme tedâ olunmaktadır, ki bu hâl doğru bir hesabca kısa bir muhârebeden daha muzır ve mehlûkedir.

'Acaba her bir devlet ve hükûmet bu sûretle sulh yârûnden devam eden muharebe-i nükûdiyeye tahammül edebilecekimizdir? İşte asıl nokta-i müşkile budur.

Avrupa'nın ekser bilâdında ve ez-cümle İtalya'da zaruret mâliyelerinden, dolayı sosyalist efkârına düşmüş ve ikâ' ve istilâlden çekinmemekde bulunmuş olan gürûhun harekât-ı mâkî'aları ve def' mesâbesinde bulunan kûh-i mâliyenin hep günden güne tekessür eden mesârif-ı askeriyeye tahsîs maddeleri pîş-i nazar-ı dikkate alındıkça hâl-i hâzırın muammüddet devâmı nâkabiul gibidir.

Nihâyet el -emir düvel-i mevcûda tahammül-ü fersâ olan
esârife nihayet vermek için ya ihtiyâr-ı muharebeye
veyahûd birbirleriyle uyuşup terk-i silahâ mecbur olacaktadır.

Eğerçe Rusya'nın Almanya'ya yani ititfak-ı selâseye
ciddeden mâil-i mekârenet ise o halde mevcûd bulunan gerginlik
ve açıklık dūzca düşmanlık ortadan kalkmış ve mûcib-i
müştikâl olan mesâil-i muallakanın bir sûret itilâfkârâne
tavsiyesine bir çare bulunmuş olacaktır ki evvel zaman
taklil-i kuvâ-yı askeriye ve tenzîl-imusârıf câriyeye
muvaffakiyet hâsıl olur.

Ava ne Rusya'nın ve nede düvel-i sâirenin bu kadar
masrafa boğulmuş iken istihsâl-i makâsid için bir taraf
bulunmadıkça boş boşuna terk-i silah efkârına düşmeyecekleri
an olunur. Diğer cihete bakıldıkça İngiltere devleti tezyid-i
sefâin-i harbiyesi çün mukaddeme yirmi beş milyon İngiliz
lirasının tahsisine müsâraat eylediği mesellü ahiren Fransa'da
düşmanın tezyid ve ikmâl maddesi ehemmiyetle mevkı'
müzakerede konulmuş ve bu defa İtalya'da dahi bu teklif
mekû' bulmuş olduğundan bu haller cümleten ilerisi çün bir
harekete mukaddime 'ad olunabilirler.

Me' hezâ me'muldur ki bugünkü günde ihtimal ki garip
bir istikbale bir gâile zuhûr etmeyecektir. Lâkin ahval-i
müstakbelele temdid nazar olunmalıdır.

Biz kalben sa'âdet-i umumiye müsalemetle kâim ve
mümdir.

Şu kadar vardır ki bazen evdeki hesap .arşı pazarına
uymaz.

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE

Lefkoşa kazası mahkeme-i nizâmiye mümeyyizleirnden
Safuklu Lisandır Yediş Efendi tekâüd çıkarılarak eylül
ibtidâsından işten keff-i yed edeceği müstehberât-ı
mevsûkadandır.

Müstehberâtımızda nazaran her karyede sabıkalı ve
ahlâkı bozuk çvünmelerin isâliyesinini mübeyyin mahalle
muhtarı ve komisyonu tarafından bir liste tanzimiyle kazâ
komiserliğine irsâl ve i'tâsı ta'mîmen karye ve
komisyonlardan talep olunmuş tahkikâtımıza göre liste tanzim
ve merci'ne takdim olduğundan mezkûr listede isimleri
muharrer olan eşhâsın tasarruflarında bulunan eslihe olup
sondan sonra dahi hiçbir sebeple silah taşımalarına müsaâde
olunmayacaktır.

Bu tedbir şekâvet ve cinayetin bir dereceye kadar
men'ine medâr olabileceği cihetle mûcib-î memnuniyedir.

Velâyet, müşteşar ve med'i 'umûm-ı dâireleri mâh-ı
hâlin on birinci günü Karlıdağ'a nakil olunacaktır.

Polis zâbıtanından Ali Osman Efendi vazifesi esnesında
sakatlandığı cihetle mâhiye iki lira ile tekâüd çıkarıldığı
istihâr olunmuştur.

(Kasd-ı İntihar)

Lefkoşalı Yorgo Serkidis nâmında bir Hırîstiyân geçenleri intihar kasdıyla kendi kendini temsim etmiş ise de derhal hekimler yetiştirecek tahliyesine muvaffak olmuş oldukları mevsûkan istihbâr olunmuştur.

Fî 1 Mayıs Efenci Sene 1894

Lefkoşa Cum'a Pazarı Fiyatı:

Buğday_Kîlesi on dörtten yirmi kuruşa kadar

Arpa_Litresi on altı kuruşa kadar

Y.....k_Litresi on altı kuruş

Zeyt Yağı_Litresi 15'den 17 kuruşa kadar

Kuru bakla_Kıyyesi 30 paradan 40 paraya kadar

Ekşi limon behr yüzü otuz beş kuruştan elli kuruşa kadar.

ŞUÛNÂT-I OSMANİYYE

Teb'a-i devlet-i aliyyeden müteşekkil bir şirket-i Osmaniye ma'rifetiyle Beyrut liman ve rıhtımı inşâsı ve inşâatına tevkiye Trablus, Şam'da bir liman ve rıhtım inşâsı ve Trablus Şam'dan kadar tevdid ve işgali icâbât ve ilcâât-ı mevki'ye cümlesinden görünen bir şimendifer hattı inşiyâzının dahi mahallince teşkil olunacak bir şirket-i Osmaniye-i vataniyye ismine ihsân buyurulması istid'a bulunduğu der-sa'âdet-i evrak havasında mutâlâa olunmuştur.

HAVADİS-İ HABERHİYYE

Çar Heviç'in Lonra'ya Seyahati

Ma'lûmdur ki Çar Heviç, Kraliçesi hazretlerinin Koburga'dan beraberce Londra'ya götürmüştür olduğu nişanlısını bir ay ziyaret-i takriben Londra'ya seyahat edecektir.

Bu seyahate bir ehemmiye-i mahsûsa atf ve isnâd ile bal-tabi' çar hazretlerinin emri üzerine icrâ kılınacağından gerek meşâr-ı ileyh Çar'ın ve gerek Çar Heviç'in imâl-i müsâlemet kesterânelerine dal edip kini beyân ediyor Çar Viç'in Londra'ya seyahati bulunla ikinci defa olmak üzere vâkı' olacaktır.

Napoli'dan (Peşzelvid) gazetesine yazılan bir mektup mefadinde anlaşıldığına göre şehr-i mezkûr civarında bir büyük eşkıya ile İtalya askeri metanında bir müsademe vuku' bularak neticesinde askir-i merkume fîrara mecbur olmuştur.

Bazı Rusya bahriye kumpanyaları vapurlarının hengam harpde hükûmetin emrine bırakılacağı mezkûr kumpanyalar mukâvelenâmesinde mündericdir. Şimdi ise bu kaydın 'alel-umum Rusya seyr-i sefâir kumpanyaları mukâvelenâmelerine herci Rusya hükûmetince iltizâm edildiğinden hükûmet mezkûre bahriye nezâreti, maliye nezâreti me'mûriniyle seri'an evvel babda müzakârâta ibtidâr eylemiştir.

Bu sene kudsî şerife-i vürûd eden Rusya zû erinin mikdârı on iki bin kişiyi mütecâviz bulunduğu istihbâr edilmiştir.

Bir Fransız hey'et-i mâliyesi tarafından işlettirilmekde
olan yağcı_ Kuds-ı şerif demir dolu hattının ahiren hüsni
idare olunmaması haylice zarar verdiğinden hattın fûrûhtuna
eşebbüs olunmuş ve haber aldığımızı göre hatt-ı mezkûrun
tarafından (Rus Çilid) tarafından mübaya'a ve işletilmesi
mütesavvur bulunmuştur.

Hatt-ı mezkûrun mevkı' tedavüle çıkarılan ve dört yüz
frank mukâbilinde fûrûhat edilen hisse-i senedâtı bugün
fiyasada seksen franga kadar tenzil etmiştir.

Yeni Bir Ada Keşfi

(....) nâmında küçük bir adanın keşf olunduğu ve
adânunda sakin ahâlinin mütehayyiş olup adanın bir prens
tarafından idare edilmekde olduğu Avrupa ülkelerinin son
aldıkları ma'lûmattan paylaşmıştır.

KISM-I EDEBÎ

Hasta, yâhud_ müteverrim bir genç:

Ömrün en güzel devinde eyvah!

Bir, berk-i hazâne_ ah! Dönmüş

Ve cihandaki renk-i tâb sönmüş

Yârab! Ne bu inkılâb-ı nâgâh?

Bir hasta mı, bir verem mi bilmem!

Manzûrum olan şu levh-i sevda

Eylerdi visâl-i yârı hülya,

Fikride gezerdi hep o gülfem

Yâd eyleyerek figân ederdi

Mazideki bî bedel zamânı,
Cananla geçen güzel zamânı
Firkat idi en birinci derdi!
Geldikçe hayâle rûy-ı dildâr
Bir hande olur yüzünde zâhir
Tasvirde her belîğ, şair
Eylerdi kemâl-i aczin izhâr
Encâm düşüp firâşa bîtâb
Gittikçe tezâyüd etti zârı,
Feryâd ediyordu iztirârı
Nevmid idi olmadan şifâyab
Bir hançere söz öksürükten
Moslûb-u huzur olurdu her gâh
Bitmezdi enini sahneden âh!
Olmuş idi kalbi:ye'se mekmen!
Cânâna hitâb ederdi şöyle:
İmdâdıma gel, â şive-ger sen!
Hicranzede, bir esirinin ben!
Ettin beni bîmecal böyle!
Mazlûm bana kâinat, sensiz!
Ey işveli, ney hilâl âmâl!
Bir bâr_giran hayat,sensiz!
Bâri beni son nefesde cânân
Kılmazsa tebessümle hoşkân,
Safi ecel, sonuca bir câm

... kalırdı çeşm-i nâlân!...

Bir bang hafî diyor ki: Ey yâr!

Aç gülşen-i kaddese doğru şeh-per

Âguşunu açtı hep melekler

Ben de ederim! Şöyle de ısrar:

Dünyada o nûr-ı dil dururken

Lâhute tenezzül eylemem ben

Bir başka sürûş istemem ben

Git pişgehimden ey ecel sen!

İnsandan eğerce derd-i sır çok

Ama ateşi en büyük belâdır!!

Yoktur ona çare ey gönül! Yok

Bir bark-ı cihân nekbet-i efrûz

Bir hânede eyliyordsu cev lân

Çeşmân semâ olurdu giryân

Ol gün ki: Cihandı hep sihirvaz!

Şiddetle hebûb ederdi sır sır,

Dağlar, dereler de inliyordu

Güşem dahi şöyle inliyordu

Feryâd!... Semâ açıldı yer yer

Envâr dolup fezâyâ çıktı

Terk eyleyerek de hânedânı,

Şu zel ve sefâlet âşiyânı!

Bir avuç safânemâyâ çıktı!

Sevda: Biliniz verem demektir!

“Remzi” dahi işte etti işpât,

Var mı acaba halâs? Heyhât!

Dâr ve ona zehr-i gam demektir!

Efsus!... ki aşka oldu kurban

Gülizar-ı bekâya azm eden genç

Şairdi eyleyen genç!...

Matem tutun ey suhan-serâyân!

Dersa‘âdet Zira‘at Bankası

Evrak Kalemi Hilefasından

Vudinalı Remzi

KIBRIS’IN TEFRİKASI

Yâdigâr-ı Muhabbet

Müellifi

Mab’ad

Nâzım

O cihetle kâh me’yûsiyetinden çatlamak derecelerine
gelerek garibâne âh ve efgâr eder; kâh hemşîresinin mevâ‘id
sânihayesine ferifte olarak ümid ve salatle ma‘sumâne
kendepaş olurdu.

Nevber- Hanım Gazi köyüne azimetinden beş gün sonra
Mucib Bey mûm‘ ihyâ tarafından şu me‘alde bi kâğıtcık aldı:
“Mektup”

“Nevber’ en Mucib’e”

Zât-ı Samilerini tasdi‘ etmek fikriyle kalemi elime
aldığım da ne yolda tasvir maksûd edeceğimi bilemiyorum!...

Evet! Şimdi Kemâl-i kanâ'atle diyebilirim ki gönüller beyrinde ezeli bir aşinâlık vâir etmiş! Zirâ ni'met-i iltifat bende perveranelerine mahzar olduğum günden beri en büyük emelim hidmet-i seniyyeleri şerefine nâiliyyet meneyâtından ibarettir.

Bendeniz zaten müddehanlığa alışmış insanlarda değilim ki ikâdât ve ma'ruzâtumda riyaadan bir eser bulunabilirsn!...

Efendimize olan sebat sıdk-ı mahsûs cârpânem ise beyân-ı mersûs gibi ilel-ebed rehin ve her zevâl olmaktan mesûnedir.

Hiçbir vakitte, hiçbir hâdise ile renk pezir tegayyür olabilmek ihtimâli yoktur!

Binâenaleyh şimdilik o mebhasdan keff-i lisân ediyorum.

İstanbul'dan Edeli bugün tam iki ay oluyor değil mi? Allah bilir, şu müddet zarfında iki saat huzur-u kalb ile vakit geçiremedim desem mübâlâğa edilmemiş olur! “ Gam ke'besinin budur havası, efgandır o ma'bedin di'âsı!” Acaba dünyada cariyeiniz kadar da bîcâre bir mahlûk var mıdır?

Te'sirât-ı vicdâniyemi nasıl arz edeyim? Kalp aliyelerini pederimle mükedder etmek istemiyorum! Ma'mâfiye bu bâbda iktûr etmeyi hilâf-ı 'ubudiyet ve sadâkat 'ad eyliyorum!

Veli-l ni'met pederimin keyifsizliği dün yine avdet etti! Fenâ halde muztaribdir. Sûret-i tedavisine me'mûr olan mübbadan bazıları _bilâ ender bilâ kâbilinden olmak üzere _bir ay kadar Bursa'ya gitmelerini tavsiye ediyor.

Ah... Bu gidişle galiba felek bizi İstanbul'a hasret edecek! Ne garip bir tecelliye mahzâr olduğumu elbette takdir buyururusunuz ya?...

Böyle müthiş ve azim bir felâkete eshab-ı vücûd ve balden başka kim tahammül ede bilir!

Mab'adı Var.

TARİH-İ FELSEFE

1

Felsefe Nedir?

Biz neyiz? Nereden geliyoruz? Nereye gidiyoruz? Ne için rûy-ı zemindeyiz?

Bir şahs-ı zâtın tarafından bu sualler îrâd ve mesâil-i mezkûrenin hâl ve istihkâm-ı mahiyeti için _ iyi, fenâ _ bezl-i mukâdderat ve sarf-ı gûriş edildiği gün felsefe kehvâre-i zîb vücûd oldu.

Fî'l hakika felsefe, 'ulûm-u hâzıranın cümlesini şâmil olmak üzere bir " ilm insanı"dır. Mebn-i aleyhi insandır. Başlıca mevzû'ı, tabi'at-ı insaniyyeyi, insanların mebden mahurunu ve hatvezen-i ikdâm oldukları nihayeti bilmektedir. Bâlucah söylenilecek olursa mesâil-i sabıkanın cümlesi bir mesele-i münferideye mincer olu ki o meselede: Biz neyiz? dir.

Zirâ biz kendimizi iyiden iyiye bilsek ve tanısak nereden geldiğimizi bilirdik. Halbuki mebde-i zuhûrumuzun talâmâtından bizzat üzerimizde _hiç olmazsa_ birisini hâmil

olmaklığımız mahaldir Eğer biz kendimizi bilsek nereye gittiğimizi fehm eder idik. Halbuki hakk mevcudiyetimizi izhâr edecek bir ‘alâmeti bile hâiz bulunmaklığımız bizce adımdır. Felsefe cevherini teşkil eden mevâd itibârıyla (İlm insanı) dır diye tahdîd ve tarif olunabilir ve hükemâyı mukaddime ve ‘ukâlâyı salifenin, her bir kavâid-i hükmiyenin bir kâide-i mücerrideye müncer olduğunu serd ve etyân etmekte hakları olduğu meydana çıkabilir nasıl ki çıkmıştır.

Fakat insan bir “mevcud”dur. İnsanın ne olduğunu bilmeyi tahrî etmekten evvel “mevcud” gelmesinin ne manayı taşıdığı öğrenmek lâzımdır. Mesele bir dereceye kadar intikâ eder lâkin bu meselenin ötesinde bir şey yoktur çünkü (mevcud)un ötesinde ancak (gayz-ı mevcud) veyâhud (adem) vardır.

Yalnız şurasını nazar-ı dikkatten kaçırmayalım ki mevcudiyetin veyâhud varlığın ilm-i umumiyesi felsefenin nokta-i harekettir. Zîrâ “ilm-i vücûd” olmazsa ilm-i insanın bu tedvin-i mahal olur.

Müteferri‘ olarak bir ilm daha vardır ki felsefe ansız bir adım bile âtamız: bu ilm, sür‘at*ı intikâl hasâisini câmi olan ve keşf-i hakikâte vâsıl olmak için isti‘mal olunacak usûl-i muhtevî bulunan ilmidir.

Bir heyet-i şinas için (teleskop) ne olduğunu veyâhut gayz-ı istimâlini bilmiyor denilir mi? Biz insanın ve mevcudâtın ne olduğunu bilmek istiyoruz. Fakat mevcudât ve

insanı ne ile mutâl'a edeceğiz? Mutâlaka kuva-yı zekâiyemiz dikkatimiz, mutâlâtımız ve melâhuzâtımız elenh....ile.Zâhir değil midir ki her şeyden evvel saydığımız hasâisin ne olduğunu bilmekliğimiz îcab eder? İşte bu hâl ilm insanı için bir cihet var ki o hasâis bir ziruh zekî gibi nazar-ı i'tibâra almalıdır.

Dedik ki biz bu hasâis-i mutâl'a edeceğiz, fakat bundan evvel (mutâl'a) gelmesinin ne manâyı ifhâm ettiğini bilmemiz lüzüm değil midir? Ma'mâfih mutâl'anın da iyi ve fena tarzlarıdır nasıl ki demir dökmenin ve çabalamanın da sûr icrâyesinde iyi ve fena cihetleri vardır:Haydi sûr mutâl'anın en iyisini bulmayı tahri edelim.

Mab'adı Var

MÜTENEVVİA

Paris'de Eyfel Kulesine muâdil İngiltere'de (Vameble-yi Çark) nâm-ı bahçede inşâsına karar verilen bir cisim kule inşâ olmaktadır.Vameblesi kulesi tesmiye olunan bir nümûne-i inşâat hakkında gazeteler bazı tafsilâta girmişlerdir.Bu kule Eyfel Kulesine meşâbe olup irtifâ da üçyüz seksen üç metredir. Yani Eyfel Kulesinden yüksektir. Sıkleti Eyfel Kulesinin devinde te'min edilmiştir.Kule dört ayak üzerine istinâd ettirilmiş ve ayakları 85 metre zîr-i zemine sokulmuştur.

Carıncaların Tabi'adı

Bir takım meşrûbat ve daha sâir mevâde karıncaların üşmesi neticesi olan iz'âcattan kurtulmak için bir çare vardır ki o da lavanta çiçeğinden bir miktar serpmektir. Bu çiçeğin kokusunu duyan karıncalar o yere asla gelmeyerek çil yavrusu gibi dağılırlar. Bazı semerdâr ağaçlar ve alel-husûs öpek böcekleri karıncalardan en ziyade zarar gören mevaddendir. Bu zarardan bunları tahlis etmek isteğinizde civârına mezkûr çiçekten biraz serperseniz matlûb hâsıl olmuş olur.

"Denizde Yürümek"

Macarista'nın (Tesing) kasabası sakinlerinden (Mateyas Meylus) isminde biri birkaç seneden beri çalışarak icâd ve ikmâl eylemiş olduğu makineli bir nev'cezme ile rûy-ı deryâda mâşiyen seyr ve hareket ve istenilen mahalle azimet olunabileceğini ve işbu makineli cezmelerin alet-i matmumesi olmak üzere baston şeklinde dahi bir alet icat edip bu alet açılarak rûy-ı derya üzerinde gezildikçe üzerinde serilip yürümek dahi mümkün olabileceğini iddiâ etmektedir.

Tecrübesi bizzat kendisi tarafından Tuna Nehri üzerinde ne ba'de deryalarda icrâ olunacaktır.

Bu kere Amerika'da yüz otuz beş milyon frank kadar bir servete mâlik bir Almanyalı bilâ vâris vefat etmiştir. Bu adam müddet-i ömrünü kemâl-i zaruretle geçirip kâffe-i mesârif için günde yarım frank tahsîs etmiş imiş.

Emrâz-ı asabiyenin tedavisinde kesb-i ihtisas etmiş olan doktorlardan biri kadınlar geceleyin lâakıl dokuz saat uyku uyuyup bir saat dahi gündüzün uyumludur diyor.

Kadın gündüzün birkaç dakika kadar yatmağa vakti olmaz ve sıhhat ve selâmet vücûduna elzem olan gece uyuyacağı dokuz saatin uykusunu ertesi gün görebileceği bir işi bitirmek için çalışarak had lâzımından tenzil eder ve gündüz akşama kadar öteye beriye koşarak vücûdunu yorar, hânedede herkes uykuya yattığı zaman da eline bir kitap yâhut başka bir şey alıp zihnini de it'ab edecek olur ise o kadın vaktinden istifâde etmeyip sıhhat ve afiyetini artıran gece yarısından evvelki uykusunu çalışmış olur demiştir.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfizâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir. Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir. (Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası. Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur. Gönderilen evrak gazeteyle derc olup olunmamasından matbaa me'sul olamaz. İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

31 Haziran Efrençi Sene 1894 (Siyâsiyyat, Edebiyat ve Fünundan Bahs Eder.) 30 Mayıs Rûmi Sene 1310

İFADE-İ MAHSUSA**(Kurban Derileri)**

Ma'lûm olduğu üzere geçen üç dört seneden beri Lefkoşa'da zebh olup faziletli Meftî Efendi hazretlerinin niyaset-i tahtında müteşekkil komisyon mahsus-u ma'rifetiyle toplanılan kurban derileri Osman hâimalesiyle harab ve perişan bir hale gelmiş olan İslâm kabristanı diyarlarının

dörtte üç kısmını mecidden binâ ve inşâ olunmuş ve diğer bir kısmı dahi sene-i âtiyede toplanılacak kurban derileri hâsılatına te'lik olunmuş idi.

İşte bu sene ayd-ı sa'id ezahı, mahkûme-i şer'îye tarafından sadver eden a'lâm-ı mücebnece, önümüzdeki Perşembe günü cemiyet-i celîle-i islamiye tarafından ed'îye ve merasim-i mu'tâde ile iştigal olunarak kurbanlar zebh olunacaktır.

Binâen aliye-i eshâba hayrat-ı sinîn-i sabıkada olduğu vechle zebh edecekleri kurban derilerini maksad enf-ül-beyan için komisyon mûm-i ileyhimin yed edeceklerine bila tereddüd tefriz edeceklerine ümidimiz ber kemaldır.

Geçen sene bu husûsa dâir yazdığımız bir makalede kurban derileri hakkında Lefkoşa'da iftihâz olunan bu usûl-u müstehsinenin kazâzede dahi ta'mimen ismûr-i hayriyye-i islâmîye hasr ve tavsiye ve ihtâr etmişdik.

Ümid ederiz ki evvel babdaki ve sayemiz karın takdîr ve kabul olup, kemâl-i teessüfle görülmekte olan, bir takım kabristan vesâire mevsât-ı hayriyenin ta'mir ve temrînine bedel makderet olunacaktır.

Hele Tuzla iskelesi kabristanı böyle bir himmete eşedd ihtiva muhtaç bulunduğundan her ferdin kemâl-i keremi ile iâne ve gayretten geri kalmamaları cidden şân-ı hayat islamiyete müvâfık olan mevâdd-ı hayriyedendir.

AHVÂL-I ÂLEM

Sırbistan Ahvali Yine Karışmıştır.

Kral Aleksandır'ın validetinin Sırbistan'da te'min-i hukuk ikametleri hakkında neşr eylediği beyanname büyük Eskoçeyna'nın kararı sabıkına mugâyir olduğu müsellü fânun esası dahi bir derece ihlâl ve hükûmetin helâfikri bulunan Radikal fırkasının efkar ve âmâlini pâymal ettiğinden nâşî radikalleri son mürettebâda delkir ve me'yus olmuşlar ve artık bu hale bir nihâyet vermek üzere geçende kara cevri cûyc hânedânı ile müşâvereye girişip o berenuyc hânedan kraliyesi aleyhinde bir suikast tertibine kalkışmışlardır.

Bu cemiyet-i hafiye-i reisi bulunan "Çâebînâç" nâm-ı şahs karh cerücûye prensi ile görüşmek için veya neye meth-i azimet olduğu halde her nasılsa hükûmet istihbar ederek merkûme derdest ile habse konmuş ve nezdinde tutulan muhabere evrâkında isimleri bulunan diğerlerini dahi isticevap altına aldıysa da tebriye-i zimmet eylediklerinden nâşî salıvermiştir.

Lâkin bu komite-i hafiyenin aksa-yı emeli kralın fesh ettiği iskoyçına kararını iade etmek veyahud hânedân-ı kraliyenin hilmi için bir ihtilâl dahili çıkarmak olduğundan hükûmetle fark mensûbesi ve radikal âresinde azim-i husûmet ve münâferet nasıl olmuş ve bir heyet-i hâkime teşkil edip macera gittikçe büyümüş ve bugünkü günde Sırbistan büyük bir havline gide kalmıştır.

Hükümet ise yakanın esasının tamâmen muhafaza ahkâmına veyahud gilyân-ı fesh ile idâre-i 'irfeseye ve istiklâliyenin i'lânına mecbur bulunmaktadır.

Halbukî kânûn-ı esâsiyenin temamiyet-i hükmü ibgâ ve infaz olunur ise radikaller hak kazanıp tebriye-i zimmet etmiş ve fesh edilir ise birçoğunun i'dam cezasına müstehak olmuş olacaklarından hükümet ne yapacağını bilememektedir. "Nikoleyeviç" in heyet-i vekâliyesi bu buhran üzerine istifaya kalkışdı ise de kral tarafından ezhar-ı 'itimad ve emniyet olduğundan yerlerinde kalmışlar ve fakat mütereddid ve mahvî bir halde bulunmuşlardır.

Ahâli ise ellerini böğürlerinde tutarak ne hadiseler meydana çıkacağına intizar etmektedir. Hükümet hemecvâriye takviye-i hududla Sırbistan'dan bir şerâre-i fesadın harca sirâyet etmemesi için tedabir-i lâzımaya müteşebbis olmuşlardır.

Hülâsa kelâm Sırbistan ahvâli öyle bir dereceye gelmiştir ki büyüyecek bir gâilenin zuhûruna müsteaddedir.

İşbu ahvâl Sırplar'ın idare-i hükümete muktedir âdemler olmadıklarına bir bir hân ve dâldır.

Nihayet-el-emri bunları tarik-ı sükûnet ve intizâma koyacak bir dest-i iktidârın oraya uzanması iktiza edecekti.

Şu kadar vardır ki öyle berbad bir mahâlle girmek, buluşmak korkusu meydanda olduğu mesellü hududlarını sükûta ile iktifa edilmesi dahi yekdiğerini bileceklerinden

düvel-i ma'zûme dahi bu sırp gürültüsüne nasıl hatme vereceklerini düşünmektedirler.

Ma'hezâ Sırbistan'da bu hale keşmekeş iştimal devam ettiği halde beyn-el-düvel bir çare-i ıslah bulunacaktır.

Bakalım Sırplar bu tarik ile ne olacaklardır.

(Anarhistler Nedir?)

Anarhistler bu son zamanda alemin başına kesilmiş bir belâ-yı tâkatfersâdırlar.

Bunların hâ sıfat ve efkar ve niyetlerine dâir kesb ma'lûmat etmek herkesce matluyedir zann ederim.

Bizim şimdiye kadar vukû bulan tatbi'at istilâ'âtımıza göre anarhistler cemiyetüi medeniye-i beşeriye için en nehlûk ve muhatırelî dahiye-i dehayâdır.

Sosyalist, Komünist, nihilistler oldukça mevzû'abı piş-i pazar-ı dikkatlerinde tutarak hükûmetlerin her türlü ahval meamelet istibda!iyelerini izâle ile hürriyet tâme-i şahsiyenin mâtesaviyen istihsâline sâi oldukları halde anarhistler bulunan bâl-keliye halefi olup dünyada ne kadar hükûmet var ise cümlesinin gününden hedmiyle kâfe-i nizâmât-ı vukûanın hürriyeti ve koministi mahv etmekle beraber emval-i umûmiyenin gasb ve taksimi ve bununla ma'îşelerinin te'mini arm-i fetretkârânesinde bulunan bir kirve mel'anet-i câbûhedir.

Bu kavm-ı şinâret-i levh şu sırada Avrupanın ekser-i velâdında ve 'ali elhusûs "Paris" şehrin de kesretle baş

österip dinamit humbareleri ile nice halkın can ve
ânımanlarını sevindirmişlerdir.

Elde edilenlerin ekserîsi cezâ-yı a'dam ile mahkûm ve
ücûd-u habâset-i âlûdleri ma'dum edilmiş iken yine
mütenebbiye olamayıp gayet !anud oldukları cihetle şiddet-i
ezadan ürkmemekde ve hareket-i fezâhatkârânelerinde mîrsân
levam etmektedirler.

Anarhistlerin hareket-i vâkıâları bir numune-i vahşet ve
insanın tüylerini ürpertecek derecede bir mecsume-i dehşet
olup kanun-ı insan haricindedir.

Acaba bîhaimden işna' olan vehm-i cinsini bir sûret-i
adarâne ile mahva çalışan bu cem'iyeyt-i fesadiye ve
mamû'neyi şu teşbişatğı vahşiyâneye sevk eden hâle esbâb
edir?

Şüphe yoktur kahr-el-heyden korkmamaları madesiyedir
bu da din ve imansızlığın netice-i seyi'esidir.

Çünkü bir Kavm ki i'tikâdât-ı diniyyeden mahrum olarak
kumalk artık dizginsiz kalarak her türlü ef'âl-i reddiye ve
mezmûmeye mütecâsir olmaları tabiidir.

Bunun neticesi ise izmihâldir. Zîrâ meşhur İngiltereli
tektör "Leytez" cenablarının dedikleri gibi (dinsiz siyaset
direksiz çadıra, müşabihidir) direği olmayan çadır kârim
lamayacağı meselü dini bulunmayan bir kavm ve cem'iiyetin
saskîr olamayıp bilâhare düçâr-ı perişan olacağı umûr-i
edihyyedendir.

Şu kadar denilebilir ki Avrupa düvel-i mediniyyesinden ba'zıları merâsim-i diniyeye hayliden hayliye ehemmiyetsizlik verip ayak takımı sayılan sınıf-ı ahâliye hürriyet-i tâmese vermişler ve bu hâle i'tikadsızlık ve aynı diniyyeye ri'âyetsizliği intâce her nev'i ve sefahat tecvir edildiğinden yalnız 'ulûm ve fûnûn-u dünyeviye ile zihinlerini tahliye ve nefislerini terbiye edenler artık i'tikadat mâde-i mefruzesini anutarak boş dizgin hayvanları gibi her aklına geleni icraya koyulmuşlardır.

Adana takımından bulunanlar bu ahvâli gördükçe zâten âdâb-ı insaniye ve hukuk-ı medeniyyeyi tanımadıklarından nice hâbasete mütecâsir ola gelmişlerdir. Çaresizlik dahi mazimâm etmekle diğerlerinin mal ve mülkiyetlerine göz dikip kolaylıkla nâil-i âmâl olmak emniyyesiyle dinamit bombâreleri atıp tahribâta ve bu vesile ile cem'iiyet-i beşeriyeyi vâdî-i hatrının ve tevhilâta düşürüp tervic-i mukassed melmimetkâranelerine fırsatu olmaktadır.

İşte bu kabil-i ademler anarhist ünvânını alıp her tarafa dal ve budak atmışlardır. Gittikçe adetleri teksirle onların hâli adetâ bu günki günde Avrupa muhâfil-i siyasiye ve cemîyyât- ı mediniyyesinde bir mesele-i mühime-i hükmünü alıp herkes anarhistlerin harekât-ı honhovârelerini tevdid-i nazar etmiştir.

Hakk-el-insâf denilecek olursa bu babda epeyce Fransa'nın ve diğer hükûmetin kusur ve kabahatleri vardır.

Bir devlet ki menbnâ-yı hükûmetini ve usûl-u terbiye*yi milletini yalnız esas madde üzerine te'sis etmek isteğinde orada te'sirât-ı memnûne-i dininin mahvını ve halkın hâtırasını hayÂle bile getirmeyip keyf mâişe-i hareketini iltizâm eder.

Velhasıl gerek Avrupa'nın ve gerek Tokat şâirenin itikadat-ı diniyyeye mahzar olamayan akvâmı nice belâyânın mesdur ve merkezi oldukları rû-nümûde ve her zerrede siyaset-i diyânet ile tev'am ise o memâlikde "anarhizim" nâmevcuddur.

Buna delil ise belâd-ı islamiyye ve henüz 'akıde-i mezhebiyesi bozulmayan memalik şairedir.

İmdi Avrupa düvel-i muazzamasının ihtirâ'at ve istihzârat vesail-i umumiyyeye müsara'at ve afak-ı alemi bir zalimat-ı müdehhişe gibi istila eden anarhistlerin izâlelerini müceb olacak tedâbir koyanın ittihâzine gayret etmeleri umûr-e ehemmedendir.

Bu da beyn-el-düvel- bir kongrenin teşkiliyle umûm-ı düvel ve hükûmetin bu vahşet-i mecsumenin çare-i mahvını aramalıdırlar. Çünkü bu emirde takdir-i ziyade ahmâl olunur ve gürûh mezkûrenin evvel-kadr teksir ve şiddetlerine meydan verilmiş olur.

İstihbârât-ı ahireye göre en ziyade anarhistlerden hâzır olan Fransa devleti ıslâh-ı efkâr-ı ahâli için kilise nâsâ-yı ruhaniyesine mürâca'at etmiştir.

Fakat bu da kâfi değildir. Bir taraftan dîn-i nokta-i nazarından fesâda gelen efkâr-ı umûmiyenin ıslâı ve diğer yandan meydana alana gürûh-u habisenin tedâbir-i siyâse-i ve te'min ma'îşet hayatına ezâ ile vahşet elzemdir.

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE

Mâh-ı hâl efrecinin geçen üçüncü Pazar günü şiddetle süzûl eden doludan diğer menalık cihetinden Mağusa karına kadar kemâle ermiş mezrûâtı kâmilten dınecek derecede ve evada bulunan ağnamın dahi bir çoğunu mahv ve telef ettiği me'alteessüf istihbâr olunmuştur.

(Sûret-i Faciada Bir Katl)

Mağusa kıtasına tâbi çıkra karyeli Hacı Vasili Nikola karye-i mezbureli istilyano Hacı Baba Lefterî nâmı hıristiyânı mâh-ı hâl efrecinin ikincic geçen cum'a ertesi günü bıçakla boğazını keserek katl etmiş kâtil merhum hemen der-dest edilerek taht-ı tevkîfe alınmış olduğunu mahallinden bildirilmiştir.

ŞUÛNÂT-İ OSMÂNİYYE

Saye-i satvet pirâye-i hazret-i şehriyârından ân-be-ân meşhud-u ayn şükran olan terkibat-ı askeriyeye bir, ilave-i saika olmak üzere ahd-i kariyede dördüncü ordu-yı hümâyun âlîresi dahilinde teşkilinmâyı intizam olup tensikâtı derece-i matlûbede kesb-i mükemmeliyet eden süvari (Hamidiye) alaylarına inzimamen daha on beş alayın teşkilat ve tertibâtı vezirâ-yı hüs-i hitam olduğuna binâen mezkûr alaylara dahi

gerek Nizamiye süvari alaylarından ve gerek rusâ ve methizân-ı 'işâyirden intihâb olunan emre ve zâbitanın icrâ-yı me'muriyetleri leyde-l-istizân makrûn müsa'ade-i şehriyâr felek-i iktidar olmuştur.

Cehûd hazreti padişâhı levâzım için haracdan celb edilmekde olan muvâdin sâye-i terrakkıyatvaye-i hazret-i şehriyarda dahilden tedariği tahrir ederek bu karârın tatbik ve icrâsına tereyağından ibtidat kalınmış olduğu ma'lûmdur.

Asâkir-i şahânenin hutbe olan ihtiyac dahî şimdiye kadar müt'ehidler ve sattıyle tedârik edilmekte bulunmasına ve hâlbuki bunun doğrudan doğruya istihzârı dehâ ehven fiyat ile mümkün olarak bab-ül ayı ser askeri bu düccesine bu yüzden dahî bir hayli iktisadâtı mümkün olacağı anlaşılmış olmasına mebnî bu gürûh tedâriği için İzmit taraflarına me'mûrîn-i mahûsa a'zâm kılınmıştır.

(Şuûnât-ı İslâmiye)

“Zat hazret-i şehriyârı ve Afrika müzelmanları”

Bu 'invan ile “Live'rpul Merkûri” nâm-ı İngiliz gazetesinde münderi bir makâle-i hikmet-i isalenin aynen tercümesini bir vecezir kâri'in kirâmın inzâr-ı mesret ve memnuniyetlerine arz ederiz:

Padişah Âli Osman şu kutlu sultan Abdülhamîd Han Hazretleri dîn-i islâmın Afrika'yı gurbette ihrâz ettiği terkiyât-ı nazar kimya eser melûkanelerinde devî hatmadıklarını bir lütf-i celîl ile erâî'e buyurmuşlardır. İhran

Lagsus" şehrine "Mehmet Şit" nâmında bir zat kendi
mesinden büyük lira mikdârı bir mebla' sarfeyledi.
ücebdeden câmi'-i şerif inşa ve bu kadar mebla'
rifleledi.Câmi'-i şerîfin müezzin ve hademesine mahsus
knâlar ve varidât-ı vücûha bile sarf olumak üzere 'ikâreler
şâ etmiş idi.Lagsus cema'ati islâmiyesi reisi 'Abdah
öyliiyâm Efendi vasıtsıyla Emir-El-mürminîn ve Halife-i
ây-ı Zemin Hazretlerinin 'itbe-i perya mertebe-i
elûkânelerinde arz etmişlerdi. Padişah Hazretleri üçüncü
itbeden bir kıt'a mecîdi nişân zîşanının ehdâsıyla Şit
fendinin şu hareket-i dindarânesini takdir buyurmuşlardır.

Dünki gün "Mayıs efreci 1294" devletüi aliyye-i
smaniye'nin Livirpol şehbenderi izzetli Es'ad Ken'an Bey
şan zişanı ve berât-ı hümayun malikâne-yi bâl-zât Lâgus'a
dip câmi' şerifin küşâdında nâm nâm-ı hazret-i şehriyâriya
arak resmen Şit Efendiye teslim etmek üzere 'İbda
öyliiyâm Efendiye tevdi' etmiştir.

Livirpol'da neşr olunan (Hilal) gazetesim diyor ki:
Geçen Pazar günü ba'd-el-zahr mescid-i şerifede reisimiz
bda Köyliiyâm Efendi bir makale-i beligâ îrad
ti.Cem'iiyyetin hitamında sami'neden biri din-i mübeyyin
lâmı kabul eyledi. Bununla şu som iki ay zarfında yeniden
tidâ edenlerin adedi üçe baliğ olmuştur.(Sa'âdet)

(ŞUÛNÂT-I İSLÂMÎYE)

(Hindistan'da İslâmiyetin İntişârı)

Hindistan gazetelerinin beyânâtına göre din-i İslâm Hind ahaliyesinin her sınıf ve her sülâlesi beyninde mütemâdiyen intişâr etmektedir.

Ez cümle İskender âbâdde İngiliz lisânıyla tekellüm eden müsellimine bahuş olamak üzere bir câmi' şerife küşâd edilmiştir. Bu cema'atin adedi sekseni müscâvizdir.

Kalkûtâ valisi Vilson'un mahdumu "Msr. Vilson" ahiren dinüi İslâm kabul ederek "Bengal" de neşr-i islâm ile iştigâl etmektedir.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yadigâr-ı Muhabbet

Müellifi

Mab'adı

Nâzım

"Âh... Ne yalan söyleyeyim! Kalp pek merutşe'ârılarına te'siri Mucib olur mutâlasıyla badi-i emirde esmâ' hakikat edip etmemek için bir hayli et'âb-ı efkar eyledim!...

Nihayet, arz-ı keyfiyet etmeksizin buradan def' olup gitmeyi de hâiz göremediğimden şu yürekpareciğimle tasdi'e cûretyâb oldum.

Feleğin bu türlü ezâ'ı nâbecâsına teessüf etmemek elden gelmiyor!... "Bülbül ağlar,gül ciğer hûn lâle pür dâ'im alem,zekini bilmem bu dar-ı mihnetini kimdir süren!"Hüdâ bilir ne derecelerde müte'sire olduğumu ta'rif edemem! İki

gün sonra mahal-i maksûda müteveccihen hareket edeceğiz!
Zaman müsaid olursa gütmezden evvel yine mektup yazarım.

“Allah aşkına vücûdunuza dikkat ;taklîl-i te'sire himmet
buyurunuz!”

İsmetpenah, dirayet-i iktibah Mediha Hanım efendi
hazretlerine sûret-i mahsûsa da arz eder ve leb-i tahassürle o
güzel gözlerinden öperim. Bâki:Bâki nemanda her ki nehva
bekâyı tu.

(Gazi Köyünden)

Mütehassireniz

“Nevber”

Biçâre Mucib! Birkaç günden beri sevgilisinin, pederi
ayrışmasından dolayı, artık bütün bütün İstanbul'a vücûduna
kemâl-i inmek ile intizâr etmekte ve binâen'aleyh dakikaya
dakika ikbal ve mes'udiyetinin istikrârına büyük şevk ile
âmidvâr olmakda iken mebhûs 'one olan mektupuu âteşnâyı bir
kere nazar-ı dikkatten geçirip de bervece hadiesine tesadüf
edince _Arada sırada gönlünü ziyaret ede gelen_kâfile-i
mesiret kilyon mahv ve zâil olarak ta'rifi nâkânîl bir suretle
ağlamaya, feryat etmeye başladı!

Bu ikinci yâre ise bal-tabî evvelinden müessir idi.

Bahusus, Mucib Bey gibi her maksadını husûle getirmek
için efnâ-yı vücûd eder. Ceh sene-i çalışmak i'tiyâdında
bulunan asabi, şiddetperver bir delikanlının_tahlif-i emel_
sihbetiyle kalben hâsıl edebileceği te'sirât-ı ilmiye edna-yı
melâhuzâ ile anlaşılacak şeylerdendir.

Zavallı Mediha, zamanını düşünüp de biraderine teselliyet vermek istedikçe mûm-i ileyhin halecânı bir kat daha tezayüd ediyor, ve gayet vehim ve müzlim bir sükût içinde bulunduğu halde sözlerine isâle-i havale sem' itibar etmiyor idi!

Mab'adı Var.

HAVADİS-İ HABERHİYYE

İtalya Teslilâtı

İtalya silah fabrikalarında kemâl-i keremi ile i'malâta devam edilmektedir. Mezkûr fabrikalarda gelecek şehir-i temviz zarfında... 17 adet tüfenk hazırlanmış ve hükümete teslim amâde bulundurulmuş olacaktır.

Rû-siyeh Techizâtı

Meşhur (Figârif) gazetesi terk-i teslihât ile beraber Rusya'daki techizât-ı askeriyeye mutak'lik olmak üzere Beyaz Rusya zâbitasına îrad eylediği is'aleye aldığı cevapları neşr ediyor.

Zabitan mu'm-i ileyhim terk-i teslihat-ı umumiye meselesi için Almanya tarafından bir misal era'iesi münâsip olacağı yolunda beyânatta bulunmuşlardır.

Rusya'nın techizât-ı askeriye hakkındaki temayülâtın bahs edildiği sırada dahi Fransa'da intişar eden ma'lûmat belâhında olarak el-yevm Rusya'nın hangi vakit emr verildiğinde muharebeye kıyâm edebilecek bir hâl-i mükemmeliyet sefr birine birkaç yüzbin asker mevcût etmiş.

Fransa'da Fizan ve Tahrîbat

Fransa'da (İzr) kasabasında bardaktan boşanırcasına nüzûl eden bârân neticesi olarak (İzr) nehri suları sekiz metre kesb irtifa' etmiş ve civar ovalar su barsak mehtevî oldukları mahsûlât ile köprüler ve setleri tahrip ve pâmâl etmekle beraber cisim ağaçları kal' ve kam' eylediği ve birçok hayvanât, seller sürüyüp götürerek yirmi kadar fabrikanın su altında kaldığı Paris'den bâtelfiraf bildirilmiştir.

(Tûr) ve (Levriyan) eyaletlerinde dahi şiddetli fırtınalar vukû' bularak (Tûr) güvercin yumurtası cesetinde nüzûl eden dolu mahsûlât ile bağları ve eşcâr-ı semredârı mahv etmiş ve emâken camlarını kırmıştır.

Bu fırtınalardan methasıl hasar birkaç milyon franga balığ olmuştur.

Mahalle-i mezbure ovalara yine nüzûl eden bârânın sekiz saat sonra arazi üzerinde sekiz santimetre ve irtifâ'ında sular hâsıl olarak her tarafı bir göl şekline koymuştur.

Kolonya gazetesinin beyanâta nazaran Almanya zâbitânı tarafında casuslukla bâlâ maham der-dest olunmuştur.

Bunlardan biri veslevsipdeci elbisesi lâbis ve diğeri dahi Fransız ordusunda onbeş iken mülkiye ötekini ed'â etmekle olup (Kasteli) ve (Gustavburug) istihkâmâtının plânlarını tanzim etmek teşbişâtında imişler.

KISM-I EDEBÎ

Geçen Nüshadan

Mab'ad

Her nev'i ilm-i insaniyenin mâkûkunda olan felsefe hem ilm-i vücûd veyâhud hem sür'at-ı intikâl hasâisini câmi' olan ilm veya ilm-i usûldür ki "mantık" ilm-i celilî de ilm-i usûlün bir kısmıdır.

Felsefenin muhtelif sistemlerini nazar-ı mutâla'dan geçirirken şimdi bahs ettiğimiz muhtelif nokta-i nazarlara binâen onları mu'âyene ve tefriş edeceğiz.

Bunlarda mâ'adâ ilm-i kelâm denilen bir ilm daha vardır ki bu ilm biraz yukarıda t'adâd eyledikçe üç kısım felsefeyi teşkil eden usûl-u'âliyenin heyet-i umûmiyesini muhtevîdir. İlm-i ahlâk dahi şecere-i felsefenin başlıca bir şubesi gibi nazar-ı i'tibâra almak öteden beri adet olmuştur bu ise tecelliden neş'et etmiş bir hatadır. Fil-hakika ilm-i ahlâk kendimizi zarif ve halûk ve kerim-eşşeym edecek ve saâiti bulmakla ve vesâit-i mezkûrenin ne suretle isti'mal edileceğini bilmekle ilmi olup binâen'aleyh âlem olmaklığımızın için lâzım gelen vesâitin bahs eden mantık, ziyâde kuvvetli, kudretli, servetli olabildiğimiz için tedarîği lâbed olan vesâitten bahs eden ilm-i 'umûmi usûlun taksimât-ı muhtelifesindendir.

Şimdi, ilm-i felsefenin ne sebebe mebni 'alem-el-'ulûm veyâhud fevk-al-âde bir ilm-i 'umûmi olduğunu anlamak lazımdır. Fil-hakika, kâfe-i 'ulûm felsefeden feyz alır, nokta-

i hareketlerini felsefe içinde temyin eder. Zirâ 'ulûm hânrenin cehlesi zeval-ervâh veyâhud mevcûdatı ve safahat-ı muhtelifesinin bir veya birka. Türlüsünü nazar-ı muayeneden geçirmekle meşgul o evreler ve bunun için 'alem-i husûsiye nâmını alırlar.

Herdese neden bahs eder? Ecsamım mesafata tesbitinden değil mi? Bir tabip, bir hikmetşinas, bir kimyager ne ile iştigal eyler? Tabîb mevcudâtın hastaları, ve hikmetşinas ile kimyager de mevcudâtın birbirleri üzerine icrâ ettiği te'sir ve iks tesirlerinin hasseleri ile değil mi? Binaen'aleyh 'ulûmun cümlesi mevcudattan bahseder ve hakikî olarak denilecek olursan 'ulum-u mezkûre mevcudâtın ilm-i 'umumiyesinden ayrılarak bir nâm resmi ahz ederler.

Buraya kadar yazdıklarımız mutâla'a olunduktan sonra, felsefe kendi sadakat ve fezâyesini ta'dıl ettiği vakit 'ulûm şâirenin bütün sistemlerinin alt üst olacağına taaccüb etmek lâzımdır? Fakat felsefenin hükm ve te'siri dâire-i 'ulûm ve fânûnun tâ ötelerine kadar câridir: Felsefe cem'iyet-i beşeriyeye hükm eder ve i'tikâdât-ı mahsûsuna âid olan tebdilât ve tahvilât-ı müte'âkıbeyi ihtilâlât ve i'tişâsât-ı siyâsiye ve medeniyyeyi kalb eyler.

Felsefe ilmi insandır. Farz ediniz ki felsefenin neticesi iki nev' insanın mevcudiyetine müncir olsun; biri âmir diğeri mütebbiv' olsun. Derhal mütegaliblerle, eser nemâ-yı zuhûr olur.

Farz ediniz ki felsefe destur-u evveliyesini ta'dil ederek her cem'iyet-i muntazamada bazılarının 'umûm için düşünmeleri ve diğerleri düşünenler için çalışmaları icab etmesini müntic olsun. Bu halde en habaset nemâ olan imtiyâzat-ı fikriyenin yanında en ziyâde şiddetli cehalete mahsur olan efkâr-ı sefeliyenin bulunduğunu görürsünüz.

Lakin felsefe, cem'iyet-i beşeriye üzerine te'sis edildiği desturinîm ta'dil ve tevciye etmek hükm-ü i'câzkârânesini nereden ihrâç ediyor? Bu kuvvet ve hükm kendisinde mevcut değildir, bu kuvvet bu hükm her zaman ve her devir için bir ta'bir 'alel'ade olan hakikatin içindedir. Felsefe de hakikattir. Münferden nazar-ı 'îtîbâra alınırsa bir feylesef bir şey değildir yani hiçbir fakat, efkâr ve ârâyı saibesini 'umûma kabul ettirmek bahtiyarlığına nâil olursa o vakit efkâr ve ârâsı derhal ve kâyi' ve hakayık hükmüne girer.

Bu hâl bir mahkûma, bir rical-i devlet, bir komünist için denilebilir mi? Hayır! Zîra bu adamlar nev'imâ ehemmiyeti olan bir işaret tecdîdperestâneyi verebilirler ise de dâima kusur olan hareket mahdûdeleri teşkilât-ı medeniyyeyi kilyen ta'dil etmek derecelerine kadar giremez.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfîzâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir. Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası.Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur.Gönderilen evrak gazeteyle derc olunup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

18 Haziran Efrençi Sene 1894(Siyasiyât,Edebiyat ve Fünundan Bahs Eder.) 7 Haziran Rûmi Sene 1310

Îd-i Adhâ

Mücemmidâh te'ali bu sene-i mübâreke dahi şeref ederek İd-i adhâ ile isti'ad olundu.

Bu ümmet-i muhtereme-i nâciyenin mahsûsâtından olmak üzere şu eyyâm mes'ûdâne müstehzir ve münceli olan bî hasâyîş ve füyûzât subhâniyeden istifâza için icrâ-yı vecibe-i tâ'at ve 'ibâdat edilmiştir.

(Kıbrıs)ın bu cümle-i nâciyeden bulunan hey'et-i tahririyesi bütün din karındaşlarıyla mütehdâl lisan olarak

şecâir din ve vezâif müseldmini ifâ ile hazret zil-kiberyâ-i
emsâl kesîresinin şeref-i idrâkini dahi nasip ve meyser ederek
bu îd sa-di bil-cümle ihvân ve ihvât dinimizi haklarında ve
'ali-el-husûs milletin selâmeti ve devletin sa'âdeti zât meâli
semât melükânesiyle kâim olan şehriyar diyânetpenah
Hüdâvendiğar Mürâhim İktinah Efendimiz hazretlerinin hakk
ehakk hilâfetpenâhilerinden mübarek ve mes'ud buyurması
îd'iyeye-i hayriyesini, lisân, sadâkat ve 'ubûdiyetle ifâde-i
cümleye takdime çalıştığı gibi sâir refakasına peri olarak dahi
müsekkî-el-hitâm eyler.

AHVÂL-İ 'ÂLEM

İtalya meclis meb'usânının geçenleri vukû' bulan
İctimâatında harbiyye bütçesine müzâkere olunduğu sırada baş
vekili Mösyö (Kıriski) tarafından ahvâl-i umûmiye-i
siyâsiyyeye dâir irad kılınmış olan nutukda ahvâl-i mezkûre
pek güzel telhîs olunarak İtalya'nın hâlini cihette endişeleri
olacağı tevzihen irâye kılınmıştır.

Mösyö Kıriski'nin Kolunca Rusya devleti Avrupa'da
sükûn-u tâm mevcut olmakla beraber kemâl-i keremi ile
bedârikâtında devam olup Fransa dahi seneden seneye harbiyye
bütçesince tezyid etmekte bulunduğu ve bir devam oldukça
te'min-i sükûn ve rahat eden ittifakların müebbeden devam
edip gideceğini ise hiç bir şey te'min edemeyeceği cihetle
İtalya için bir gün Avrupa da yalnız kalmak ihtimâlâtına

mebni her an tedârikâtta hâli kalmamak ve her türlü vukû'âta karşı hazırlanmamak levâzım-ı zârûriyeden bulunuyor imiş.

Avrupa'nın her memleketi nehat-ı harbiyyesinin istikmâliyle meşgul bulunurken iken İtalya envâ'i müşkilât-ı mâliyyeye düçâr olmuş bulunsa bile yine milel sâireye emsâlen harbe hazırlanmak için elinden geleni sarf etmekten geri durmayacağı zâten bedihiyyât-ı ûlîyedendir. Meclis-i meb'usânda harbiyye bütçesince en ziyaden iki yüz bin frankdan ibaret bir tenkîh icrâsına karar verilmiş ve mamafih bu iki yüz bin frankın da hazine-i mâliyyeye bırakılmayıp yine başkaca umûr-ı harbiyyeye sarf edilmek üzere harbiye nezâretine bırakılıştır.

Ticâretce mühim bir haber olmak üzere Viyana'dan iş'âr kılındığına göre Rusya ile Avusturya arasında ba'del-müzâkere kararlaştırılmış olan ticâret muâhedesi geçen gün Petrusburg'da imzâ edilmiştir.

Şu muâhedenin bir emr-i vâki' hâlini almış olması iki taraf mahsûlat ma'mûlâtının revâc-ı tâm bulmasını tehsil edilecek muamelât-ı ticâriyyeye keremi bahş olacağından hükm-ü muâhededen Rusya ahâlisinin de, Avusturya teb'asının da müstefîa olacağı behîdir.

Her tarafta kesad ve aden revactan noksan muâmelât-ı ticâriyyeden şikâyet olunmakta bulunduğu bir sırada iki komşu devletin ticâret muahedesi 'akd etmeyip zemin ticâret üzerinde yekdiğerine karşı iltizâm-ı muamele-i şiddet

eylemesi Amerika'da emsâli görüldüğü vecihle buhran ticârî ve serâfiye meydan açacak ahvalden bulunduğundan Rusya ile Avusturya'nın zamin-i mezkûr üzerinde bir i'tilaf kat'î 'akdine muvaffak olmaları refâhiyet 'âmeyi arzu edenlerce şâyân-ı memnuniyet bir netice sayılmak ıktizâ eder.

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE

Devlet-i aliyye-i Osmaniye tarafından Ortodoks mezhebine âit Bulgarlar'a verilen bazı imtiyâzâtta dolayı evvelki pazar günü Lefkoşa'da ve bilumum kasabat Rum destputhânelerinde husûsi cem'iyetler vukû bulmuştur. Bu cem'iyetlerde mesele-i mebhûs 'inhâdan alil-imyâ bahs olunarak saded haricinde bazı nutuklar îrad olunduktan sonra bâb-ı âli cânip-i sâmiyesine takdim olunarak üzere arz-ı hâl makâmında bu kat'a lâyiha tanzim ve Rum ahâlisi vekilleri sıfatıyla cezirenin umum-ı destputları tarafından imzâ ve temhir olunarak makâm-ı velâyete irsâl kılınmış olduğu müstehberat mevsukamızdandır.

Rum vatandaşlarımızın şı cüret ve hareketlerine şaşmamak kâbil midir? Hatta hareket-i dâhiliyesini ta'yin edemeyerek haddini bilmeyen bir cem'iyetin siyâsiyattan ma'dum olan mevâd-ı mühimme ve nâzikeyesinin endâz-ı ittirâz olması gülünçten ma'da bir şeyi intâc edemeyeceği şüphesizdir.

Biz vâkı'â öteden beri her türlü tecâvüzât ve harekât gayr lâyikalarını def'âtla müşâhede ederek hiç birisinin hâiz-i

ehemmiyet olmadığını bilir de maphusâne olan meselede bütün bütün hadd ve vazife hâricine çıkarak umûr-ı devlete müdahale etmek isteyeceklerini kat'en hatıra getiremez idik.

Bu kere almış olduğumuz ma'lûmât-ı mevsûkaya göre ifâ-yı feriza hacc etmek niyet-i hayriyesiyle bu sene memleketimizden cânip Hicaz ma'firettırâza 'azimet ede bilumum ihvân-ı dinimizin sıhhat ve afiyetleri derece-i kemalde olduğu gibi bihamdah teâli o mahal mukaddesede bir güne hastalık dahi yoktur.

Binaen'aleyh bilumum Hicaz müselinein sıhhatle vatanlarına avdet eylemelerine iltâf elhiyeden temenni olunur.

Her sene olduğu gibi bu sene dahi Lefkoşa'da bulunan bilumum sıbyan mekteplerinin peyder-pey imtihanları icrâ kılınmakta olduğu gibi karîben mekteb-i reşidiye şâkirdânın dahi icrâ-yı imtihanları musammem bulunduğu mesmu'dur.

Tuzla kazâsına tâbi Maruni karyesi ahali-i Hristiyâniyesi muhtarı bir madde hakkında tanzim ettiği şehâdetnâme-yi karye-i mezkûre mu'teberânından ve komisyonu kazâsından Süleyman Ağa nâm zâtı imzâ ettirmek isteyip mûma-ileyh Süleyman Ağa muhalefet göstermesiyle muhtar merhum derhal bir sandalya ile mûma-ileyhi şiddetle darp ve serh eylemiş. Mûma-ileyh mu'hiran iskeleye nakl olunarak keyfiyyet polis idâresine ihbâr olunmasıyla mütecâsir merhum ders-dest ve tevfik olunmuştur.

Mu'ahiren aldığımız ma'lûmâta nazaran mûma-ileyh muhatralı bir halde hastahânedede tedavi edilmekte bulunmuş.

Karpas nâhiyesi müdürü Mösyö Bavlâki Dinekli polis müfettişliğine nasip ve ta'yin olunarak ta'limât-ı lâzımayı ahz etmek üzere Lefkoşa'ya gelmiştir.

Bundan evvel polis müfettişliğine ta'yin olunan zevat umûmen ecnebilere ve alel- husûs İngilizceye aşina bulunanlardan iken ilk defa olarak yerliden Mösyö Dilyevando Baf kasabasına müfettiş ta'yin olunmakla İngilizce bilen yerliler için bir bab ma'îşet deha güşâd olunmuş idi. Bu kere me'muriyet mezkûre için İngilizceye aşinâ olmak lüzûmu dahi ortadan kaldırılarak mûma-ileyh Mösyö Dinekli müfettişlik me'muriyetine ta'yin kılınmıştır ki gerçekten memnuniyetimiz mucib olmuştur. Elbet bir gün olur faal-i gayur ve fatih polis baş kumandârı cenabları, müddet ve fîreden beri hizmet-i zabıtada istihdâm olunan ve ifa ve zaifi husûsunda fedâyı can etmek derecesinde ibrâr-ı sadâkat ve ispât-ı liyâkat eden yerli müselman zâbıtlarını da nazar-ı mervetlerine dâhil ederek terfi' ve terfiye hallerine himmet ederler. (Bakalım!)

Lefkoşa kazâsı vâridât kitâbetine Magosa vâridat kâtibi Mösyö Mankani Nasib ve ta'yin olduğu müstehberdir.

Bundan evvel intihar etmek kasdıyla boğazını ustura ile kesmekte iken zevcesi tarafından tahlis edilen Mösyö Krek bu kere polis tarafından 'aleyhine ikâme edilen da'vâda "Telef-i

nefs" t  hmetiyle haps olunarak hadid cezası için meclis mevk te-i cez iyeeye atf ve havâle olunmuştur.

Garip Bir Vefat

S bık Lefkonika karyesi hakemi Mösyö Kırambi geçenler! Tuzla iskelesinden gazineoda "ikarte" (bir nevi k   t oyunu) oynamakta iken refikine karşı maharet izhar etmek üzere o sırada oynaması lâzım gelen k   t ile oyun efkârına muvâfık gelmesiyle o anda oturmakta olduğu sandalyeden düşerek terk-i da da a hayat etmiş olduğu iş ret-i mahalliyledendir.

Mesm 'at-ı  hirimize nazaran m ma-ileyh zâten kalp hastalığıyla derd-mend imiş.

 rtih l

Hacı Tâhir A az de Hasan Bey'in mahdumu Tâhir Bey d   r olduğu illetten reh-y b olamayarak geçen cum'a ertesini g n  irtih l d r-ı bekâ eylemiştir.

M ma-ileyh ceziremizin en kadim h nedanz delerinden olup ahlâk-ı hamide ile mutasavvıf gençlerinden idi.Vef tı kendini tanıyanlara te'sir ve te's f azimi b di olmuştur.

Mamafih cenâb-ı hakk cümleden ziyade müte'sir olan ailesine sabr, cemil ve afiyet ihsân buyurmasını temenni eyleriz.

ş  N T-I OSMANÎYYE

Kudem -yı ricâl devlet-i aliyyeden ve asdik -yı me'murin saltanat-ı seniyyeden 'ut fetle Hüseyin Hâmid Beyefendi hazretleri dursa 'âdet mahkeme-i temyiz cezâ

a'zâlığından bu kere ittihâb-ı me'murin komisyonu riyaset aliyyesine nasib ve ta'yin buyurulduğu dersa'âdet evrak havâdisinde meşhûd basar-ı iftihar ve ibtihâcez olmuştur.

Cenâb-ı hakk me'muriyet-i cedîde mezkûre-yi müşârî ileyhin ehakk mehammperverilerine mes'u ve mütmayin ve kâffe-i umur ve teşebbüsât-ı hayriyelerinde tevfikât ve te'yidat semadâniyyesine mazhar buyursun

(Kıbrıs)

Midilli ceziyesinin hava gazıyla tenviri ve cezirenin bazı sevahlinden rıhtım inşâsı ve civarda bulunan bazı bataklıkların kurutulması için istinâf med'i 'umûmeylini muavenlerinden sa'adetli İsmâil Hakkı Beyefendi tarafından bir imtiyaz taleb olunmakta olduğu dersa'âdet evrak havâdisinde mutal'aa olunmuştur.

Memâlik-i şâhâne müskirât vâridâtının tezyidi, esbâbının istihsâli maksadıyla düyûn-u 'umûmiye meclis idâresinde ba'del-müzâkere tanzim olunan lâhiyalardan birinin memâlik-i şâhânede müskirâtın dehân rejisi gibi hükûmet-i seniyye ile müşterek-el- menfa olmak üzere taht-ı ihsâne alınmasını mûta'lık edeni dersa'âdet evrak havâdisinde mutal'aa olunmuştur.

HAVÂDİS-İ HABERHİYYE

Bora_Dolu_Seylâb

Şehr-i hâl rûminin sekizinci geçen pazar günü Bulgaristan emâretinin bir hayli yerlerinde ve azan Ruscuk'ta şiddetli bir kasırgadan sonra bahar tanesi otuz sekiz gram sıkletinde dolu nüzûl ve bir çârik sa'at devam eyleyip bir çok bağlar harâb olduğu gibi hayli hâne pencerelerinin camları kırılmış ve diğer güne hasârat vukû' bulmuştur.

Fransa'da dahi geçenlerde gayetle şiddetli kasırgalar ruhûr edip bir hayli zâyikat ve hasârat vukû' bulmuştur.

(Kılermon Firrar) beldesinde sa'atlerle imtidâd eden yağmurların kesrefine mebni şehrin bilumum mahallerini seylâb istilâ ederek yollar gayri kâbil mürevver bir hâle gelmiş olduğu gibi şimendifer ve teleferik hatları bozulup devrilmiştir. Bir karyede bir hâneye sa'ika isâbetle zuhûr ederek bir çok koyun, inek ve hayvânat sâire telef olduğu gibi hâne sâhibi bayılıp alevler arasında kalmış ise de imdâdına yetişenler tarafından tahlis edilebilmiştir. Mu'hezâ tarla ve bağ ve harmanlar kâmilten harâb olmuştur.

(Ruşl) kasaba-i sâhiliyesinde dahi şiddetle gitmekte olan bir vapurun arka cihetine bir sâ'ika düşerek vapuru o kadar sarsmıştır ki vapur bir kaç defa olduğu noktada dönmüş ve dahil kasabaya sâ'ika esâbetiyle marinadan birini telef etmiştir.

(Loryan) kasabasında hadi kasırğa mütevelliyen altı sa'at imtidâd etmiş olduğu gibi geceleyin bir hâneye isâbet eden sâ'ikadan bir odada ve masa üzerinde bulunan bir çok gazeteleri ihrâkından başka diğer güne hasârat vukû' bulmamıştır.

Diğer bir kasabada dahi düşen bir sâ'ika yatmakta bulunan bir kadının yalnız saçlarını ihrâk etmiştir.

(Riyu Vehzer) kasabasında ise kasırğa öldürecek şiddetle icrâ-yı hükm eylemiştir ki kasaba-i mezkûrenin teleferik ve telefon hatları ile bilumum bağ ve bastonları harab olduğu gibi bir kadın dahi fenâ halde korkarak müte'siren vefât eylemiştir.

(Burdev) beldesinde bir çan kulesinin sâ'ika isâbet etmekle çan çalmaya başladığından ahali-i belde yangın zuhûr etti zann ile fevk'alâde havf ve telâşa düçâr olmuşlar ise de kule üzerinde bulunan sa'atin mahv ve nâbud olmasından başka sâ'ikanın diğer güne hasarâtı görülmemiştir.

Amerika'nın (Pensilvanya) eyâletinin (Tirven) ve (Olida Pesburg) beldelerinde dahi şiddetli bora zuhûr ederek mezru'âtı tahrib etlediği gibi (Viçoin) beldesinde sular hânelerin ikinci katına kadar yükselmiş ve bir hayli köprü münhedim olmuştur.

Yunanistan'da Hareket-i Arziyye

Yunanistan'da hareket-i arziyyeden musâb olan fakire ve muhtâcına tevzi olunmak üzere Paris'den def'a sâniyede on bin frank, Mısır'dan def'a râbıanda on altı bin altı yüz 'aded İngiliz lirası gönderildiği ve Pireh'de sekiz bin dirahı, Mençestır'da yedi bin beş yüz Frank toplandığı gibi sakıs Miynengen prensi bin marka ve Zugrafus Efendi on bin franka ve Mösyö Rodoka'nın ki bin ve Odasa'dan Mösyö Vayaneli bin beş yüz frank göndermişlerdir.

Geçen cum'a günü dahi etne ve pire ve kurfet ve mahal sâirede harekât-ı arziyye hiss olunmuştur.

Baş vekil Mösyö (Tirikopi) mahalli affet gözden geçirmek ve tedâbir-i lâzıme yi ittihâz etmek üzere o tarafa gittiği evrâk-ı havâdisde görülmüştür.

Avrupa'nın ekseri mahallerinde izdivac nizâm câri olduğu mesellü Macaristan hükûmetş dahi tevsî' münakehat rammında izdivac kanunun ve za'ni düşünmüş ve bu babda tanzim olunan kânun lâyihası meclis-i meb'usanda ekseriyetle kabul olunup meclis i'yânın âray tasdikîne takdîm kılınmış idi.

Bu kere meclis-i meb'usanda kilitli sâmi'in mevcûd bulunduğu halde mevki müzakereye konulmuş ve kabulüne ihtilâf âra zuhûruyla beraber ru'sây ruhâniyenin cümlesi kabulünden istinkâf eylemiş ve binâen'aleyh ekseriyet oraya mûraca'atla 118 râye karşı 139 rây ile yani yalnız yirmi bir

râynın ekseriyeti ile redd edilmiş ve fakat behmehâl kabul tecrübesi der-dest bulunmuş olduğu Macaristan matbu'âtında muhakkîdir.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yadigâr-ı Muhabbet

Müellifi

Mab'ad

Nazım

Mucib Bey'in Bursa hadisesinden dolayı ma'nen almış olduğu yara ne kadar derin ve feci ise Mediha Hanım'ın da birâderine derkâr olan muhabbet fevkal'âdesi cihetle bu babda hiss edildiği ızdırap tâkat birandâzâne ondan pek de dün bir mertebede idi, denilemez!

31

Filvâkı' üç gün sonra biçare Nevber, peder ve mâderi ile beraber Bursa'ya azimet ettiler.

Bu halde Mucib Bey'in hisiyât-ı me'yusâne ve tefekkürat dilhirâşanesi öyle bir takım ikna'at-ı 'âsiye ile nasıl teselliyat ola bilir?

Beri def'a olmadan, daha şiddetli ;daha dehşetli zuhûr ede gelen diğer bir hâdise-i mübremeden Mucib Bey meziyetinde bir delikanlının nihayet derecelerde mütellim almaması kabil midir?

İki üç gün içinde kıymetli birâderinin teravet cemâline arz olan solukluğa girdiği gibi Mediha'nın yüreği azıladı.Elcây te'sirle hemen vâlidесinin odasına girip yanına oturdu ve "Anneciğim!... Şimdi burada kimse yok! Müsa'de

buyurursanız size gayet ciddi ve mühim bir mesele arz etmek istiyorum. Fakat evvelâ vukû'a gelecek kusurumun affını sâyiien, mes'ulât-ı muhakkamın lütfen hüsn-ü kabulüne istirhâm ederim." Yollu mukaddimecik îrad edince Nuriye Hanım müttelâşayâne bir hareket ezhârıyla dedi ki: "İşte seni dinliyorum, murâdın her ne ise söyle!...

Mediha Hanım_(Biraz tefekkürden sonra) ah! Söyleme de dilim varmıyor ama ne çare ki zaruret mecbur ediyor.

Nuriye Hanım_ A canım müsa'ade ettik ya! Ne istersin! Derdin nedir? Eğer gönlün bir şey arzu ediyorsa saklama. Bilirsin ki elimden geleni diri' etmem!...

Mediha Hanım_(şaşırarak) Teşekkür ederim anneciğim! Şey!...Hani!... Arz deçeğim madde birâderime 'âittir de...

Nuriye Hanım_Ey...Niçin ezilip büzülüyorsun?Söylese a?

Mediha Hanım_ Şu aralık kendini biraz dalgınca gördüğüm için bir tarafa alâka etmiş olmasından korkuyorum! Fikr-i 'âcizâneme kalırsa münasip bir zevce bulup almalıyız!

Nuriye Hanım_(Bir miktar düşünödkten sonra) Pekâla! Sen bir münâsibini tasavvur ettiysen haber ver! Ben de icâbına bakayım!

Mab'adı Var

Protestanlarda Âsar-ı Gayret

Protestanları, te'sisat-ı hayriyeleri nâmına geçen sene sarf eyledikleri paranın miktârı seksen beş milyon dolar kıymette olup bu miktardan beş milyonun misyonerlerin seyahatine mahsus öteki dün vürûd eden ingiliz gazetelerinden mervidir.

Rusya'da Kolera

Cenubu Rusya'nın yedi ay altında kolera hastalığı hükm-i fermâ olmakta bulunduğunun sûret-i resmiyede tahkîk eylediği (Tayms) gazetesinde keşide kılınan bir telgrafnâmede iş'âr olunmuştur.

Prens Bismark

Hamburg'dan (Rebubilik Fransız) gazetesine iş'âr olduğuna nazaran Prens Bismark bu kere yine hastalandığından hânesinden dışarıya çıkmamakda imiş.

Yunanistan (Lihena) kasabasında mayıs rûminin üçüncü Salı günü şiddetli bir kasırgadan sonra fevkal'âde bir cesâmette dolu nüzûl ve iki sa'at kadar imtidâd ederek kasaba-i mezkûre tarlaları ile kara metcâvreh arazisi kâmilten harâb olmuştur. Hasârat vâkı'a iki milyondır. Ahmi tahmin olunur.

Kefaluniye'nin (Omali) kasabasında dahi dolu nüzûl edip bir çok hasârat mucib olmuştur.

KISM-I EDEBÎ

Mevsisin edebiyât-ı cedidemizden şâir ‘Ali Nâzır
‘Atûfetli Abdülhak Hâmid Beyefendi hazretlerinin bir
manzume-i rengin vahyi âvârelerine nazire-i telmizânemdir:

Hayrân olur bütün şuara hoş edanıza
Diller perestiş etmede hûri likânıza

Hicran deminde yetmedi mi? Çektiğim cefâ,
Artık terhem eyleyiniz! Mübtelânıza!

Bîgânelerle terk ediniz âşinalığı,
Gersitremin yabancılığı âşinanıza

Veche kamer mesâlinizi görmeden sizin;
Almış idim ferifete mahrik sadânıza

Katmerlenir şükûfe-i ömrün zaman zaman
Bakdıkça ben o çeşm-i melâhat nümânıza

Bir şair nev zemin elheymidir, nedir?
Hayretteyim! O hande-i sevdâ fezânıza

Remzi zârı tatlı, hazin bir nigâhınız
Kıldı esir gamze-i zulm etmenize!

Dersa‘âdet Ziraat Bankası

Evrak Kalemi Hilefâsından

Vudinalı Remzi

Gazel

Etmiş, sana ve hep sor bahş-ı letâfet
Mümkün mü? Seni sevmemek ey genç melâhat

Cân ve dil cezb eyledi şehbâz nigâhın
Sev demese yine bende mi? Âya bu kabahat

Zevk-i leb meykûnuna dil-i teşneyim! Ancak,
Vermez bana ol neşeyi bin câm şetâret.

Şeb-i tabsihr hicr ile müellif fîgânım;
Gelmez mi daha özlediğim subh-u sa'âdet

Vâkıfken o yâr hâl-i perişânına "Nazım"
Düşmez sana bu mertebe ezhâr-ı şikâyet!

Vatana Kin Bağlamak Günahtır!

Vatana gazez etmek evine gazez etmek günâhıyla mesâvidir. Vatan aleyhinde olan bir gazez hayr ile teskin etmek vecibe-i insâniyettir.

Hatta (*) (Apaminondası) nâm meşhûd cizral vatanına bir fenalık etmemek ve hâne-i vatan nâm bedâ tesâmını kazanmamak için vatandaşlarının kendisine ettikleri mezâlim ve ta'diyâta kemâl-i sabr ve mekânetle mukânetle mukâvemet eylerdi.

Bir gün tebliler hasedleri sâikâsıyla ordugâhının sarplığını düşünmeyerek serdarlığını Apaminondas'dan refr ve tenzil ve fenn-i harbe zerre kadar vukûf olmayan bir zâta ihâle ve tevdi' eylediler. Vaktâ ki düşmanla ateş harb ve katl işti'ale başladı. Herkes ordunun intizamsızlığından ve ser askerinin fakdan-ı liyâkatinde düçar havf ve endişe oldukları vakit o yegâne-i bisaltın mahâret ve şecâatini men cihete nazır takdir ve istihâne edilir.

Fakat Apaminondas vatandaşlarının zulm ve i'tisâfını aslâ hatırına getirmeyerek askeri asâb olduğu bil-tahlis arkadaşlarını semt selâmet îsal ederek vazife-i sadakât-ı hakk ifâ eylemiştir.

Bu gibi vukû'atın sâbie sayesinde ahdâs-ı mevâne'e
meydan vermemiştir.

(*) Tepeli meşhur bir cengâverdir.(Levkar)
Muharebesini kazanıp Lâsedumunyalılar'a
galebe çalmıştır.Tarihi hicretten 263 sene
mukaddemdir.

MÜTENEVVI'A

Almanya Mektepleri

Etfâlin usûl-ü tedris ve ta'limlerine en ziyâde
Almanya'da ehemmiyet verilmekte olduğu ma'lûmdur.
Berlin'de âhiren neşr edilen bir resmî cetvel mündercâtına
nazaran Almanya dâhilinde 56563 mektep bulunup bunların
kâffesine 7925688 çocuk devâm etmekte nezâretleri altında
bulunur imiş!

Bu hesâba göre ve satiy olarak her muallim ve
muallimeye 61 şakird isâbet etmekte ise de perûsiye dâhilinde
gerek mekteplerin ve gerek şâkirdânın bil-nüsbe daha ziyâde
olması hasebiyle her muallime 70 şâkird isâbet etmektedir.

Hususî mektepler için vukû' bulan sarfiyat dâhil hesâb
edildiği halde yalnız hükûmet tarafından bu mikdâr-ı etfâlin
ta'lim ve terbiyeleri için 303 milyon frankdan ziyâde sarfiyat
vukû' bulmaktır.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfîzâde

Mustafa Âsaf

KIBRIS

1310

ŞERİAT-İ İŞTİRÂ

Lefkoşa'dan ma'ada mahalleri için bir seneliği posta ücretiyle beraber sekiz şilindir.Nefs-i Lefkoşa için bir seneliği beş şilindir.(Nüshası bir kuruştur.) Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz.

MAHALLİ MÜRÂCA'AT

Kıbrıs ceziyesinde Lefkoşa şehrinde Turunçlu'da Osmanlı Kırâathâne Matbaası.Umur-ı idare ve tahririye için matbaa namına mürâcaat olunur.Gönderilen evrak gazeteyle derc olunup olunmamasından matbaa me'sul olamaz.İ'lan tek bir satırından iki tekriri haline bir kuruş alınır.

(Şimdilik Pazar ertesi Günleri Neşr Olunur.)

25 Haziran Efrençi Sene 1894(Siyasiyât,Edebiyat ve Fünundan Bahs Eder.) 13 Haziran Rûmi Sene 1310

İFÂDE-İ MAHSÛSA

Tebdil-i idareden biri hükümet-i mahalliye Kıbrıs ceziyesi ahâli-yi islâmiyenin her yüzden mahrumyetlerini iltizâm ederek düçâr-ı gaddar ve gafalet ve hiç bir taraftan muavenet ve siyânet göremediklerinden günden güne giriftâr-ı yeis ve perişaniyyet olmakta oldukları ma'altesif görülmektedir.

Acaba ahâli-yi İslâmiyenin hükümet-i mahaliyesi nazarondan sakıt ve hukuk kadime-i asliyesinin mahv ve zâyî olmasına sebep nedir?

Cezirenin idare-yi müvekkitesi İngiltere devlet-i fehimesine ihâle olduğunu me'lun ve ahâlinin itaat ve inkiyadını emir-i fermân-ı Âli hazret hilâfetpenâhı kiraat ve neşr edildiği günden beri ahâli-yi islâmiye, zaten müellef oldukları sabır ve metanet ve nezâket ve mütebbü' müfahimlerine olan fert-i muhabbet ve itaatlarına mebni, kemâl-i sükûnet ve hilmiyetle şimdiye kadar hükümet-i mahalliye'nin icraatine inkiyad ve vaktiyle Lond Vüvessili gibi recal-i devlet ve memûrin mümtaza vebâr-ı agâhiyeleri tarafından teltifkârâne olunan muamele ve vaadlere itimad ederek neticeye intizar ederlerken tebdil-i idarenin arası çok geçmeksizin muamele başkalaşmaya idare değişmeye başladı.

Meclî-i kavâninin nâmı altında bir meclis teşkil olundu. Nüfus-u nisbeti itibar olunarak veya daha doğrusu diğer cihetten zuhur eden nümayişâta ehemiyet verilecek dokuz Rum ve elli İngiliz me'muruna karşı üç islâm-ı asaf tayin olundu.

Seneden seneye ahâli-yi islâmiye'nin nüfûsu, ehemmiyeti selhâsıl hukuku zâ'il oldu. Me'muriyet yüzünden geçinen yüzlerce ahâli mahrum edildi. Bunların bir çoğu hicretle mecbur ve bir çoğu fakr ve servete dûçar oldu.

Muârif-i islâmiyeye çok sükûn makamından senvey cüz-i bir mebla' mahsusa i'tâsıyla iktifa olunup başkaca bir muavebette bulunmadı.

Müselmanlar için me'muriyet yüzünden kab-ı muayşenet bütün bütün sad olundu. Vaktiyle içinde bulunup da mu'hiran me'muriyetinden bicâyış edilen veya istirfa eden veya sûret-i âhirle keyfiyyet eyleyen bir müselman-ı memurun yerine Rum ta'yin olunmak şart kılınalı, Rumca, İngilizce, derecede lisân resmi hükmünü aldı.

Hemen bilûmum ecrak-ı matbûa İngilizce ve Rumca tahrir olunup tercümeyle lüzûm gösterilmedi.

Belediye idaresi müselman me'mur istihdâmını abes gördü.

Polis idaresinde tebdil-i idareden biri istihdâm olunan müselman zâbitler ifâ-yı vazâif me'mureleri uğrunda bezl-i vücud ederek ibraz-ı sadâkat ve isbât-ı liyâkât istedikleri hâlde bir güne mükâfat ve terkibe mazhar olamadılar.

Diğer cihetten ise yalnız kendi lisanları ihtiyaca kâfi görülerek müsevfî maaşla müfettişler ta'yin olundu. Müselman zâbitleri bundan dahi mahrum bıraktılar.

Bütün cezirede yalnız iki islam-ı i'şar nazar-ı vüdûret tahsildârı bulunmaktadır.

Bunlar- Lefkoşa'ya mahsus olmak üzere senede bir kaç ay için ahâli-yi islâmiyeden ancak on beş kişi kadar muâşer ta'yin edebilip sâir kazalarda istihdâm olunan me'murlar ve

anbar eminleri ve vâridât kâtipleri kaffeden hıristiyan bulunmaktadır.

Postahânelerde ise yalnız bir islam me'mur bulunup o da Rumca lisânına aşinâ olduğu için ta'yin olunmuştur.

Acaba Lefkoşa'dan ma'da sâir kazalarda bulunan bu nice ahâli-yi islâmiye ve ahâli-yi mûmâ ileyhın postahânelerce ihtilat ve münasebeti nazar-ı dikkat ve ehemmiyete alınmaya şâyan değil midir?

El-hâsıl hükümet-i mahalliye islâmları mukadder olarak yaşatmaya ve bir kesimini de hicret ettirmeye mecbur oldular.

Kıbrıs'ın şart-ı idaresi bu mudur? Ahâli-yi islâmiyeye mukadderir ederek ehemmiyetten ıkât etmek revâ mıdır?

Cezirede bulunan İngiliz memurlarından kaç ı Türkçe lisânını tahsile heves ederek ahâliye bu yüzden suhûlet-i irâe etmiştir?

En büyük me'murdan en küçük me'mura varıncaya kadar Rumca lisanını tahsil etmek var mıdır?

Bir müselman bir İngiliz me'murunun (huzuruna çıkmaya) kadar olamadığı hâlde diğer taraftan serbestçe hâllerini anlatırmaya işlerini gördürmeye muktebir olmak ne demektir? Buna misal aranılır ise defter-i hakanı idaresi kâfi değil midir?

Belediye idaresine gelirsek hıristiyan mahallelerinin nezafet ve teharetime her türlü dikkat ve himmet olunduğu

hâlde müselman mahallelerine atıf-ı nazar olunduğu görülmüş müdür?

El-hâsıl ehl-i islâmın hükümet-i mahalliye tarafından bu vehicle muamele olunmaları ahdname ahkâmına ve medeniyet kanununa katiyen mugayir bulunduğundan hukuk-ı islâmiyenin kaynağı hıfz ve siyanete çalışmaklığımız ve vâcip hükmüne girmiştir.

AHVÂL-İ ÂLEM

Sırbistan ahvâlince henüz hiç bir tebdilat rû-nemâ olmayıp heyecan ve galeyan bir düziye devam etmekte ve herkes zuhûr-u netâice 'atf-ı inzâr dikkat eylemektedir.

Düvel ma'zume Sırbistan'da cereyân eden ahvâli şimdilik uzaktan bakıp müdâhaleden müctenib bulunmuş verûsiye devleti dahi Bulgarad'daki sefirine Sırplıların hiç bir işine karışmayıp seyirci kalması için emr eylemiştir.

Bu cihetle Sırbistan'da şarş ve heyecan teşeddüt etmedikçe ve yahut tüfenk patlamadıkça haricen bir müdahale vukû bulmayıp kendi hallerinde bırakılacaktır.

Sırplılar ise korkak ve cebin bir kavm olduklarından ciddi bir hareket yerine şemânet ve yaygara ile ezharı numayışde bulunmaktadırlar.

Yine bu defa Fransa heyeti vükelâsı bazı ihtilâfât-ı dahiliyeden dolayı isti'fa edip reis-i cumhur "Karnu" Mister "Dehpay"ma'rifetiyle yeni vükelânın teşkiline ibtidâ eylemiştir.

Pariste ıkan “Gulva” gazetesı Fransa hkmetının bu son zamanda dr olduğu mtikl-ı idareden kurtarılmak için hkmet-i cumhuriyenin  konsolosun yed idaresine tevdi’ ve bu da birinci mülkiye konsolosluğuna reıs-i cumhur Mösyö “Karnu’nun” ve ikinci ,darei askeriye konsolosluğuna general “Sosiye” ve üçüncü bahriye konsolosluğuna admiral “Reviyu” veyahut “Jehry”nin intihale ve ta’yini iktiza edeceğini beyan eyliyor.

Birinci Napolyon “Bonapart” zamanına değin Fransa hkmeti bile konsolosların idaresinde idi. Ahiren Bonapart dahi bir konsolosluğa duhliyle ba’de taraf takribini bularak imparatorluğunu i’ln ve konsolosluk hkmetini essından mah ve perin etmiş idi.

Şimdiki zamanda Fransa’dayle bir hkmetin tekili hânede evh konsolosun arasında bilâhare bir ihtilâf ve tenadın zuhûruyla yekdiğeri üzerinde ed’ayı tefevvuk ve rchn etmek arzusu ve belkide i’ln-ı kraliyet da’iyesi meydan alabilaceğinden konsoloslar hkmetin te’sisi muhzirden hâli olamayacağı bedihidir.

Hatta Avrupa evrak mu’teberesinden ba’zıları “Gulva” gazetesinin bu efkârını cerhe mes^r’at göstermişlerdir.

Velhasıl Fransa’da yersikada devam hkmet mümkün olamayıp u ahvâl-i inkılbiye ile nihayet-el-emr olunan sandalı hkmete bir kral veyâhut bir imparatorun ku’vedi muhtemelt olunandır.

Avrupa harbiye asâr-ı hayatları zuhûr edenleri mesellü hâl cihetindeki nihilist gürûhu düçâr-ı müştikal ede gelmiş ve bu defa Rusya'da nihilistler baş gösterip askere manevralarının icrâsı için tahsis edilen "Simolinsk" nâm-ı mahalde imparatorun ikamete mahsus olan serâbi bir hava meydana çıkarılmış ve 1881 tarihinde imparator ikinci Aleksandır'ı bir heva eden fıkra gibi kocaman bir nihilist cem'iyetinin keşfiyle bir hayli işi has der-dest edilmiş olduğu Petrusburg'dan kemâl-i ehemmiyetle yazılıyor.

Rusya hükûmeti bu halden pek mütevehhiş olup tedâbir-i şedîdenin icrâsına mesaraat göstermiştir.

HAVÂDİS-İ MAHALLİYE

Tuzla iskelesi hükûmet tabibi doktor istevart Oliver Hindiye'den hicret edecek olan ahâlin ahvâl-ı sıhhiyelerine nezaret etmek için sıhhiye me'muru ta'yin olunarak cazireden infikan edeceği müstehberât-ı mevsukadandır.

Tuzla iskelesi ahâlisinden kapudan Ahmed Minku nâm-ı şahs bir kaç taifeyi hâmil olarak. Sever olduğu sefinesiyle geçen sene 29 mayısında Ayatle ve Levf karyelerinden beş râs ester sirkat ve sefinesine tahmilan Suriye cihetine azimet eylemişti.

İsterler ki sahipleri vâkı'adan haberdar olmalarıyla kendilerine lede'l-hâce muavenet etmek üzere buradan bir polis neferi terfik edilerek tahkikat neticesi olarak sıydâ kaymakamlığına mürâc'at etlemişler ve kaymakam mümû

leyhin himmet ve gayretleriyle ister ve sefine-i mezkûre
taifleri ve sarık elde edilerek Beyrut velayeyine i'tam ve
oradan lazımgelen istintâk ve tahkîkat ba'del-icrâ bu kere
Limason kazâsına iade ve irsal olunmuşlardır. Kapudan
merkum ise her nasılsı Antalya tarafına firar olup
çöylemiştir. Mücrim merkumunun muhakeme-i ibtidaileir icrâ
olunup rtahdı devirtip cezaları meclis mevkutel cezaiyeye atf
ve havale kılındığı mahallinden iş'âre olunmuştur.

Lefkoşa Suyu

İslam mahallelerinde su sahipleri hakları olan miktar su
alamayarak cereyan eden mahallelerde dahi su, yolcular suyu
ikide bir de kesmekte olduğu istima ve müşâhede olumaktadır.
Binâen'aleyh ol enride belediye komisyonunun ve yahud su
me'murlarının nazar-ı dikkatlerini celb ve bu babda bir güne
şikayet hâcet bırakılmasına himmetlerini temenni eyleriz.

Şuunât-ı Osmaniyye

Pâyi taht saltanat-ı seniyyeye sehahatı tekerrür etmiş
olan Sırbistan kralı haşmetli Aleksandır hazretleri şehri câri
efrenciyyenin yirmi yedinci yani haziran rûminin on beşinci
günü dersa'âdete muvâsât edeceklerdir.

Yafe'de bir liman ile bir de rıhtım inş^sı için imtiyaz
taleb olunduğu dersa'âdet evrak havâdisinde okunmuştur. Bu
kere aldığımız ma'lumata nazaran imtiyaz matluke muta'lik
layhe ile evrâk-ı müteferrika nâfie nezaret celilesine havâle
olunarak tahı tedkika alınmıştır.

İnşâsı teklif olunan rıhtım Beyrut rıhtımı cesâmet ve şeklinde olacağı gibi sahilden şimendifer istasyonuna kadar bir tramvay hattı dahi tendîd olunmak tasvir olunuyormuş.

Cidde'de liman ve rıhtım ve müteferriâtının suret-i mükemmelede inşâ sı hakkında şerif sūdûr buyurulan emr ve arada hazreti padişahı mucib 'âliyesince ol-babda mufassıl bir harita ve plân tanzim etmek üzere bahriye ve nefie nezâret celilerince er bâb-ı iktidar ve liyâkâtından birer mühendisin mahal mezkûre irsâl kılındığı müstehberâtımızdadır.

Mevâd-ı Askeriye ve Bahriye

Evrak-ı yevmiyede meal memnuniye mutala'a olunduğuna nazaran bazı Osmanlı hünervirânı tarafından icad olunan "dumansız barut"un tecrübesi hümâyunu meşiri devletlü Rauf Paşâ hazretlerinin riyasetleri altında teşkil eden komisyonda icrâ olunmuş vacaneb tarafından ihtira' edilerek arz olunan diğer dumansız barutlarla tatbik ve mukâbele olup âhiren kâffesine Osmanlı dumansız barutunun merci'i ve hasseten küçük çapta mavzer tüfenklerine pek muvaffak olduğu karar verilmiş ve tanzim olunan mezbuta arz itbe'i 'aliyâ kılınarak dumansız barut a'mali için bir fabrika inşâsı hakkında irade-i seniyye sâniha âray sadver olmuş ve te'sis olunacak fabrikanın yevmiye dört beş yüz kaya dumansız barut yetiştirebilmesi me'mul bulunmuştur.

Abdah Guvilyan Efendi'nin riyâsetinde müteşekkil olan Livirpul cem'iiyet-i islâmiyesi a'zâsı günden güne tezayüd

etmekte bulunduğu gibi cem'iyet mezkûrenin islamiyet hakkındaki ma'lûmâtının dahi tevfirine sırf mesai edilmekten hâli kalınmıyor.

Bu cümleden olmak üzere istidlâ'at vâkı'amıza nazaran Trablus-Şam eşrâfından ve ulemâ benamedan faziletli Seyid 'Abdullâtif Şerif Efendi ora ma'bd islamındaki kürsüde icrâ vaaz ve nasihata eylemek üzere vaat olunmuş ve fazl mûmû ileyh İngiltere'ye gitmek üzere bu kere der sa'âdete vâsıl olmuştur.

HAVADİS-İ HABERHİYYE

(Terkı-i Mevt)

Amerikâ'da Şikâgo şehrinde "Muntahrin" namında bir cem'iyet-i garibe teşkil etmiş ve bu cem'iyet dünyada hâl ve hayattan me'yus olanlarını refâkatlerine kabul ederek kır'ad sûresiyle intiharlarını ta'yin ve tecviz etmekde bulunmuştur.

"Fesubhâne ... men fıtrâli halik ve seltihim 'ali enfüsihim and Kadir Kındar"

Kafkasya'da Muhaceret

Kafkasya'da mukim teb'ai Yunâniye'nin mahrum sanan ve servet ve müste'rik faki ve zaruret olarak bulunmalarına mebni teba-i merkumenin Sivostipol Yunan konsolosluğune bil-merci' ruhsat verilmekle beraber oraca arazi dahi tasîsini meş'ar bir istid'â verdikleri ve mezkûr istidânin mûma ileyh

konsolos tarifinden Yunan hariciye nezaretine gönderdiği
Rusya gazetelerinde okunmuştur.

KISMI-I EDEBÎ

Gazel

Şibâb olmaz ise ben o yari neyleyeyim?
Hazan içinde kalan bir, bahârı neyleyeyim?

Yakarsa vakt-i civânında yâr sabret ah!
Dem haremdeki servetle kârı neyleyeyim?

Geçerse düzihi hicrân içinde gençliğim ah!
-Olunca pir!- Visâl-i niğarı neyleyeyim?

Tenevvü etmedi hayfa!, Henüz hande gele.
Âmâ biçâre dil girye bâri neyleyeyim?

Gelince derd ile sad sâle ah ey Remzi!
O şanlı âfeti ol işvekârı neyleyeyim?

Tebessüm

Görünce hande ve resmi sihir güçlülü ey güzel!
Dil gider medâre geldi aşıkâne bir emel!

Talu' subha benziyar, o ibtisâm bî bedel.
Getirdi ruh gıssa dâir ihtirâz mahsul.

Bahardır, o rütbe neşedbârdır tebessümün!
Şükûpezâr 'aşka yadigârdır tebessümün!

Dersa'âdet zira'ât Bankası

Evrak Kalemi Hilefâsından

Vudiniyalı Remzi

Temizlik

En büyük Osmanlılardan ecevliya devlet hehânda bir
nefs-i sıhhat gibi demiş ve şu dünyada sıhhat-i vücût
olmayınca insan ister malının, mülkünün hesâbını bilmeyecek
kadar zengin olsun bî-hayat olamayacağını göstermiştir. Allah

göstermesin, biraz uzun müddet hasta yatanlar kendi vucût sağlığının ne kadar kıymetli olduğunu tecrübe etmişlerdir.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yâdigâr-ı Muhabbet

Müellifi

Mab'ad

Nâzım

Lakin, sen Mucib'in bir tarafa alaka ettiğini neden ekledin?

Mediha Hanım_ Bazı karanından istidlâl ettim! Mutlaka birini seviyor. Çünkü ekseri, ahvâline bakıyorumda pek gamlı görüyorum! Bu anda Nuriye Hanımın gönlünce helecân târı olup sinirlerine bir gevşeklik gelerek Kemâl-i telaş ile Subhanallah! Bu nedemek? Mediha! ... gerçek mi söylüyorsun?

Mediha Hanım_ (Mekânetle) Evet efendim! Bendeniz hakikat hâli arz ediyorum. Durup dururken niçin size yalan söyleyeceğim!...

Nuriye Hanım_ Öyle ise alâka girdesinin kim olduğunda tabîî bilirsin! değil mi? Sırrıhan şöyle ki ona göre hareket edeyim, ona göre ne yapacağımı bileyim!

Mediha Hanım_ Efendim doğrusunu isterseniz Nevber'i seviyor. Hem gayet ciddi ve samimi bir surette seviyor! Ayaklarınızı öpeyim valideceğim! Lütfen şuna bir himmet buyurulursa!...

Nuriye Hanım hayretle ve ıztırâbından bir kelime telaffuz edemeyip bir müddet öylece tefekkürât-ı umikaya daldı. Ba'de kendi nefsine hitâp ediyormuşcasına garip

şeydir! Nevber'i nerede ne vakit görmüş ki birdenbire bu kadar irtibâtı kalp peydâ etmiş.

Demek ki aralarındaki muhabbet pek vücûdluk verecesine varmış da... Aman yarabbi!! Şimdi ne yapmalı?

Mediha Hanım_ Keyfiyeti bir lisân-ı münasiple efendim babama tefehhüm etmeli! Ondan sonra da ise teşebbüs ederek bir hüsnü-ü netice vermene 'inâyet buyurmalı!, Belâya bakınız ki Nevber de burada yok!

Nuriye Hanım_ Elbette bu gün, yarın gelirler! Kıyamete kadar Gazi köyünde kalıxacak değiller a !?...

Mediha Hanım_ Hayır efendim! Öyle değil; zavallı... beyin hastalığı nüksetti. Yakından geçen de Birûse'ye gitmişler!

Nuriye Hanım_ Öyle mi? Ben ise hâlâ Gazi köyünde sanıyordum! Hâsılı Mucib'in istihsâl-i meşruriyeti için izdivacı husûsuna ben müsâade ederim; Fakat yalnız benimle iş bitmez. Bir kere de efendi pederinizin rızası lâzımdır!

Mediha Hanım_ Artık o cihteti siz yaparsınız. Birâderimin ne kadar içli bir şey olduğu mağlum! Madem ki seviyor, istiyor, bize göre ve sail mesûdiyyetini istihzârdan başka çare olmaz.

Mab'adı Var

İnsan sıhhatini muhafaza etmek için en evvel yapacağını bir şey varsa o da temizliktir. Bir çok hastalıklardan bizi kurtaran vücûdumuzu sıhhatte bulunduran temizlik dediğimiz

o güzel hassedir. Temizliğe riayet etmeyenler bir çok hastalığa dūçâr olurlar. Olurlar da bunun sebebi vücûdlarının oturdukları yerlerin, pis ve murhârtutulması olduğunu fark etmezler. Maazallah bu hastalıklar neticede tehlikeye de çıkar.

Temiz olmak için hiç makbul arz yoktur. Murâd ederse zengin fakir herkese nezâfete dikkat edebilir.

Temizlik vücûtta olur. Giyim esvâb temiz bulundurulur. İçinde iskâh ettiğimiz evimiz temiz tutulur, bunlardan başka havasında temizliği vardır. Bunları beraber şimdi aşağıda söyleriz.

Evin içinde bulunan bütün eşyaya evdeki adamların giydikleri elbiseye, çamaşıra, nezafet edecek kadındır. Yani evin idâresi kadına verilmiş bir vazifedir. Bu suretle kadınlar erkeklerden ziyade temizliğe dikkat etmek vazifesiyle mükellefdirler. Yiyecek yemeklerimi temiz olmalı, esvâbımız ev eşyamız, yatacak yataklarımız, çarşaflarımız, yastık örtümüz daim temiz tutulmalıdır. Bunlara erkek değil kadın bakar.

Vücûdumuzu kirli tuttuğumuz halde nasıl hastalıklara dūçâr olacağımızı araştırıp bildirmek için izzetimizin hacmi mûsâit değildir, hem de bir doktor efendi elbet daha iyi tarif eder. Burada tavsiye olunacak madde yalnız sık sık vücûdumuzu yıkamaktır, a'zâmizi pis bulundurduğumuz halde gelecek hastalıklara bir misal: Meselâ diş ağırısı; Allah kimseye vermesin. İnsana ne kadar eziyet ve zahmet verir, ne

derece rahatsız eder. Nihâyetinde insan güzel bir dişini feda etmekten başka bir şeyle bundan kurtulamaz. Buna başlıca sebep dişleri sık sık temizlemektir. “İnci gibi dişler” derler de dişleri inciye benzetirler. Sanki inci bizim için daha kıymetdâr imiş. Dişlerimizin kıymetli incinin kıymetinden yüzlerce kat ziyadedir. Bunu bilmeliyiz. Muhafazasına nezafetine dikkat etmeliyiz.

En büyük en iyisi insan sabahleyin yemekten sonra ağzını temiz su ile çalkamağı ‘âdet etmelidir. Hekimler de iyi olduğunu tasdik ediyorlar. Bir koca karı ilacı var, aslâ zararlı değildir. Ata çayını bilirsiniz, bilmezseniz atarın on paralık yirmi paralık aldırır. Görürsünüz işte dişler bunun yapraklarıyla oğulursa hem kuvvetlenir hem temizlenir.

İnsanın giydiğı esbab de temiz olmalıdır. Çünkü “üstübaşı temiz” denilince biz büsbütün, başka bir şey anlarız. Nizâmı yerinde süsü ziyneti tamam. Altmış paralık basma dağıl yedilik sekizlik satiden bir entari giyinmiş zannederiz. Asıl temizlik bu değildir. Bir biçare fakircağız altmış paralık basma giyerede yine üstü başı tertemiz olur. Halbuki biri taraftan hanım efendi on on beş kuruşluk yüklü ile geçer, ev günde yağ lekesi, eteğinde mumtâmilesi görünür. Bu pistir. Hâricen elbisede görülebilen murdarlık lekeler ve mürevver zaman ile hâsıl olan nkesir ve yağlardandır. İnsanın elbisesi yırtık olmak , eski bulunmak ayıp değildir. Yağlı olmamalı. Üstü esvâbı temiz olup da iç çamaşırı kirli olanlar

bir nevi riyakârlık göstermiş olurlar. Adam sende içimdekini kim görecektir diye uzun müddet çamaşır değiştirmezler.

Hanenin temiz tutulması bilhassa kadınların dikkat edeceği bir şeydir. Bu temizliği “çat pat” denilen dereceye vardırmamalı. Misal; iki günde bir silmeğe kalkışmamalı. İki günde bir evine tozunu süpürge ile vermek ötesini berisini kuru bezle silmek güzel bir âdet ise de temizlik diye her gün mermer silmeyi ‘âlem-i adamlar câiz görmüyorlar. Hatta olurunun bu karveden aşağı kovalarla su dökerek sildirmeyi asla istemeyen erkekler pek çoktur. Sebebi rutûbetin ziyadeleşmesidir. Rutûbet insanın sıhhatine düşman olan şeylerdendir. Sık sık bol su ile mermer silen evde çoluk çocuk hastalıktan kurtulmaz.

Her şeyden ziyâde havanın temizliğine ehemmiyet vermelidir. Bir çok adam kapalı bir odada oturur ve yatarlarsa havasını kirletirler. İnsan nefes aldıça havayı alır nefes verdikçe kirli hava çıkarır. Böyle bir odada bulunan kalabalık odanın tek mil-i havasını ifsâid eder. Bu ifsâd olunmuş hava ile yeniden teneffüs olunmaz, sık nefes alır. Hastalanır, midesi bulanır başınaağrı gelir. Yatak odasının pencerelerini hatta kara kışta bile sabahleyin kalkınca açılmalı havası temizlenmelidir. Biz kış mevsiminde yatak odamızın, sabahleyin kalktıktan sonra kapısını aralık etmeği bile sanki odanın soğumasında korkarak asla câiz göremeyiz. Bunu câiz

görmemekle başımisa ağrı, vücûdumuza hastalık davet etmiş oluruz.

Herkese karşı bir çok muamele vardır ki bunlar edep ve terbiye kâidelerine sığmaz. Her kesin yanında gösterilmesi lâzım gelen temizliğe muhalifdir. Ötekinin berikinin yanında hart hart başını kaşımak, kulağını ayıklamak, ayaklarıyla oynamak gerek terbiye ve nezakete ve gerek nezafete muhalif şeylerdir. Tırnaklarını uzatmak temizliğe mugâyedir. Sokakta kalabalık arasında öksürüp aksırıktan sonra tüküren adamı kabahatli tutmasa da bir çok adamların midelerini bulandıracak surette hiç saygı saymayarak sokağın orta yerinde bunu yapan bir adamdan kenara ve تنها bir yere tüküren adam elbette daha terbiyeli adlandırılır. Pencereden sokağa tükürmek, öte beri atmak dökmekde pek fena bir harekettir. Bazıları kış gecesi külü uçurarak beş on hatırı sayılır misafir ve akrabânın arasında münkale türkürürler. Asla adaba ve tahârete münasip olmaz bir hareket. Hayn-i hâcette insan mendilini ağzına tutarak tükürmeli ve ağzını silmelidir. Yanında bulunduğumuz adama karşı ağzımızı bir karış açarak tükürüklerini sıçratarak öksürmek tecviz edilmez. Öksürüğü tutarsa adam mendilini çıkarıp ağzına tutar ve biraz önüne eğilerek öksürür. Burun silerken ve öksürürken hazâra arkasını dönenler iyi ediyor gibi zannedilir. Halbuki hezâra arka dönmek bir nevi tahkir demek olacağı için hiç bir

sebeble meclisden yüz çevirmek tecviz edilmemelidir ve burun silerken dosdoğru durup biraz başını eğmek kâfi görülmelidir.

Burun silerken patırtı gürültü etmemeye dikkat ve bu dikkate sofrada başında pek ziyâde riâyet kuvâid-i nezakettendir.

Husûsat-ı müsrevde çocuklara böyle söylemek ve terbiye bunu icab ettiği bildirmekle iktifa edilip bir takım masaller dinletilmeli.

Sokakların ve şehrin nezafeti temizlik serlevhâsı altında en evvel söylenilecek şeyler ise de bunlar belediye idaresinin vazifesidir.

Sahib-i İmtiyaz

Kûfîzâde

Mustafa Âsaf

SONSÖZ

Hayatta herşeyin sonunu getirmek vardır ya, okunulanların da sonu geldi işte! Bütün bu yazıları hazırlamak artık üniversite yıllarının sonuna gelindiğini gösterdi. Her şeyin bir bedeli vardır. Her ne kadar zevkli bir çalışma olduysa da stres ve sıkıntı da yanında hep vardı. Maddi ve menevi emeğimin geçtiği, gerektiğinde geceyi gündüz eyleyerek hazırladığım bu çalışma benim branşım adına ilk profesyonel çalışmamdır. Bundan dolayı her ne kusurum var ise affola diyorum.

Dileğim, değerli hocalara ve sevgili öğrencilere yararlı olmasıdır.

KAYNAKÇA

DEVELLİOĞLU Ferit; “ *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat*”, Aydın Kitabevi Yay.,Ankara 2003

DOĞAN Ahmed; “*Osmanlıca-Türkçe Sözlük*”, Akçağ Yay.,
Ankara 1999

İmlâ Kılavuzu, TDK Yay., Ankara 2000

نقوشدهن ماحدا بحیر انجون ر
سندو

قَبْرِسْ

۱۳۱۰

قبریس جزیرسده افقوشدهن، طور بحلیده
عثمانی قرائخانه معابعی
امور اداره و تحریریه انجون مطبعه تانه
مراجعت اولور .
کوندربلن اوراق غزنیه درج اولوب
اولئاسندن مطبعه سؤل اوله سر
اغلاناک چرسندن ایکی تکرری حالده
برغروش آتیر

برسنه ای بش شیندر
(نخسه سی برغروشدر)
پوسته اجرئی و برلیان مکتوبلر قبول اولور

شعبه بک بازار ابرتی کونلری نشر اولور

۲۱ مارت رومی سند ۱۳۱۰

سیاسیات، ادبیات، و فنوندن باحشر

۱۸۹۴ نسان افرنجی سند

خطار مخصوص

عبدسید فطر اوکزه کی هفته بدایه جکی
جهتله غزته من الطبع چیقاریله میه جفتندن
قارلرمنک بو باده بزی مسذور طوعلری
تمی اولور .

حله مبارکه قدر

حق جل و علا حضرتلری سماوات
وزمینی رتی وفتی ایله تحکیم و تعقیب
اعوام و ترتیب امام ایله دوران و اموری
تنظیم اتمکله نه وجهله بنای حکمت ابراز
بیورمش ایسه امکنه و ازمنه دن دخی بعضی
انواع فضائل ایله ممتاز و دیگرلرندن سرفراز
بیورمشدر .

مثلا اعیاد مبارکه وسیله سرور و بهجت
ومانده کش مزید نعمت اولمغله فصل
عباد مؤمنینه برتحفه ازیله اولمش ایسه
رمضان مغفرت نشان و خصوصاً بویجه
تشریف ایتدیکنر لیه قدر خیریت عنوانک
نزول قرآن مبین و تنزل ملائکه مقربینه
ظرفیتله برکت و فضیلتی و الف شهره تقدم
ورجحانی منصوص و بونک باعث اولدینی
سمادت ابدیه انجق خیرالقرون و اشرف ام
اولان امت مرحومیه مخصوصدر .

سلطنت سنیه عثمانیه حمایت دین مبین
خلافت سیدالمرسین اساسی اوزرینه مؤسس
اولمغله حکمی احکام شریعت نبویه تقدیم
و شماری شعار الیهی تعظیم ایله مؤیدو مجمل
اولوب قطب دور وزمان و روح سلاطین
جهان شهریار تقوی کوزن و پادشاه دیانت
آیین «خلده الله ملکه الی یوم الدین» بختند
حضرتلری ایسه ذات و صفات ارجمند و افعال
و آثار خدا پسند ظل الله لری ایله جسد

عظام و اسلاف کرامتینه فائق برنعت عظمای
رب الخلاق اولدقلرندن ملیونجه عباد
مسلمینک لیه قدر مخصوص عبادات و طاعاتی
مشوبتندن مقام خلافت کبرایه حصه و افیه
افراز و کندیلری دخی وجود عالمسود
شهریارلرینک الی اخرالایام کال تندرستی
و عافیتله دره تاج خلافت و غره مطاع سلطنت
اولقی مناجاترینک قبول و اجابتیه اعزاز
بیوریله جفته شبهه یوقدر .

(قبریس) غزته سنه منتسب قوللری دخی
کال خلوص و عبودیتله اشبو دعایی تردیف
ایدرک من غیر حد عرض تبریکاته اکنتساب
فخر و مساره مسارعت ایدرلر .

افلاک مخصوص

الحمد لله تعالی اشبو شهر رمضان باعث
الفرائک شمار اسلامیه لایق عبادات و طاعات
و بو حریت و فضیلتدن منبت کال تندرستی
و عافیت ایله نایته و اصل اولقده اولدیغمزدن
اشبو شهر مبارکک ابتدا سندن نایته قدر
اولدینی کی بوندن بویه دخی میخانه ، بیرا .
خانه و سائر کی عشرت بحالریله مغایر اداب
اسلامیت اولان افعال و حرکاتده بولتلماق
ایچون لازم کلنله عاجزانه فقط خالصانه بر
قاج سوز سولمکی لازم عدایتک .

افراد اسلامیه تک کافه سی بو کونکی کونده ،
بک صریح بر مجبوریته التده بولنیور ، او
مجبوریت ایسه «چالیشیق مجبوری» در .
چالیشیق ، دین و ملت ، احتیاجه موافق
بر درجه ده ، عرض خدمت اتمک نقصانغزی
اکال ، موجودی اصلاح اتمک کی شیلر بو
احتیاج مبرم جله سندندر .

فقط درک احتیاج اتمک ، او احتیاجک

هر جهتی تسویه دن دها کوچ بر حالدر .
زیرا احتیاج اکلاقی انجون هر شی
اکلاقی لازمدر . چونکه احتیاج هر جهته
بولور . هر جهتی درک اتمک انجون ایسه
«چالیشیق بولتی» لازمدر .
هیات ! محفظه مغز بر قاج اسیرتوک بخار
و عطالتی التده پامل اولمش ، وجود مفکوره
باقیه تک مقاومت ایدمه جکی بر راده ده عاقل
وزبون بولمش بر حالده بولنورسه چالیشیق
ارزوی مقدسی نرهدن سانخ اولورکه او
ارزوی مقدسه رهبر اولان احتیاج حسی
ظاهر اوله بیلین ؟

هر فرد خدمات مبروره ملیه ی ایفا ایله
مکلف بولندی قاعده عمومیه سی ترک ایله
«سرخوش اولقی» دیلان جنت رزبله تک
صورت خصوصیه اولان تأثیرات عظیمه
مدهشمی دخی نظر دقنه التیرسه انسانک
نه قدر عظیم بر غفلته بو دود رزالت الته
صوقلدینی ظاهر اوله بیلیر .

حالبوکه بز او قدر غفلته تحمل ایدمه جک
بر خلقمیز ؟ قواعد اسلامیه — که رابطه
حیاتیه سزدر — غفلت و جهلک وجودینی
تصویب ایدری ؟

یا افرادی بیک او چیوز بو قدر سنده نبری
طبیعتک هیچ بر ملت بخش اتمدیکی بر نجات
ممیشله ، بر سکون مدنیت پروانه ایله اعزاز
واکرام ایندن دین مبین اسلامک و باخلاصه
او حدود نا محدودک بر اقبال بی زوالی اولان
قرآن جلیل القدرک نصوص قاضیه جلیله سنه
سائقه جهل ایله ارتکاب ایدیلان سکر
صورتیه مخالفت اولنورسه دنیا و اخرته بو
التجاکاه حصینزدن دور اولمغ فصل تراعی
حاصل اولور ؟

حالبوکه جناب خالق کثات حضرتلرینه
عرض عبودیت، منسوب اولدیغمز دین مینه

